

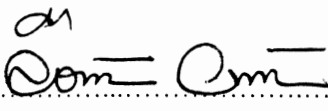
คุณลักษณะผู้ใหญ่วัยบ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5
ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

จุฑามาศ รอดสน

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
กุมภาพันธ์ 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

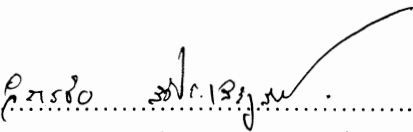
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ได้พิจารณางานนิพนธ์
ของ จุฑามาศ รอดสน ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

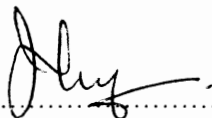
อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ดร. ลือชัย วงษ์ทอง)

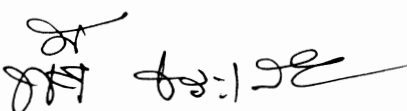
คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร. ชิตพล ชัยมะดัน)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. จักรชัย สือประเสริฐสิทธิ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สุณี หงษ์วิเศษ)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันธ์ชัย ธาระเสนา)
วันที่...๑๖...เดือน...กุมภาพันธ์.....พ.ศ....2560.....

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือ จากอาจารย์ ดร.ลือชัย วงษ์ทอง ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์ และ สละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไข อันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย เป็นอย่างยิ่ง ทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลในการทำงานนิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดังที่ปรากฏชื่อในงานนิพนธ์ฉบับนี้ ได้รับความกรุณา และอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำงาน นิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบ แบบสอบถาม รวมทั้งขอขอบคุณเจ้าหน้าที่วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ กลุ่มวิชาการจัดการภาครัฐ และภาคเอกชน ตลอดจนผู้มีส่วนสำเร็จต่องานนิพนธ์ในครั้งนี้ทุกท่าน

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ คุณป้า น้องสาว และเพื่อนที่รัก ทุกคน ที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุน และเป็นกำลังใจหลักอันสำคัญ ในการศึกษาระดับปริญญาโท จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการทำงานนิพนธ์เล่มนี้จนเสร็จสมบูรณ์

จุฑามาศ รอดสน

55930018: กลุ่มวิชา: การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน; รป.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน)

คำสำคัญ: คุณลักษณะผู้ใหญ่บ้าน/ ความต้องการของประชาชน

จุฑามาศ รอดสน: คุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน

หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ (THE DESIRABLE CHARACTERISTICS OF VILLAGE HEADMEN ACCORDING TO PEOPLE IN BANG SAO THONG SUB-DISTRICT, BANG SAO DISTRICT, SAMUTPRAKARN PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: ลือชัย วงษ์ทอง, ปร.ด. 109 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ประการที่สอง เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ 80 ครัวเรือนของประชากร หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ 80 ครัวเรือน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า เพศหญิงมีความต้องการคุณลักษณะที่ต่างไปจากเพศชาย กลุ่มอายุ 31-40 ปี มีความต้องการคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านต่างไปจากกลุ่มอายุอื่น ๆ ประชากรในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความต้องการคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านที่ต่างไปจากระดับการศึกษาอื่น ๆ ประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ระยะเวลา 1-3 ปี มีความต้องการคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านที่ต่างไปจากที่อาศัยอยู่ในระยะเวลาอื่น ๆ ประชากรที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการติดต่อกับผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ มีความต้องการคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านที่ต่างไปจากประชากรที่มีประสบการณ์ติดต่อกันอื่น ๆ

55930018: MAJOR: PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT; M.P.A.
(PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT)

KEYWORDS: CHARACTERISTICS OF VILLAGE HEADMEN/ ACCORRNING
TO PEOPLE

JUTAMAS LODSON: THE DESRIRABLE CHARACTERISTICS OF VILLAGE
HEADMEN ACCORDING TO PEOPLE IN BANG SAO THONG SUB-DISTRICT,
BANG SAO DISTRICT, SAMUTPRAKARN PROVINCE. ADVISORY COMMITTEE:
LUECHAI WONGTHONG, Ph.D. 109 P. 2017.

This research aims to, first, study the desirable characteristics of village headmen according to people in Bang Sao Thong Sub-district, Bang Sao Thong District, Samutprakarn Province. Second, to compare the desirable characteristics of village headmen according to people in Bang Sao Thong Sub-district, Bang Sao Thong District, Samutprakarn Province.

This research is survey research using a questionnaire as the tool for data collection. The population size of this research is 80 households in Bang Sao Thong Sub-district, Bang Sao Thong District, Samutprakarn Province. Statistics for data analysis are percentage, mean and standard deviation.

The result of the study reveals that the population's need for village headmen is at the highest level.

The comparison results of desirable characteristics of village headmen according to people in Bang Sao Thong Sub-district, Bang Sao Thong District, Samutprakarn Province are as following: Females have different characteristic needs for village headmen from males. Populations aged between 31-40 years, have different characteristic demands of village headmen from other groups. The population which has graduated from high school grade 9, has different characteristic demands of village headmen from other educational levels. The population living in the area for 1-3 years, has different characteristic demands of village headmen from other periods of residence. The population who has no experience in dealing with village headmen has different characteristic demands of village headmen from the ones who have experience.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดของผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน.....	8
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท.....	11
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง.....	18
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ.....	21
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ.....	40
บทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน.....	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
วิธีการศึกษา.....	52
ประชากร.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
เกณฑ์การแปลผล.....	55
4 ผลการศึกษา.....	57
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ.....	60
5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
สรุปผลการศึกษา.....	90
อภิปรายผล.....	94
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	103
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	109

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวน และค่าร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชาชน..... 57
2	จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับคุณลักษณะของ ผู้ใหญ่วัยบ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความรู้ความสามารถ..... 60
3	จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับคุณลักษณะของ ผู้ใหญ่วัยบ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านภาวะผู้นำ..... 62
4	จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับคุณลักษณะของ ผู้ใหญ่วัยบ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านจริยธรรม..... 64
5	จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับคุณลักษณะของ ผู้ใหญ่วัยบ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านบุคลิกภาพ..... 66
6	จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับคุณลักษณะของ ผู้ใหญ่วัยบ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านมนุษยสัมพันธ์..... 68
7	ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ใหญ่วัยบ้าน ในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง..... 70
8	เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่วัยบ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามเพศ..... 71
9	เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่วัยบ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามอายุ..... 73
10	เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่วัยบ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตาม ระดับการศึกษา..... 77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
11	เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามอาชีพ..... 81
12	เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามระยะเวลาในการอาศัยอยู่ใน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ..... 85
13	เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการติดต่อกับผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ..... 88

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2 รูปแบบทฤษฎีแห่งความคาดหวัง.....	20

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตำบล หมู่บ้าน เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่เล็กที่สุดของประเทศไทย และนับเป็นส่วนหนึ่งของราชการบริหารส่วนภูมิภาคในปัจจุบัน มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นหัวหน้าปกครองดูแล ซึ่งสันนิษฐานได้ว่า ตำบล หมู่บ้าน นั้นมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย โดยแบ่งการปกครองออกเป็นมณฑล แต่ละมณฑลมีเมืองในสังกัดซึ่งแยกออกเป็นเมืองเอก เมืองโท ตรี และจัตวา และในแต่ละเมืองมีการปกครอง (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2547, หน้า 43) ดังนี้

1. เจ้าเมือง (มีตำแหน่งต่างกันตามชั้นของเมือง) ปกครองหลายหมื่นหลังคาเรือน และมีปลัดเมืองเป็นผู้ช่วย

2. นายแขวง หรือนายอำเภอปกครองคนราวหมื่นหลังคาเรือนขึ้นตรงต่อเจ้าเมือง

3. นายแคว้น หรือกำนันปกครองคนราวพันหลังคาเรือน

4. นายบ้าน หรือผู้ใหญ่บ้านปกครองคนราวร้อยหลังคาเรือนขึ้นตรงต่อนายแคว้น

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้มีการจัดระเบียบการปกครองท้องถิ่น โดยแบ่งเมืองออกเป็นแขวง มีหมู่แขวงเป็นผู้ปกครอง แขวงจะแบ่งออกเป็นตำบล มีกำนันเป็นหัวหน้ากำนันจะมีบรรดาศักดิ์ “พัน” ตำบลแบ่งออกเป็นหมู่บ้าน มีผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าการปกครอง รูปแบบดังกล่าวได้รับการยึดถือสืบเนื่องมาจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ได้แก้ไขปรับปรุงการจัดระเบียบการปกครอง โดยการวางรูปแบบการปกครองระดับตำบล หมู่บ้านอย่างเป็นทางการเรียกว่า “การปกครองท้องถิ่น” พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าให้ตราพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น ร.ศ.116 (พ.ศ. 2440) ขึ้นใช้เป็นหลักในการปกครองประเทศ นับได้ว่าเป็นกฎหมายฉบับแรกในการจัดระเบียบตำบล หมู่บ้าน และกำหนดให้มีการเลือกผู้ใหญ่บ้านแทนการแต่งตั้งด้วยพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น ร.ศ.116 (พ.ศ. 2440) ฉบับดังกล่าวได้ใช้สืบมา จนถึงปี พ.ศ. 2457 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 ทรงประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น ร.ศ.116 (พ.ศ. 2440) และประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 ขึ้นเป็นหลักในการปกครองตำบลหมู่บ้านมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติมรวมทั้งได้มีการประกาศคณะปฏิวัติ เมื่อปี พ.ศ. 2515 และต่อมามีการออกระเบียบบริหาร

ราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มาใช้บังคับ กำหนดรูปแบบการปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และการปกครองส่วนท้องถิ่น การแก้ไขเปลี่ยนแปลงพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ที่ผ่านมา ไม่ได้ทำให้สาระสำคัญของการปกครองของไทยมีความเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก ตำบล หมู่บ้าน ยังเป็นโครงสร้างหลักของการปกครองท้องที่ การแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อการปรับปรุงในรายละเอียดปลีกย่อย ไม่ทำให้บทบาท อำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ลดน้อยลงแต่อย่างใดในทางกลับกันกำนัน ผู้ใหญ่บ้านกลับมีภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น เพราะนอกจากจะต้องปฏิบัติงานตามอำนาจ หน้าที่ และ ความรับผิดชอบตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้วยังจะต้องปฏิบัติงานตามกฎหมายอื่น ๆ อีกมากมาย โดยอาจสรุปภารกิจหลักที่สำคัญ (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2547, หน้า 52) ได้ดังนี้

1. ด้านการปกครองและการรักษาความสงบเรียบร้อย เช่น การประชุมชี้แจงข้อราชการ แก่ราษฎร การจัดหมู่บ้าน ตำบล ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และถูกสุขลักษณะการดูแลราษฎร ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ การป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด อาชญากรรม อาวุธสงคราม บ่อนการพนัน แหล่งอบายมุข การทำลายป่าไม้ และ ทรัพยากรธรรมชาติ และการให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยต่าง ๆ เป็นต้น

2. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และพัฒนาสังคม เช่น การส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง (ทฤษฎีใหม่) ตามแนวพระราชดำริ การพัฒนา และส่งเสริมอาชีพให้กับราษฎรในด้านต่าง ๆ การเกษตรลักษณะไร่นาสวนผสม การจัดร้านค้าชุมชน การพัฒนากลุ่มอาชีพ การส่งเสริมการท่องเที่ยว การรวมกลุ่มออมทรัพย์ในรูปแบบต่าง ๆ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี สิ่งแวดล้อม และการอบรมสั่งสอนให้ราษฎรเป็นคนดีมีคุณธรรม เป็นต้น

3. ด้านการอำนวยความสะดวกธรรมชาติ เช่น การไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาท การระงับ ข้อพิพาทต่าง ๆ การสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้าน เป็นต้น

4. ด้านการบริการ เช่น การให้บริการงานทะเบียน งานบัตรประจำตัวประชาชน รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนองค์กรเอกชนต่าง ๆ และในขณะเดียวกัน ยังต้องปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นตัวแทนของประชาชน ในการเสนอแนะปัญหาความเดือดร้อน และความต้องการของประชาชนมาสู่ทางราชการ จึงอาจกล่าวได้ว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นบุคคล สำคัญในการประสานงาน ประสานประโยชน์ระหว่างทางราชการกับประชาชนในตำบล หมู่บ้าน เดียวกัน

ในปัจจุบัน กลไกที่เป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลในการขับเคลื่อน และพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะหมู่บ้าน ให้มีความเจริญก้าวหน้า คือ การเป็นผู้นำ (Leader) ที่มีภาวะผู้นำ (Leadership)

นั่นหมายถึง การมีผู้ใหญ่บ้านที่มีบทบาทที่เป็นผู้นำที่จะช่วยสร้างความแข็งแกร่ง และความเข้มแข็ง ให้แก่หมู่บ้าน และชุมชน สร้างความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง (Change agent) สร้าง ความสามารถ (Capability) แก่หมู่บ้าน และชุมชน สร้างค่าของงาน ให้แก่หมู่บ้าน และชุมชน เพื่อให้หมู่บ้าน และชุมชนมีศักยภาพ และสร้างค่าคุณของหมู่บ้าน และชุมชนออกมา อย่างมี ประสิทธิภาพ (Efficiency) ประสิทธิผล (Effectiveness) และประหยัด (Economy) โดยเฉพาะ การใช้ ทรัพยากรของชุมชน และสังคมที่เป็นต้นทุนในการพัฒนา ทั้งที่เป็นทรัพยากรที่เป็นมนุษย์ และทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมีอยู่อย่างจำกัดอยู่ขณะนี้ ให้เกิดคุณค่า และประโยชน์สูงสุดในการ บริหารพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ในหมู่ที่ 5 ตำบลบางธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มีประชากรทั้งหมด 342 คน 80 ครัวเรือน ลักษณะของชุมชนค่อนข้างพอมีพอกิน อาชีพของคนส่วนมากจะทำ ในบริษัทเอกชน ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองค่อนข้างน้อย ประชาชนขาดการชี้แนะที่ดีจาก ผู้ใหญ่บ้าน และมีผู้ใหญ่บ้านที่ไม่ค่อยสร้างบทบาทของตนเอง ขาดภาวะผู้นำ และสร้างความสับสน ให้กับลูกบ้าน และชุมชน

เนื่องจากผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวแทนฝ่ายปกครองที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และเป็น ลีอกกลางระหว่างรัฐกับประชาชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของ ผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน ในหมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ในประเด็นของด้านความรู้ความสามารถ ด้านภาวะผู้นำ ด้านจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ และด้านมนุษยสัมพันธ์ เพื่อจะได้คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และความต้องการ ของประชาชนในการเลือกผู้ใหญ่บ้านที่ดี เพื่อให้ได้ผู้นำชุมชนของตนเองที่มีความสามารถ ที่จะขับเคลื่อนนำพาชุมชนไปสู่ทิศทางที่พึงประสงค์ได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน ในหมู่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามปัจจัยพื้นฐาน ส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในหมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ประสพการณ์ในการติดต่อกับผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านภาวะผู้นำ ด้านจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์

2. ขอบเขตด้านประชากร การวิจัยครั้งนี้ เป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนในหมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีทั้งหมด 80 ครัวเรือน (ฝ่ายงานทะเบียนราษฎร อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ณ วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2559)

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยครั้งนี้ ทำการวิจัยตามแผนพัฒนาบุคลากร ในปีงบประมาณ 2557 กระทรวงมหาดไทย และเก็บรวบรวมข้อมูล ในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2557 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2559

นิยามศัพท์เฉพาะ

คุณลักษณะผู้ใหญ่บ้าน หมายถึง สิ่งที่มีให้เห็นถึงความสามารถ หรือลักษณะประจำตัวของผู้ใหญ่บ้าน ที่แสดงออกในสถานะผู้นำในด้านการบริหาร และการปกครอง

ผู้ใหญ่บ้าน หมายถึง ผู้นำชุมชนของ หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ใน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มีทั้งหมด 80 ครัวเรือน จำนวนประชากร 342 คน

คุณลักษณะทางด้านความรู้ความสามารถ หมายถึง มีวุฒิทางการศึกษาอย่างน้อยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ใหญ่บ้าน เข้าใจในสภาพทั่วไปของหมู่บ้านมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการบริหารงานในหมู่บ้าน มีความรู้ในกฎหมายระเบียบข้อบังคับในการปกครองท้องถิ่น มีความรู้ในภารกิจหลักของผู้ใหญ่บ้าน มีความรู้ในขั้นตอนการปฏิบัติงานในหน้าที่ มีเทคนิคการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดในหมู่บ้าน มีความรู้ในวิชาการสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ การบริหารสมัยใหม่ มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษพอสมควร มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ความสามารถในการพูดและหลักการพูดสามารถพูดต่อสาธารณชนได้ดี

คุณลักษณะทางด้านภาวะผู้นำ หมายถึง มีความรับผิดชอบ กล้าตัดสินใจ สั่งการชัดเจน ไม่คลุมเครือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นทั้งนักคิด และนักประยุกต์ที่ดี วางตัวเป็นกลาง

ไม่เล่นพรรคเล่นพวก ใช้วิจารณ์ญานประกอบการพิจารณาได้อย่างเหมาะสม มีวิจารณ์ญานในการทำงานที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ เป็นผู้นำในการวางแผนเพื่อป้องกันปัญหาได้ กระจือหรือร้นในการแก้ปัญหา และแก้ปัญหาได้ทันท่วงที สามารถโน้มน้าวประชาชนให้ทำงาน และสร้างความสามัคคีให้เกิดในกลุ่ม และในหมู่บ้าน

คุณลักษณะทางด้านจริยธรรม หมายถึง มีความซื่อสัตย์ สุจริต ยุติธรรม มีความเมตตา กรุณา เสียสละ มีสัมมาคารวะ ให้อภัย มีน้ำใจงาม รักเพื่อนมนุษย์ เห็นใจผู้อื่นประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความดี สร้างความดีให้แก่สังคมสม่ำเสมอ

คุณลักษณะทางด้านบุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะกริยาท่าทาง การแสดงออกประจำตัวของผู้ใหญ่บ้านในหมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ทั้งที่เป็นลักษณะภายใน และแสดงออกมาภายนอก ได้แก่ การมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง มีรูปร่างสมส่วน สง่าผ่าเผย วางตัวได้อย่างเหมาะสม มีความกระฉับกระเฉง ว่องไว มีความเชื่อมั่นในตนเอง แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ สะอาด ดูภูมิฐาน ถูกต้องตามระเบียบ และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน

คุณลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง มีความจริงใจ ใ้วาจาไพเราะ เหมาะกับกาลเทศะ ท่วงทีวาจาชัดเจน สามารถอธิบายทำความเข้าใจแก่คู่สนทนาได้ดี ให้เกียรติผู้อื่น แสดงออกด้วยท่าทีเป็นมิตรต่อผู้มาติดต่อ มีความสุภาพ อ่อนโยน อ่อนน้อมถ่อมตน มีความเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างมีเหตุผล มีใจกว้าง ยอมรับผู้อื่น มีสมาธิสามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ และมองโลกในแง่ดี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบทราบคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ
2. ผลการวิจัยนี้ สามารถนำไปใช้ในการเผยแพร่แก่ผู้ใหญ่บ้าน ทำให้ผู้ใหญ่บ้านในหมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ นำไปปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาคุณลักษณะของตนเอง เพื่อให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่ประชาชนต้องการ

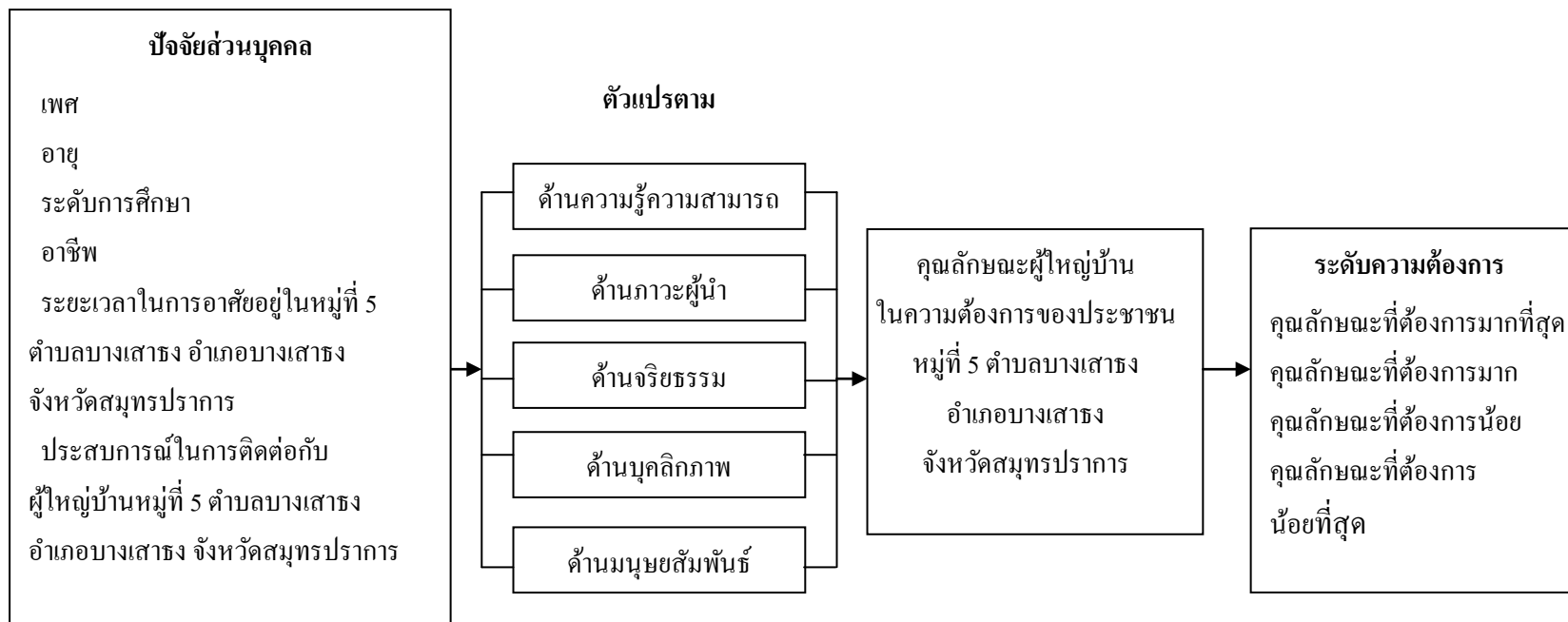
กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดของการศึกษาคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดต่าง ๆ มาช่วยในการศึกษา และวิเคราะห์เนื้อหา กล่าวคือ ผู้วิจัยได้นำแนวทางการศึกษา จาก Stogdill (1967, pp. 157-158 อ้างถึงใน บัญชา ชื่นชม, 2539, หน้า 13-14) มาใช้ในการศึกษาคุณลักษณะของ

ความเป็นผู้นำที่ว่าด้วยลักษณะทางกายภาพ และภูมิหลังทางสังคม รวมถึงการพิจารณาทางด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ (Intelligence) บุคลิกภาพ (Personality) ลักษณะที่เกี่ยวกับงาน (Task-related characteristic) และลักษณะต่าง ๆ ทางสังคม (Social characteristic) อีกทั้งได้ศึกษาแนวคิดจาก Davis (n.d. อ้างถึงใน เทพพนม เมืองแมน, 2529, หน้า 187) ที่ว่าด้วยคุณลักษณะของผู้นำที่ดี จะต้องมีความฉลาดหลักแหลม มีความเป็นผู้ใหญ่และมีใจกว้าง มีพลังใจ และปรารถนาที่จะบรรลุความสำเร็จ มีทัศนคติในด้านมนุษยสัมพันธ์ และนอกจากนี้ยังได้ศึกษาแนวคิดจาก (อานันท์ ปันยารชุน, 2539, หน้า 12) ที่ว่าด้วยผู้นำจะต้องยึดมั่นในหลักการเรื่องคุณธรรม จริยธรรม

จากการศึกษาจากแนวคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้เป็น 5 ด้านที่เป็นคุณลักษณะผู้นำในบ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งประกอบด้วย (1) ด้านความรู้ความสามารถ (2) ด้านภาวะผู้นำ (3) ด้านจริยธรรม (4) ด้านบุคลิกภาพ และ (5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรายละเอียดของกรอบแนวคิดในการวิจัย มีดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน ในหมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดของผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ
6. บทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดของผู้บริหารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้ใหญ่บ้าน

ปริญญา นาคฉัตรีย์ (2543, หน้า 4-10) ได้เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สรุปได้ว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ถือเป็นผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีบทบาท และหน้าที่อย่างกว้างขวางในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ราษฎรในท้องที่ตำบล หมู่บ้าน จนเป็นที่ยอมรับของพี่น้องประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง

ในปัจจุบันสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของโลก และของประเทศได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทุกด้าน ตามกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้ปัญหา และความต้องการของประชาชนมีมากขึ้น และทวีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในฐานะที่เป็นหัวหน้า และเป็นตัวแทนของราษฎร จะต้องปรับแนวคิด และบทบาทให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพการณ์ที่เป็นอยู่จริงของระบบเศรษฐกิจสังคม ไทยในปัจจุบัน ซึ่งแม้ว่าภาวะเศรษฐกิจได้ผ่อนคลายไปบ้างแล้ว แต่ภาวะวิกฤตทางสังคม และสิ่งแวดล้อมยังคงดำรงอยู่

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงต้องปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบที่บัญญัติไว้ ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภารกิจหลักสำคัญ ดังนี้

1. ด้านการปกครอง และการรักษาความสงบเรียบร้อย เช่น การประชุมชี้แจงข้อราชการ แก่ราษฎร การจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และถูกสุขลักษณะ การดูแลราษฎรให้ปฏิบัติตาม กฎหมายระเบียบแบบแผนของทางราชการ การป้องกัน และปราบปรามยาเสพติดอาชญากรรม อาวุธสงคราม แหล่งอบายมุข การทำลายป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติรวมทั้งการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ

2. ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ และการพัฒนาสังคม เช่น การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง การพัฒนาส่งเสริมอาชีพให้กับราษฎร ในด้านการเกษตรลักษณะไร่นา สวนผสม การรวมกลุ่มออมทรัพย์ การจัดร้านค้า และร้านค้าชุมชน การส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ การอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างความเข้มแข็งให้กับ ชุมชน โดยใช้กระบวนการประชาคมหมู่บ้าน

3. ด้านการส่งเสริมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการดูแล และเชิญชวนราษฎรให้รักธรรมชาติ รักป่าไม้ รักสิ่งแวดล้อมร่วมมือกับราษฎรองค์กรปกครองท้องถิ่น ในการปลูกต้นไม้ในป่าริมถนนทุกสาย และสถานที่สำคัญ ๆ ช่วยกันกำจัดขยะมูลฝอยป้องกันไม่ให้น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเล เน่าเสีย

4. ด้านการอำนวยความสะดวก เช่น การไต่ถ้อยประนีประนอม การระงับข้อพิพาท ต่าง ๆ และการสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้าน

5. ด้านการบริการ เช่น การให้บริการด้านการทะเบียน งานบัตรประจำตัวประชาชน และการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานราชการทุกกระทรวง ทบวง กรม

ปรัชชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2545, หน้า 1) ได้เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นอกจากเป็นผู้นำที่ราษฎรไว้วางใจเลือกเป็นหัวหน้า เพื่อเป็นที่พึ่งพิงแก่ราษฎร ได้ยามเดือดร้อน และเป็นผู้ที่ทำงานด้วยความเสียสละ เพื่อประโยชน์สุขของราษฎร แล้วในอีก บทบาทหนึ่งของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คือ พนักงานฝ่ายปกครองที่ต้องรับผิดชอบปฏิบัติงานของ กระทรวงมหาดไทย และงานของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มีการปฏิบัติในพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน ให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมอีกด้วย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นตัวแทนของราษฎร และส่วนราชการต่าง ๆ ทำหน้าที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ราษฎร จึงต้องมีเป้าหมายในการทำงาน เพื่อประชาชนและ ประเทศชาติ ด้วยความรักในหน้าที่ มีความขยันขันแข็ง มีความเอาใจใส่ต่อภาระรับผิดชอบ หมั่น ปรับปรุงตนเอง และวิธีทำงานเพื่อราษฎรอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งเร่งทำงาน เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหา เร่งด่วนของชาติ คือ ปัญหาความยากจน โดยการรวมกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือในลักษณะเอื้ออาทร ซึ่งกันและกัน ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานด้วยความซื่อสัตย์ และมีหน้าที่สอดส่องดูแลการดำเนินงานตามโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีความโปร่งใส

ทุกขั้นตอน และปัญหาเสพติด ด้วยการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เพื่อด้านภัยเสพติดทุกรูปแบบ หลักการทำงาน เพื่อครองหัวใจราษฎรให้ได้ คือ การบริการด้วยดีต่อราษฎรผู้มาขอรับบริการ เป็นผู้นำจะต้องรู้จักพูดจามาเชื่อถือ มีเหตุผล ไม่ดูถูกประชาชน สงเคราะห์ประชาชน เมื่อประชาชน ได้รับความเดือดร้อนหรือประสบภัยต่าง ๆ ต้องรีบดำเนินการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ หรือกิจกรรม ใดที่จะเป็นประโยชน์ต่อราษฎรก็ต้องเป็นผู้นำในเรื่องนั้น และปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมให้ได้ วางตนพอเหมาะ ต้องปฏิบัติตนให้เสมอต้นเสมอปลาย วางตนเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน และประชาชน

โกสิน พลกุล (2547, หน้า 21) ได้เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สรุปได้ว่า สถาบันกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นสถาบันหนึ่งในระดับฐานราก ที่ได้รับการจัดตั้งขึ้นมาในสมัยรัชการที่ 5 ในฐานะของตัวแทนของรัฐบาลในภูมิภาค รองลงมาจากผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในโลกที่มี ตัวแทนรัฐบาลในภูมิภาคตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เพื่อคำนวณความเป็นปึกแผ่น ของชาติ และปกป้องการรุกรานจากมหาอำนาจในขณะนั้น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ถือเป็นตัวแทน ที่ประชาชนในพื้นที่เลือกขึ้นมาแล้วรัฐบาลแต่งตั้งตามที่ประชาชนเลือก จึงเป็นทั้งตัวแทน รัฐบาล และเป็นผู้ที่ประชาชนเลือกขึ้นมาให้ทำหน้าที่ในการดูแลทุกข์สุขของประชาชนในตำบล หมู่บ้าน ทั้งด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย การพัฒนา การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม แม้ปัจจุบันรัฐบาลจะมีนโยบายในการกระจายอำนาจที่ทำให้ทุกพื้นที่เป็นพื้นที่ของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีพื้นที่ทับซ้อนกับพื้นที่ของตำบล หมู่บ้าน แต่บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังคงมีความสำคัญ และมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และเป็นมือไม้ ที่สำคัญของกระทรวงมหาดไทย โดยทำหน้าที่รับมอบภารกิจ ตามนโยบายของรัฐไปปฏิบัติ ในระดับตำบล หมู่บ้าน การทำงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านจึงต้องทำงานแบบบูรณาการ และเป็น ผู้รับผิดชอบหลักในพื้นที่ตำบลหมู่บ้านของตน โดยต้องสามารถทำงานอย่างบูรณาการร่วมกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตำบล หมู่บ้านข้างเคียง จนถึงระดับอำเภอ และจังหวัด

กงศักดิ์ วันทนา (2548, หน้า 1) ได้เสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สรุปได้ว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้รับความไว้วางใจอย่างสูงจากประชาชนให้ทำหน้าที่ เป็นหัวหน้าราษฎรในตำบล หมู่บ้าน ในการติดต่อกับทางราชการ และช่วยเหลือป้องกันคุ้มครอง ปลอดภัยให้กับพี่น้องประชาชนให้อยู่เย็นเป็นสุข ปัจจุบันสถานการณ์ต่าง ๆ ของโลกเปลี่ยนแปลงไป อย่างรวดเร็ว ทั้งความเจริญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และวิทยาการสมัยใหม่ ทำให้เราต้อง ปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ไม่ล้าหลัง และก้าวทันการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ และทางการเมือง ซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทันสมัย และปรับตัวให้สม

กับความเป็นผู้นำท้องถิ่น ขณะเดียวกันก็ต้องอนุรักษ์สิ่งดีงามของสังคมไทย วัฒนธรรมไทย เอกลักษณ์ของไทยสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้อยู่ควบคู่กับสังคมไทยตลอดไป ไม่ใช่การรับเอาวัฒนธรรมความคิดแบบสมัยใหม่ โดยทำลาย หรือลืมนำสิ่งดีงามของสังคมไทยที่สั่งสมมาครั้งบรรพบุรุษ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยมีภารกิจสำคัญ คือ การรักษาความมั่นคงภายในประเทศ การพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้อยู่ดี มีสุข การสร้างความรักความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ ในขณะเดียวกันก็ต้องพัฒนาสังคม และพัฒนาโครงสร้างทางการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ให้สามารถเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศ และปัญหาที่มาจากภายนอกประเทศได้อย่างสุขุม และยั่งยืน ซึ่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นกำลังสำคัญของกระทรวงมหาดไทยที่จะต้องถักทอความร่วมมือร่วมใจจากพี่น้องประชาชนทุกคน เพื่อเผชิญปัญหาต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปอย่างชาญฉลาด

จากแนวคิดที่เกี่ยวข้อง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังเป็นองค์กรที่มีความสำคัญในการปฏิบัติภารกิจ “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ของราษฎร สามารถเป็นที่พึ่งพิงได้ในเบื้องต้นอย่างใกล้ชิด จากสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพในการทำงาน ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปฏิบัติหน้าที่ของตนตามกฎหมายที่กำหนด และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนให้ดีที่สุด ไม่ว่าจะเป็นด้านการส่งเสริมอาชีพ การรักษาความสงบเรียบร้อย การแก้ปัญหาสังคมต่าง ๆ เช่น นโยบายความยากจน การปราบปรามผู้มีอิทธิพล ยาเสพติด เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

ความหมายของบทบาท

ราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546, หน้า 602) ให้ความหมายว่า การทำทำตามบท การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู

บทบาท (Role) คือ การปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) บทบาทเป็นตัวกำหนดความรับผิดชอบของบุคคลในสังคม (สุทัศน์ ภูมิรัตนจิรินทร์, 2550) สังคมยิ่งซับซ้อนมากขึ้นเท่าไร บทบาทก็จะยิ่งแตกต่างกันมากขึ้นเท่านั้น

บทบาท หมายถึง การปฏิบัติตามหน้าที่ และสิทธิของตนตามสถานภาพทางสังคม การที่บุคคลมีบทบาทต่อสังคม (การจัดระเบียบทางสังคม, 2550) และปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ที่สังคมยอมรับ มีความสำคัญเป็นอันมาก เพราะทำให้การจัดระเบียบสังคมดีขึ้นเป็นการควบคุมสังคมให้เป็นระเบียบ ถ้าคนไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามบทบาทของตนในสังคม ให้สมกับสถานภาพที่ได้รับ จะทำให้สังคมเสียระเบียบทำให้เกิดปัญหา และความยุ่งยากให้แก่สังคม

บทบาท มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายแตกต่างกันไว้หลากหลาย ดังนี้
 พิทยา เพชรรัถย์ (2541, หน้า 10) ได้ให้ความหมายของ บทบาท หมายถึง เป้าหมาย
 ความรู้ ความเชื่อ ทศนคติ และการกระทำที่สมาชิกของชุมชนคาดหวังว่าเป็นไปตามชนิดตำแหน่ง
 ที่มีอยู่

กัญญา สาทร (2523, หน้า 259) กล่าวว่า บทบาท เป็นสิ่งที่บุคคลดำรงตำแหน่งใด
 ตำแหน่งหนึ่ง ถูกผู้อื่นคาดหวังให้เขาทำ เรียกว่า “บทบาทหน้าที่” กำหนดให้ควบคุมกับตำแหน่ง
 สิทธิหน้าที่ประจำตำแหน่ง เกี่ยวกับสิทธิ และหน้าที่ของตำแหน่งอื่นที่เกี่ยวข้องกันภายในระบบ
 สังคมเดียวกัน

ธีระวุฒิ เจริญราษฎร์ (2524, หน้า 27) กล่าวถึงบทบาท หมายถึง พฤติกรรมของบุคคล
 ที่เกิดขึ้นตามเงื่อนไข และสิทธิต่าง ๆ ในตำแหน่งหนึ่ง ๆ ตามความคาดหวังในบทบาทของตนเอง
 และบุคคลภายนอก

อลงกรณ์ สนุกพันธ์ (2546, หน้า 7) กล่าวว่า บทบาท เป็นการกระทำ หรือแสดง
 ออกมาของผู้บริหารที่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ หรือได้รับการมอบหมาย เพื่อให้
 การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งวัด และประเมินผลได้จากทัศนะของกลุ่ม
 ประชากรที่ทำการศึกษา

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545, หน้า 111) กล่าวว่า บทบาท คือ การกระทำ หรือพฤติกรรม
 ของสมาชิกในกลุ่มที่อยู่ในสถานภาพนั้น ๆ ดังนั้น บทบาทจึงเป็นการกระทำ หรือพฤติกรรมตาม
 ตำแหน่งหรือสถานภาพ ซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม หรือตามลักษณะของการรับรู้
 บทบาทเป็นผลรวมของการแสดงออกตามสิทธิ และหน้าที่

สนธยา พลศรี (2545, หน้า 125) ให้ความหมายว่า บทบาท (Role) หมายถึง หน้าที่ของ
 บุคคลตามสถานภาพ หรือตำแหน่งฐานะที่ตนดำรงอยู่ บทบาทจึงเป็นกลไกอย่างหนึ่งของสังคม
 ที่ทำให้คนที่อยู่ร่วมกัน สามารถสร้างระบบความสัมพันธ์ต่อกันได้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

ประเสริฐ เข้มกลิ่นฟูง (2544, หน้า 73) ได้อธิบายไว้ว่า บทบาท คือ พฤติกรรมที่คาดหวัง
 สำหรับผู้ที่อยู่ในสถานภาพต่าง ๆ ว่าจะต้องปฏิบัติอย่างไร (Role expectation) เป็นบทบาทที่
 คาดหวังโดยกลุ่มคน หรือสังคม เพื่อให้กลุ่มสัมพันธ์มีการกระทำระหว่างกันทางสังคมได้ รวมทั้ง
 สามารถคาดการณ์พฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นได้

ศิริชัย ไตรสารศรี (2539, หน้า 32) กล่าวถึง บทบาท คือ พฤติกรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง
 หน้าที่ หรือสถานะใด ๆ ในกลุ่มซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามตำแหน่ง และหน้าที่ บทบาทนี้
 อาจมีลักษณะเป็นทางการตามกฎระเบียบของกลุ่มรูปนัยที่จะกำหนดสิ่งที่บุคคลแต่ละบุคคล ที่ครอง
 ตำแหน่งหน้าที่ใด ๆ จะต้องคิด ตัดสินใจ ปฏิบัติกิจกรรมทั้งในส่วนของตน และส่วนที่จะต้องติดต่อ

สัมพันธ์กับผู้ที่มีตำแหน่งหน้าที่อื่น ๆ ในกลุ่ม และอาจมีลักษณะไม่เป็นทางการที่เป็นความคาดหวังของสมาชิกในกลุ่มที่ต้องการให้ผู้มีหน้าที่หนึ่ง ๆ ต้องมีพฤติกรรมใดบ้าง

ยนต์ ชุ่มจิต (2544, หน้า 23) ได้อธิบายไว้ว่าบทบาท คือ ภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ สถานภาพของแต่ละบุคคล หมายความว่า บุคคลใดมีสถานภาพ หรือตำแหน่งอย่างใดก็ต้องรับผิดชอบต่อสถานภาพหรือตำแหน่งของตนที่ได้มา

สว่าง ฉวีวรรณ (2536, หน้า 13) ให้ความหมายว่า บทบาท คือ พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกตามหน้าที่ หรือตำแหน่งที่มีอยู่ให้เป็นที่รู้เห็นของบุคคลอื่น ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นอาจตรงกับความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องหรือไม่ก็ได้

จารุพร เฟื่องสกุล (2545, หน้า 15) กล่าวถึงบทบาท หมายถึง พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงตามตำแหน่ง หรือสถานะทางสังคมที่บุคคลนั้น ๆ ดำรงตำแหน่งอยู่ ซึ่งมีทั้งบทบาทที่ปฏิบัติจริง (Role behavior) กับบทบาทตามความคาดหวังของบุคคลอื่น (Role expectation) ซึ่งบางครั้งอาจสอดคล้อง หรือไม่สอดคล้องกับความคาดหวังของสมาชิกในชุมชน

ณรงค์ เส็งประชา (2541, หน้า 136-137) ได้กล่าวว่า บทบาท คือ พฤติกรรมที่ปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาทเป็นพฤติกรรมที่สังคมกำหนด และคาดหวังให้บุคคลต้องกระทำตามหน้าที่ เช่น เป็นครูต้องสอนนักเรียน เป็นตำรวจต้อง พินักย์สันติราษฎร์ ทหารต้องเป็นวีรของชาติ บุตรต้องเชื่อฟังบิดามารดา เป็นต้น

เมื่อคนเราติดต่อกันสัมพันธ์กับผู้อื่นมากขึ้น ย่อมจะต้องแสดงบทบาทหลายบทบาท มากขึ้นตามคู่บท หรือตามสถานภาพอันเกิดจากความสัมพันธ์อื่น ๆ และบางครั้งบทบาท ที่เกิดขึ้นอาจเกิดการขัดแย้งกันได้ เช่น ขณะที่เขาจะแสดงบทบาทเป็นผู้บังคับบัญชา แต่ผู้อยู่ได้บังคับบัญชาในหน่วยราชการที่เขารับผิดชอบเป็นบิดาของเขา ในสถานภาพนี้ที่เป็นบุตรเขาจะต้องเชื่อฟังบิดา ต้องเคารพบิดา ดังนั้น ในกรณีเช่นนี้ย่อมทำให้เกิดความอึดอัดใจ และจำเป็นต้องหาทางเลือกในการปฏิบัติลักษณะเช่นนี้จะปัญหาที่เกิดจากบทบาท ขัดแย้งกัน

เมื่อบุคคลได้ดำรงตำแหน่งในสังคม ย่อมจะต้องแสดงบทบาทตามตำแหน่งนั้น ๆ ตำแหน่งเดียวกัน แต่ผู้ดำรงตำแหน่งคนละคนอาจมีบทบาทต่างกัน ไป เพราะต่างคนต่างมีนิสัย ความคิด ความสามารถ การอบรม กำลังใจ มวลเหตุจูงใจ ความพอใจในสิทธิหน้าที่ สภาพของจิตใจ และร่างกายที่ไม่เหมือนกัน ฉะนั้น บทบาทจึงเป็นเพียงรูปการณ์ (Aspect) ทางพฤติกรรมของตำแหน่ง

จากการศึกษาดังกล่าว สรุปได้ว่า บทบาท คือ พฤติกรรมหรือการปฏิบัติที่ได้แสดงออกตามตำแหน่งหน้าที่ของแต่ละบุคคล ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันไป

แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

Broom and Selznick (1973, p. 36 อ้างถึงใน จารุพร เฟิงสกุล, 2545, หน้า 13) ได้จำแนกบทบาทออกเป็น

1. บทบาทตามอุดมคติ (Ideal role) เป็นบทบาทในอุดมคติที่มีการกำหนดคตินิยามหน้าที่ระบุเป็นลายลักษณ์อักษร หรือมีตัวบทกฎหมาย ระเบียบ กำหนดให้กระทำกิจกรรมในตำแหน่งหน้าที่นั้น ๆ
2. บทบาทที่เป็นจริง (Performed role) เป็นบทบาทที่บุคคลได้กระทำจริง ซึ่งจะขึ้นอยู่กับ การสังเคราะห์จาก ความเชื่อ ความหวัง การรับรู้ และประสบการณ์ของผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่ง ทั้งยังต้องพิจารณาถึงความกดดัน จิตจำกัด และโอกาสในแต่ละสังคม ในระยะเวลานั้น ๆ ด้วย
3. บทบาทที่ควรปฏิบัติ (Perceived role) เป็นบทบาทที่ผู้ดำรงตำแหน่ง เชื่อหรือหวังว่า ควรกระทำตามตำแหน่งที่ได้รับ แต่ยังไม่ได้กระทำ ซึ่งอาจจะไม่เหมือนกับบทบาทในอุดมคติ (ไม่มีอยู่ในระเบียบ, กฎหมาย) และบทบาทที่กระทำจริง นอกจากนี้บทบาทที่ควรกระทำยังขึ้นอยู่กับ ความแตกต่างขององค์กร ความคิดนึก ประสบการณ์ และการรับรู้ของผู้ดำรงตำแหน่งแต่ละคน ด้วย

จักรรัช ธีระกุล (2542, หน้า 45-46) ได้กล่าวถึง ประเภทของบทบาทมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ข้อบัญญัติของสังคม (Prescribed role) หรือบทบาทอุดมคติ บทบาทอุดมคติ จะกำหนดคตินิยาม และหน้าที่ให้กับตำแหน่งทางสังคม เช่น จะบอกให้ทราบถึงความคาดหวังต่อผู้เป็นพ่อและแม่ว่า สังคมมีไว้อย่างไร เข้ามีพันธะต่อใครอย่างไร และจะเรียกร้องจากใครได้แค่ไหนเพียงไร
2. บทบาทที่บุคคลเข้าใจ (Perceived role) ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความเชื่อที่บุคคลเข้าใจว่า จะต้องทำในตำแหน่งเฉพาะของเขา รวมทั้งการตีความสถานการณ์ของบุคคลเอง ซึ่งไม่จำเป็นจะต้องตรงกับบทบาทอุดมคติ ในทำนองเดียวกัน บุคคลซึ่งเราจะต้องติดต่อด้านนั้นก็อาจแตกต่างกันในด้านแนวความคิด ดังนั้น ในการพิจารณาบทบาทที่บุคคลกระทำต่อกันนั้นไม่พึงสรุปเอาว่า บรรทัดฐานต่าง ๆ ของสังคมนั้นจะได้รับการยอมรับหรือเข้าใจจากบุคคลต่าง ๆ ไปในแนวเดียวกัน
3. บทบาทที่เป็นจริง (Actual role) เป็นบทบาทที่บุคคลลงมือกระทำจริง ๆ ซึ่งสิ่งที่บุคคลปฏิบัติจริงนั้นอาจเกินเลยไปกว่าความเชื่อทางสังคม ความคาดหวังของคนอื่น หรือความเข้าใจของบุคคลเอง แต่ขึ้นกับเงื่อนไขของบุคลิกภาพเฉพาะตัว และประสบการณ์ของเขาเอง ด้วย

ดิเรก พลเลิศ (2537, หน้า 25 อ้างถึงใน จารุพร เฟื่องสกุล 2545, หน้า 32) ได้แบ่งประเภทของบทบาทตามภารกิจ และความรับผิดชอบของผู้บริหารไว้เป็น 2 ประเภท คือ

1. บทบาทที่จำเป็นต้องกระทำ หรือบทบาทตามกฎหมาย เป็นบทบาทที่เขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร จะมีปรากฏอยู่ตามระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่งต่าง ๆ ที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ จำเป็นจะต้องกระทำ หรืองดเว้นกระทำ ถ้าไม่กระทำ หรืองดเว้นการกระทำจะต้องมีความผิด

2. บทบาทอันควรกระทำ หรือบทบาทอันควรจะเป็น เป็นบทบาทที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย แต่องค์กร หรือสังคมมุ่งหวังให้ผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ๆ ควรปฏิบัติ หรือควรกระทำแม้ว่าจะไม่ได้กำหนดไว้เป็นกฎหมายก็ตาม

พวงเพชร สุรัตน์กวีกล (2542, หน้า 65-66) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทว่า บทบาทเป็นรูปธรรม เห็นได้จากการกระทำที่แสดงออกมา บทบาท มี 3 ด้าน คือ

1. บทบาทในอุดมคติ (Ideal role) ได้แก่ บทบาทอันกำหนดไว้ตามความคาดหวังของบุคคลทั่วไปในสังคม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เป็นแบบฉบับที่สมบูรณ์ ซึ่งผู้ที่มีสถานภาพนั้น ๆ ควรกระทำ แต่อาจมีใครที่ทำ หรือไม่มีใครทำตามนั้นก็ไม่ได้

2. บทบาทที่บุคคลเข้าใจ หรือรับรู้ (Perceived role) เป็นบทบาทอันบุคคลคาดคิดด้วยตนเองว่าควรเป็นอย่างไร ทั้งนี้ จะขึ้นอยู่กับทัศนคติ ค่านิยม บุคลิกภาพ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคลด้วย

3. บทบาทที่แสดงออกจริง (Actual role) เป็นการกระทำที่บุคคลปฏิบัติจริง ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้นด้วย ทำให้การแสดงบทบาทแตกต่างกันไป

โดยสรุปบทบาทเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงตามตำแหน่ง หรือสถานะทางสังคมที่บุคคลนั้น ๆ ดำรงตำแหน่งอยู่ ซึ่งสรุปประเภทของบทบาทได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. บทบาทที่ตนเอง หรือบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนั้นคาดหวัง ว่าตนเองควรจะมีบทบาทอย่างไร คาดหวังว่าตนเองควรจะทำอย่างไรในตำแหน่งนั้น ๆ เรียกว่าบทบาทที่คาดหวัง

2. บทบาทคาดหวังจากผู้อื่น หรือจากสังคมต้องการให้บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งนั้น ๆ แสดงพฤติกรรม หรือปฏิบัติตามตำแหน่งหน้าที่ที่ทางสังคมครอบครองอยู่ เรียกว่า บทบาทที่สังคมกำหนด

3. บทบาทที่เป็นจริง หรือพฤติกรรมที่บุคคลนั้น หรือบุคคลที่ดำรงตำแหน่งได้กระทำจริง เรียกว่า บทบาทที่เป็นจริง

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับบทบาท

สำหรับทฤษฎีที่เกี่ยวกับบทบาท ได้มีนักสังคมวิทยา นักจิตวิทยา และผู้รู้ได้อธิบายถึงทฤษฎีที่เกี่ยวกับบทบาทไว้ในหลายลักษณะ ดังนี้

1. ทฤษฎีบทบาท Linton

Linton (n.d. อ้างถึงใน ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2545, หน้า 115) กล่าวไว้ว่า ตำแหน่งหรือสถานภาพเป็นผู้กำหนดบทบาท เช่น บุคคลที่มีตำแหน่งเป็นครูต้องแสดงพฤติกรรมที่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ศิษย์ เป็นต้น ผู้ที่มีตำแหน่งจะปฏิบัติหน้าที่ได้สมบทบาท หรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง เช่น บุคลิกภาพของผู้สวมบทบาท ลักษณะของสังคม ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของสังคมนั้นด้วย

2. ทฤษฎีกระบวนการระบบสังคมของ Getzels และ Guba

Getzels and Guba (1968, p. 56 อ้างถึงใน ทองอินทร์ วงศ์โสธร, 2544, หน้า 147-149) ได้กล่าวเกี่ยวกับบทบาทไว้ว่า ในระบบสังคมหนึ่ง ๆ จะประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านสถาบันมิติ (Nomothetic dimension) และด้านบุคลามิติ (Idiographic dimension)

2.1 ด้านสถาบันมิติ ประกอบด้วย

2.1.1 สถาบัน (Institution) ได้แก่ หน่วยงาน หรือองค์การ ซึ่งจะเป็น กรม กอง โรงเรียน โรงพยาบาล บริษัท ร้านค้า หรือโรงงานต่าง ๆ ที่มีวัฒนธรรม (Culture) ของหน่วยงาน หรือองค์การนั้นครอบคลุมอยู่

2.1.2 บทบาทตามหน้าที่ (Role) สถาบันจะกำหนดบทบาท หน้าที่ และตำแหน่งต่าง ๆ ให้บุคคลปฏิบัติ มีกฎ และหลักการอย่างเป็นทางการ และมีธรรมเนียม (Ethics) การปฏิบัติที่มีอิทธิพลต่อบทบาทอยู่

2.1.3 ความคาดหวังของสถาบัน หรือบุคคลภายนอก (Expectations) เป็นความคาดหวังที่สถาบัน หรือบุคคลภายนอกคาดว่าสถาบันจะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย เช่น โรงเรียนมีความคาดหวังที่จะต้องผลิตนักเรียนที่ดีมีคุณภาพ ความคาดหวังมีค่านิยม (Values) ของสังคมครอบคลุมอยู่

2.2 ด้านบุคลามิติ ประกอบด้วย

2.2.1 บุคลากรแต่ละคน (Individual) ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันนั้น ๆ เป็นบุคคลในระดับต่าง ๆ เช่น ในโรงเรียนมีผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ คนงาน ภารโรง มีวัฒนธรรมย่อยที่ครอบคลุมต่างไปจากวัฒนธรรมโดยรวม

2.2.2 บุคลิกภาพ (Personality) หมายถึง ความรู้ ความถนัด ความสามารถ เจตคติ อารมณ์ และแนวคิด ซึ่งบุคคลที่เข้ามาทำงานในสถาบันนั้นจะมีความแตกต่างปะปนกันอยู่ และมีธรรมเนียมของแต่ละบุคคลเป็นอิทธิพลครอบงำอยู่

2.2.3 ความต้องการส่วนตัว (Need dispositions) บุคคลที่มาทำงานสถาบันมีความต้องการที่แตกต่างกันไป บางคนทำงานเพราะต้องการเงินเลี้ยงชีพ บางคนทำงาน

เพราะความรัก บางคนต้องการเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้า บางคนต้องการการยอมรับ บางคนต้องการความมั่นคง ปลอดภัย เป็นต้น นอกจากนั้น ยังมีค่านิยมของตนเองครอบคลุมอยู่

ด้านสถาบันมิตินั้น จะยึดถือเรื่องสถาบันซึ่งมีบทบาทต่าง ๆ เป็นสำคัญ บทบาทที่สถาบันได้คิด หรือกำหนดไว้จะต้องชี้แจงให้บุคลากรในสถาบัน ได้ทราบอย่างเด่นชัด เพื่อจะได้กำหนดการคาดหวังที่สถาบันได้กำหนดไว้ในบทบาทของตนออกมา ตรงกับความต้องการของผลผลิตของสถาบันนั้น ส่วนในด้านบุคลามิติ ประกอบด้วย ตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันนั้น ซึ่งบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ก็มีบุคลิกภาพที่เป็นตัวเองที่ไม่เหมือนกัน ในแต่ละคนต่างก็มีความต้องการในตำแหน่งหน้าที่การงานที่แตกต่างกันออกไป ทั้งสองมิตินี้ ระบบสังคมเป็นสิ่งที่มิอิทธิพลต่อการบริหารงานเป็นอันมาก ถ้าหากว่าทุกสิ่งทุกอย่างราบรื่นดี การบริหารงานนั้นสามารถที่จะสังเกตพฤติกรรมได้ (Social behavior or observed behavior)

3. ทฤษฎีบทบาทของ Nadel

Nadel (n.d. อ้างถึงใน ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร, 2545, หน้า 116) กล่าวว่า บทบาท คือ ส่วนประกอบที่ส่งผลต่อพฤติกรรม 3 ลักษณะคือ

3.1 ส่วนประกอบที่ส่งเสริมบทบาท เช่น ครูต้องพูดเก่ง หรือมีอารมณ์ขัน

3.2 ส่วนประกอบที่มีผลสำคัญต่อบทบาท และขาดมิได้ เช่น เป็นครูต้องสอนหนังสือ เป็นแพทย์ต้องรักษาคนไข้ เป็นตำรวจต้องจับผู้ร้าย

3.3 ส่วนประกอบที่เป็นไปตามกฎหมาย เช่น ครูต้องเป็นสมาชิกคุรุสภา เป็นต้น

ถ้ากำหนดให้ P คือ บทบาท

a คือ ส่วนประกอบที่ส่งเสริมบทบาท

b คือ ส่วนประกอบที่มีผลสำคัญต่อบทบาท และขาดมิได้

c คือ ส่วนประกอบที่เป็นไปตามกฎหมาย

ดังนั้น จึงเขียนเป็นสมการบทบาทได้ว่า $P = a+b+c+\dots+n$

จากสมการอธิบายได้ว่า บทบาทต้องประกอบด้วยส่วนประกอบหลาย ๆ ส่วนอย่างน้อย 3 ส่วนขึ้นไปจนถึง n ส่วน

จากความหมายของบทบาท แนวความคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท จึงสรุปได้ว่า บทบาทเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคล ซึ่งอยู่ในฐานะ หรือตำแหน่งหรือมีสถานภาพอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งสังคมได้กำหนดให้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติ บทบาท และสถานภาพเป็นสิ่งที่ควบคู่กัน นั่นคือ สถานภาพจะกำหนดว่าบุคคลนั้น ๆ มีหน้าที่ต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไร ส่วนบทบาทเป็นการปฏิบัติตามหน้าที่สังคมได้กำหนดไว้ในแต่ละสถานภาพ การแสดงบทบาท จะสอดคล้องกับบรรทัดฐานของสังคม ในสถานภาพหนึ่ง ๆ บุคคลอาจจะต้องแสดงบทบาทมากมาย

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง

ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectation theory) ซึ่งนักจิตวิทยาในกลุ่มปัญญานิยม เชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์โลกที่ใช้ปัญญาหรือความคิดในการตัดสินใจว่า จะกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อจะนำไปสู่เป้าหมายที่จะสนองความต้องการของตนเอง จึงเกิดสมมติฐานดังนี้ (กุมรินทร์ ทวีศรี, 2554)

1. พฤติกรรมของมนุษย์ถูกกำหนดขึ้น โดยผลรวมของแรงผลักดันภายในของเขาเอง และแรงผลักดันจากสิ่งแวดล้อม
2. มนุษย์แต่ละคนมีความต้องการ ความปรารถนา และเป้าหมายที่แตกต่างกัน
3. บุคคลตัดสินใจที่จะทำพฤติกรรม โดยเลือกจากพฤติกรรมหลายอย่าง สิ่งที่เป็นข้อมูลให้เลือก ได้แก่ ความคาดหวังในค่าของผลลัพธ์ที่จะได้ภายหลังจากการแสดงพฤติกรรมนั้นไปแล้ว ความคาดหวัง (Expectation theory) เป็นความเชื่อ หรือความคิดอย่างมีเหตุผล ในแนวทางที่เป็นไปได้ หรือเป็นความหวังที่คาดการณ์ว่าต้องการจะได้ในอนาคตของบุคคล ความคาดหวังจึงเป็นสถานะทางจิตที่บุคคลคาดคะเนล่วงหน้าแต่บางสิ่งบางอย่างว่าควรจะมี ควรจะเป็น หรือควรจะมีเกิดขึ้นตามความเหมาะสม

ในเรื่องของความคาดหวังจึงมีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านได้แก่

สุรางค์ จันท์ธอม (อ้างถึงใน มณฑิรา สุวรรณนิรัตน์, 2553, หน้า 50) กล่าวว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความเชื่อว่าสิ่งใดน่าจะเกิดขึ้นและสิ่งใดบ้างน่าจะไม่มีเกิดขึ้น ความคาดหวังจะเกิดขึ้นได้ถูกต้องหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

จิตินันท์ หาญกล้า (2553, หน้า 64) ได้ให้ความหมายของความคาดหวังไว้ว่า เป็นแนวคิดที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แล้วแสดงออกมาโดยการพูด การเขียน และการแสดงออกดังกล่าวนั้น ขึ้นอยู่กับภูมิหลังทางสังคม ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งบุคคลอื่นอาจไม่เห็นด้วยก็ได้ หรืออีกกล่าวหนึ่ง ความคาดหวัง คือ การแสดงออกทางทัศนคติอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก ทำให้บุคคลพร้อมที่จะแสดงออกโต้ตอบสิ่งต่าง ๆ ในรูปของการยอมรับ หรือปฏิเสธ จึงควรพิจารณาในด้านองค์ประกอบของทัศนคติควบคู่ไปด้วย

สรุปได้ว่า ความคาดหวังเป็นความคิด ความเชื่อ ความต้องการ ความมุ่งหวังหรือความรู้สึกรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง เช่น บุคคล การกระทำ หรือเหตุการณ์ เป็นต้น จึงเป็นการคิดล่วงหน้า โดยมุ่งหวังในสิ่งที่เป็นไปได้ว่าจะเกิดตามที่ตนคิดไว้ ทั้งนี้ ความคาดหวังของบุคคลจะขึ้นอยู่กับความต้องการ และเป็นไปตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

Bartol and Matin (1991 อ้างถึงใน อรณรงค์ เกาทอง, 2547) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีความคาดหวังตามแนวคิดของ Vroom ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

1. ความคาดหวังในความพยายามต่อการกระทำหรือการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้ล่วงหน้าว่า ตนเองพยายามต่อการกระทำพฤติกรรมได้ตามความสามารถแล้ว โอกาสที่จะกระทำสิ่งนั้นได้สำเร็จมีมากน้อยเพียงใด เป็นการคิดก่อนจะทำสิ่งต่าง ๆ ว่าสามารถทำได้หรือไม่

2. ความคาดหวังในการกระทำต่อผลลัพธ์ หรือผลของการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่บุคคลคาดหวังไว้ล่วงหน้าก่อนกระทำพฤติกรรมว่า ถ้าหากกระทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้ผลลัพธ์แก่ตนเองในทางที่ดีหรือไม่

3. ความคาดหวังในคุณค่าของผลลัพธ์ หรือรางวัล หมายถึง คุณค่าจากผลของการกระทำที่เกิดแก่บุคคลที่แสดงพฤติกรรมนั้น ดังนั้น ทฤษฎีความคาดหวัง Vroom หรือ Expectation theory บางทีเรียกว่า VET theory และได้กำหนดเป็นสูตรไว้ดังนี้

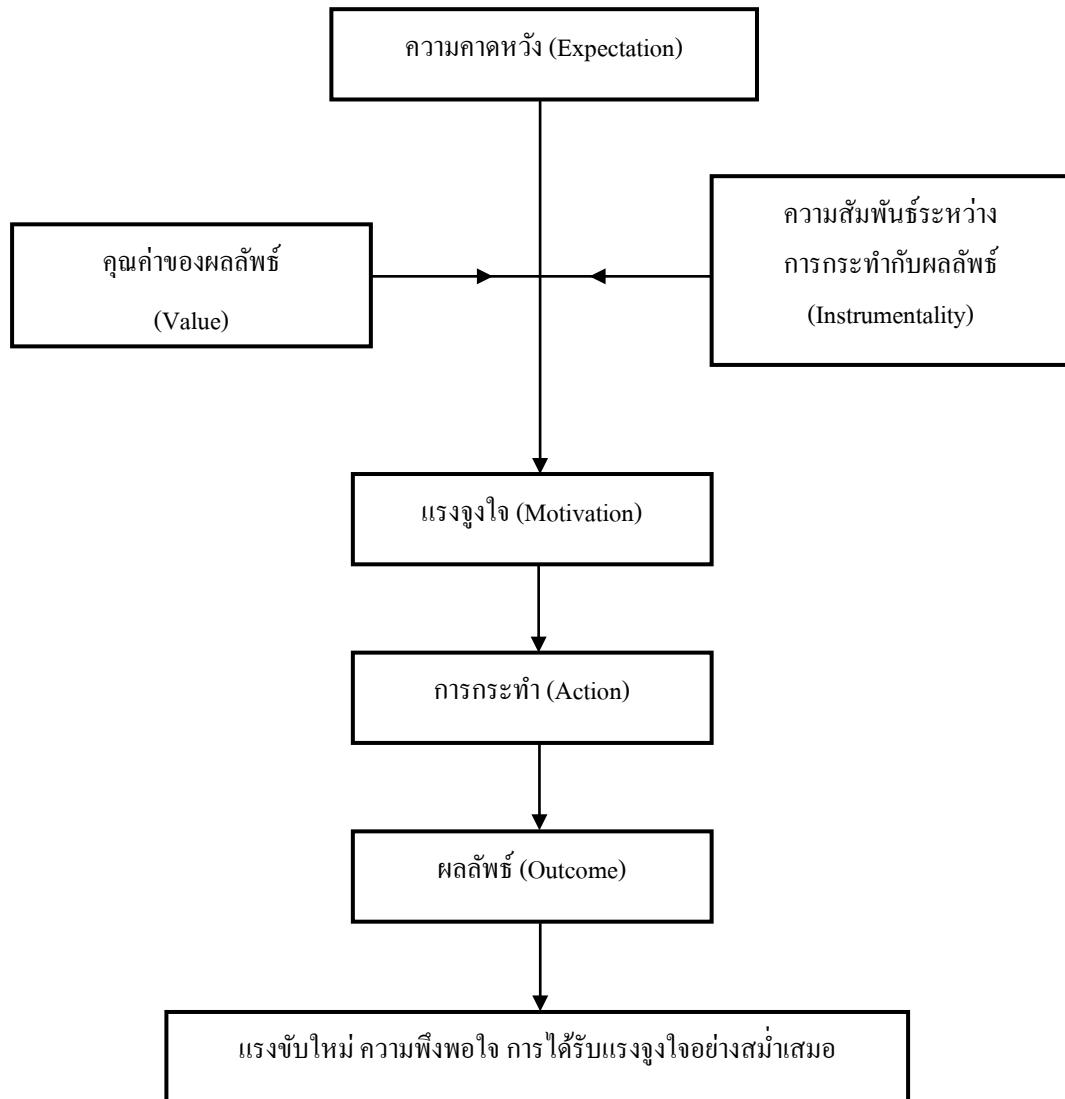
การจูงใจ (หรือแรงจูงใจ) = คุณค่าของผลลัพธ์ x ความคาดหวัง x ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์

1. คุณค่าของผลลัพธ์ แต่ละบุคคลจะขึ้นอยู่กับความปรารถนา หรือความต้องการ ถ้าต้องการมากจะมีค่าเป็นบวก แต่เฉย ๆ ไม่รู้สึกยินดีในร้าย จะมีค่าเป็นศูนย์ และถ้าไม่ชอบหรือไม่ต้องการจะมีค่าติดลบ

2. ความคาดหวัง คือ ความน่าจะเป็นที่การกระทำอย่างหนึ่งจะมีโอกาสที่ทำให้เกิดผลลัพธ์ในระดับแรกมากน้อยเพียงใด ถ้าคนเชื่อแน่ว่า หากทำงานเต็มที่จะสามารถทำให้ได้ผลผลิตสูงอย่างแน่นอน ความคาดหวังจะเท่ากับหนึ่ง ในทางตรงกันข้าม ถ้าเชื่อว่า ถึงแม้จะพยายามทำงานหนักสักเพียงใดก็ไม่สามารถทำผลงานออกมาในปริมาณสูงได้เลย ความคาดหวังก็จะเท่ากับศูนย์

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์ อธิบายได้ว่า แรงจูงใจของแต่ละคนจะมาก หรือน้อยขึ้นอยู่กับผลที่ได้รับ หรือที่คิดว่าสมควรจะได้รับ เมื่อกระทำการนั้นสำเร็จตามเป้าหมายแล้ว ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า ส่วนหนึ่งของแรงจูงใจที่บุคคลจะมีหรือไม่ หรือมีมากน้อยขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์

จากที่กล่าวมา แล้วสามารถอธิบายได้ในลักษณะของรูปแบบทฤษฎีแห่งความคาดหวัง
ดังนี้

ภาพที่ 2 รูปแบบทฤษฎีแห่งความคาดหวัง

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สรุปได้ว่า บุคคลจะทุ่มเทความพยายามในการทำงาน หรือไม่ขึ้นอยู่กับ การพิจารณาองค์ประกอบทั้งสามภายใต้สถานการณ์ที่กำหนด มนุษย์ทุกคนล้วนแต่มีความคาดหวังเสมอ ความคาดหวังจึงเปรียบเสมือนเป็นแรงผลักดันให้เกิดความต้องการซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีวิตของมนุษย์ แต่ละบุคคลก็มีความคาดหวังไม่เท่ากันในแต่ละช่วงเวลาหรือสถานการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสภาวะที่สิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง

ความคาดหวังที่บุคคลตั้งไว้ มีทั้งความคาดหวังในระยะสั้น และความคาดหวังในระยะยาว นอกจากนี้ ยังมีความคาดหวังในทางบวก และความคาดหวังในทางลบ (Hurlock, 1973, pp. 184-185) ความคาดหวังนี้จะนำไปสู่พฤติกรรมที่แตกต่างกันไป

สรุปได้ว่า ความคาดหวังมีทั้งในทางบวก และทางลบ ในระยะสั้นและระยะยาว ความคาดหวังเป็นตัวกระตุ้น หรือสิ่งเร้าให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ความคาดหวังทางบวกเป็นไปในทางที่ดี มักทำให้เกิดความพยายามความคาดหวังด้านลบนั้น ทำให้เกิดความวิตกกังวลขาดความสมดุลชีวิต

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ

ความหมายของผู้นำและภาวะผู้นำ

ก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นหัวหน้าหน่วยการปกครองระดับตำบลหมู่บ้าน เป็นบุคคลที่เข้าสู่ตำแหน่งโดยการเลือกของประชาชน เป็นตัวแทนของทางการ ดังนั้น ก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน จึงเป็นผู้นำของประชาชนในตำบล และหมู่บ้าน หากจะพิจารณาความสำเร็จของการบริหารงานในตำบลหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนยอมรับและศรัทธาเชื่อฟัง และปฏิบัติตามนโยบาย หรือคำแนะนำของก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน ย่อมต้องอาศัยภาวะผู้นำเป็นประการสำคัญ

“ผู้นำ” ตามความคิดของประชาชนในตำบล และหมู่บ้านในดั้งเดิม โดยเฉพาะ ก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน จะเห็นว่าเป็นผู้มีอำนาจ สามารถสั่งการให้ประชาชนคล้อยตามเป็นผู้อาวุโส เป็นผู้มีบารมี มีอิทธิพล ประชาชนเกรงกลัว อันเนื่องมาจากก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน ใช้อำนาจหน้าที่ตามที่ทางการกำหนดให้ แต่แท้ที่จริงก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน ในยุคปัจจุบัน ได้เปลี่ยนบทบาทอำนาจหน้าที่ไปในลักษณะสร้างสัมพันธ์กับประชาชน ดูแลทุกข์สุขช่วยเหลือประชาชนตามสมควร อีกทั้งมีทัศนคติที่เปิดกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนมากยิ่งขึ้น อีกทั้งต้องระวางในการประพฤติปฏิบัติตน ตลอดจนการใช้อำนาจหน้าที่ตามครรลองธรรม หากไม่อาจปรับเปลี่ยนบทบาท และพฤติกรรม อาจทำให้ “ผู้นำ” คนอื่นในตำบลและหมู่บ้าน กล่าวโจมตี ยุยงปลุกปั่นถึงขั้นเดินขบวนขับไล่ออกจากตำแหน่งได้

เมื่อกล่าวถึงภาวะผู้นำ (Leadership) หลายคนจะนึกถึงนายกรัฐมนตรีผู้นำประเทศ หลายคนอีกเช่นกัน จะมีผู้นำในใจที่เป็นแบบฉบับของตนเอง อย่างไรก็ตาม ผู้นำมีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการองค์กร และภาวะความเป็นผู้นำ หมายถึง ปัจจัยที่เสริมให้ผู้นำมีความสามารถสูงกว่าคน โดยทั่วไปอันเป็นองค์ประกอบที่บ่งบอกบุคลิกลักษณะ และประเภทของผู้นำแต่ละประเภทว่า จะมีความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรให้ประสบผลสำเร็จได้มากน้อยเพียงใด เพราะผู้นำจะต้องนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่

ควรเรียนรู้ว่ามีองค์ประกอบ และปัจจัยอะไรบ้างที่จะสามารถอธิบายแยกแยะผู้ที่มิภาวะผู้นำ และผู้นำที่ไม่มีภาวะของความเป็นผู้นำ หรือผู้ที่มิใช่ผู้นำออกจากกันได้ชัดเจน รวมทั้งต้องศึกษาเรียนรู้ว่า ผู้นำที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร

ในทางการบริหารจัดการผู้นำหมายถึงผู้บริหารองค์กร และการศึกษาภาวะผู้นำจึงสามารถอธิบายภาวะผู้นำของผู้บริหารได้เช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม การศึกษาเรียนรู้ภาวะผู้นำอาจช่วยให้ผู้บริหารถูกคิดได้เช่นกันว่า ถ้าตนเองได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้บริหารจะต้องเข้าใจปัจจัยพื้นฐานของภาวะผู้นำ อย่างน้อยก็เป็นการเตือนสติ หรือชี้แนะแนวทางในการบริหารจัดการองค์กรไปในทิศทางที่พึงปรารถนาของสมาชิกองค์กร

ดังที่ทราบแล้วว่า ผู้นำจะเป็นผู้นำองค์กรไปสู่ความสำเร็จดังที่คาดหมาย และผู้นำมิได้มีเฉพาะในการบริหารจัดการองค์กรที่เป็นทางการเท่านั้น ผู้นำ หมายถึง ใครก็ตามที่มีบทบาทหน้าที่ในการให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระ นักบวช นายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด รัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี ประธานาธิบดี ฯลฯ จำเป็นต้องศึกษาบุคลิกลักษณะ และองค์ประกอบของผู้นำทั้งที่เหมือนกัน และแตกต่างกัน ซึ่งรวมกันเรียกว่าภาวะผู้นำขององค์กร อย่างไรก็ตาม แม้มีองค์ประกอบที่เหมือนกัน แต่อาจไม่เท่ากันในระดับของความเข้มข้น และการประยุกต์ใช้ ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีตำแหน่งสูงกว่า มิได้หมายความว่าจะมีภาวะผู้นำที่สูงกว่าผู้ที่มีตำแหน่งต่ำกว่าสภาวะเช่นนี้มีให้เห็นอยู่ทั่วไป

ผู้นำย่อมรับรู้ความมีภาวะผู้นำ ที่มีลักษณะแตกต่างกันออกไป เราจะสัมผัสได้จากภาพลักษณ์ จากพฤติกรรมที่เขาแสดงออกที่เรียกว่าเป็นความประพฤติ ดังนั้น คำจำกัดความของคำว่าผู้นำ และภาวะผู้นำ จึงแตกต่างกันดังต่อไปนี้

ความหมายของผู้นำ

กวี วงศ์พูน (2539, หน้า 14-15) ได้สรุปความหมายของผู้นำไว้ 5 ประการ คือ

1. ผู้นำ หมายถึง ผู้ซึ่งเป็นศูนย์กลาง หรือจุดรวมของกิจกรรมภายในกลุ่ม เปรียบเสมือนแกนของกลุ่มเป็นผู้มีโอกาสดติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นมากกว่าทุกคนในกลุ่ม มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของกลุ่มสูง
2. ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่นำกลุ่ม หรือพากกลุ่มไปสู่วัตถุประสงค์ หรือจุดมุ่งหมายที่วางไว้ แม้แต่เพียงชี้แนะให้กลุ่มไปสู่จุดหมายปลายทางก็ถือว่าเป็นผู้นำ ทั้งนี้ รวมถึงผู้นำกลุ่มออกนอกกลุ่มนอกทางด้วย
3. ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่คัดเลือก หรือยกให้เขาเป็นผู้นำของกลุ่ม ซึ่งเป็นไปโดยอาศัยลักษณะทางสังคมมิติของบุคคลเป็นฐาน และสามารถแสดงพฤติกรรมของผู้นำได้

4. ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งมีลักษณะเฉพาะบางอย่าง คือ สามารถสอดแทรกอิทธิพล บางประการ อันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มได้มากที่สุด

5. ผู้นำ หมายถึง บุคคลซึ่งสามารถนำกลุ่มไปในทิศทางที่ต้องการเป็นบุคคลที่มีส่วนร่วม และเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการแสดงบทบาท หรือพฤติกรรมความเป็นผู้นำ

วิทยา กิตติธาดากุล (2542, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของผู้นำในแนวเดียวกันว่า หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สามารถนำคนอื่นดำเนินงานของหน่วยงาน หรือกลุ่มให้บรรลุผลตาม วัตถุประสงค์ โดยได้รับการยอมรับจากสมาชิกในหน่วยงานหรือกลุ่ม

Edwards and Wagner (1995 อ้างถึงใน ปัญญา พลเสาศักดิ์, 2542, หน้า 7) กล่าวว่า ผู้นำ คือ ผู้ซึ่งอยู่ในอำนาจ หรือตำแหน่งที่ถูกกำหนดให้เป็นผู้นำ เป็นผู้ซึ่งสามารถมีอิทธิพลในการจัดสรร และจัดการต่อสิ่งมีคุณค่าต่าง ๆ มากกว่าคนอื่น ๆ ในหน่วยงานนั้น เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตาม ความมุ่งหมายที่ปรารถนา ทั้งของตนเอง และสมาชิกขององค์การ

Drucker (1986 อ้างถึงใน ตะวัน สาดแสง, 2548, หน้า 115) ได้ให้ ความหมาย ผู้นำว่า ต้องเป็นผู้ที่คุณสมบัติพิเศษที่มีความสามารถเหนือบุคคลโดยทั่วไป โดยเฉพาะเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ คือ มองเห็นภาพเหมือนในอนาคต (Vision) มีผลการปฏิบัติงานสูงกว่ามาตรฐาน มีบุคลิกและ ความสามารถในการปฏิบัติงานสูงกว่าข้อปฏิบัติปกติ เข้าทำนองทำงานไป คิดหาเหตุผลไปพร้อม กัน เพื่อตอบคำถามอะไร ทำไม อย่างไร (What, Why, How) มิใช่ปฏิบัติเพราะคนอื่นเขาเคยปฏิบัติ หรือเพราะเป็นมาอย่างนั้นอย่างนี้จึงเอาอย่าง

จากความหมายที่กล่าวมาแล้ว พอจะสรุปได้ว่า ผู้นำหมายถึง บุคคลที่แต่งตั้งขึ้นมา หรือได้รับการยกย่องขึ้นมาเป็นหัวหน้า หรือผู้บริหาร ที่มีความสามารถเป็นที่ยอมรับ และมีอิทธิพล จูงใจให้คนอื่นปฏิบัติตามความคิดเห็น หรือคำสั่งได้ด้วยความสมัครใจ และเต็มใจ ตลอดจน สามารถให้ความช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มได้ตามที่ร้องขอ เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงาน หรือองค์กรเป็นไปอย่างลุล่วง ซึ่งในกรณีนี้ ได้แก่ คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของ ประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ความหมายของภาวะผู้นำ

เมื่อทำความเข้าใจคำว่า ผู้นำ คือใครแล้ว มาพิจารณาว่าภาวะผู้นำนั้น คืออะไร ได้มีผู้ให้ นิยามของคำว่า “ภาวะผู้นำ” ไว้มากมายซึ่งจะนำเสนอดังต่อไปนี้

คุณวุฒิ คนฉลาด (2540, หน้า 17) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำเกี่ยวกับการใช้อิทธิพล ซึ่งเป็นอำนาจภายในตัวของผู้นำ เช่น ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ บุคลิกภาพ คุณธรรม ซึ่งเป็นอำนาจจริง ๆ ที่เขามีอยู่และอำนาจที่บุคคลนั้นได้รับจากการดำรงตำแหน่ง ซึ่งเป็นอำนาจการ

ยอมรับจากกลุ่มแสดงพฤติกรรมให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน ให้เกิดแรงกระตุ้นภายในกลุ่ม ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม สามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ และนำไปสู่เป้าหมายขององค์การ

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544, หน้า 11-12) ได้สรุปความหมายของภาวะผู้นำไว้ ดังนี้

1. เป็นความสามารถที่จะมีอิทธิพลเหนือผู้อื่นในด้านการกระทำตามที่ผู้นำต้องการ และสามารถจูงใจบุคคลอื่นให้กระทำกิจกรรมที่ช่วยให้บรรลุเป้าหมายขององค์การได้
2. เป็นกระบวนการความเป็นผู้นำจากการใช้อิทธิพลที่จะควบคุม และประสานงานกิจกรรมของสมาชิกกลุ่มให้บรรลุเป้าหมาย
3. เป็นลักษณะความสัมพันธ์ทางอำนาจอย่างหนึ่งของผู้นำ จนได้รับการยอมรับนับถือในพฤติกรรมของเขาจากสมาชิกของกลุ่มและกลุ่มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. อิทธิพลในตัวของผู้ผู้นำที่นำมาใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ โดยการชี้แนะผ่านกระบวนการสื่อสาร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้
5. การกระทำร่วมกันระหว่างบุคคล โดยมีบุคคลหนึ่งทำหน้าที่ให้การชี้นำการกระทำดังกล่าวทำให้บุคคลอื่นๆ เชื่อมั่นในผลงานของเขา ซึ่งสามารถพิสูจน์ได้จากลักษณะในการชี้แนะตามที่เขาได้แนะนำไว้
6. ความศรัทธาเริ่ม และการรักษาสภาพของความเชื่อถือในการปฏิบัติกรร่วมกัน
7. การที่บุคคลมีอิทธิพลมาก และทำให้เกิดการยอมรับเกี่ยวกับการบริหารงานประจำในองค์การ
8. เป็นกระบวนการในการใช้อิทธิพลที่มีต่อการดำเนินงานของกลุ่มให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ และมีการจูงใจให้เกิดพฤติกรรมในการทำงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตลอดจนใช้อิทธิพลให้กลุ่มซื่อสัตย์ซึ่งวัฒนธรรมของตน

พิภพ ช้างเงิน (2554, หน้า 11) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำ โดยสรุปสั้น ๆ ว่า หมายถึงศิลปะในการจูงใจคนให้กระทำตามในสิ่งที่ผู้นำปรารถนา โดยผู้ตามเต็มใจ และมีความสุข เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในสิ่งที่ผู้นำปรารถนา

Plato (1996 อ้างถึงใน พสันต์ ลิมปดาพันธ์, 2542, หน้า 11) แนวคิดที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำของเพลโต ซึ่งได้กล่าวถึง การจัดแบ่งความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ออกเป็น 3 ส่วน และใช้แนวการแบ่งบุคคลในรัฐแบ่งเป็น 3 ส่วนด้วย แต่ละส่วนมีความดีประจำส่วนของตน ดังนี้

ส่วนที่เป็นเหตุผล การกระทำในส่วนนี้คิดได้ดี ก็จะต้องมีสติปัญญา ความเฉลียวฉลาด ควบคุมด้วย ผู้ที่มีคุณสมบัติในส่วนนี้ได้ควรจะทำหน้าที่เป็นผู้ปกครอง และเป็นผู้จะเข้าถึงสัจจะความรู้แจ้งเห็นจริงในสิ่งที่ตายตัว ซึ่งเป็นความรู้สึกที่ถือว่าประเสริฐที่แท้จริง นักปราชญ์ผู้เข้าถึงความรู้แจ้งเห็นจริง จึงสมควรจะเป็นผู้ปกครอง

ส่วนที่เป็นจิตใจอารมณ์ การที่มีจิตใจอารมณ์เข้มแข็งแน่วแน่ จำเป็นต้องมีวิริยะกล้าหาญ ด้วยคุณสมบัติในส่วนนี้ ควรจะเป็นทหารที่ทำหน้าที่ผู้รบปกป้องภัยให้รัฐ

ส่วนที่เป็นค้นหา ความต้องการของร่างกาย ส่วนนี้จะสามารถถดถอยความต้องการของร่างกายได้ ก็จะต้องมีการควบคุมตนเอง กำกับด้วย พวกนี้ได้แก่ ผู้ทำงานใช้แรงงาน ค้าขาย ปลุกพืช เลี้ยงสัตว์ ซึ่งพวกนี้ก็เป็นความต้องการของสังคมเช่นเดียวกัน

บุคคลใดหรือรัฐใดก็ตามที่มีทั้ง 3 ส่วน ทำหน้าที่อย่างซื่อสัตย์ และสมมูลกันแล้ว จะทำให้เกิดความดีอย่างหนึ่งเรียกว่า “Justice” ซึ่งในที่นี้หมายถึง ความมีเกียรติ มีจริยธรรม

Bolman and Deal (1997 อ้างถึงใน ตะวัน สาดแสง, 2547, หน้า 15-16) ได้นำทฤษฎี 4 ขอบข่ายมาอธิบายเป็นพื้นฐานแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ดังนี้

ขอบข่ายที่ 1 โครงสร้าง คือ การให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในองค์กร

ขอบข่ายที่ 2 ทรัพยากรบุคคล คือ การให้ความสำคัญแก่บุคลากรว่า เป็นสิ่งที่มีค่าขององค์กร

ขอบข่ายที่ 3 การเมือง คือ สิ่งที่เป็นกระบวนการ และผลของการที่บุคคลในองค์กร มีปฏิสัมพันธ์กัน

ขอบข่ายที่ 4 สัญลักษณ์ คือ เป็นกระบวนการให้ความสำคัญต่อความเชื่อ การให้คุณค่าทัศนคติ และบรรทัดฐานที่สมาชิกในองค์กรนั้นยอมรับนับถือกันอยู่

Richard (1999 อ้างถึงใน ตะวัน สาดแสง, 2547, หน้า 13-15) นักวิชาการด้านภาวะผู้นำ คนหนึ่ง อธิบายว่า ในเรื่องภาวะผู้นำมีคำสำคัญอยู่ 3 คำ คือ “ความสัมพันธ์” “การเปลี่ยนแปลง” และ “จุดมุ่งหมายร่วม” แต่ในปัจจุบัน การบริหารจัดการต้องให้ความสนใจต่อองค์ประกอบ 4 ประการ คือ ความเปลี่ยนแปลง ความร่วมมือ คนและสัมพันธ์ภาพระหว่างคนในองค์กร และประการสุดท้ายคือ ต้องทำให้ตนเองมีความแตกต่างจากคนอื่น หรือองค์กรอื่น

Kotter (2001 อ้างถึงใน ตะวัน สาดแสง, 2547, หน้า 21-23) มีความเห็นว่า ภาวะผู้นำมีความแตกต่างจากการจัดการ และภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดต่อความสำเร็จในการเปลี่ยนแปลง และในขณะเดียวกันภาวะผู้นำเป็นตัวเสี่ยงต่อความผิดพลาดขององค์กร และอาจจะเป็นตัวนำไปสู่ความล้มเหลวได้ และ Kotter ได้อธิบายหน้าที่ของผู้นำการเปลี่ยนแปลงไว้ อย่างละเอียด ในหนังสือหลายเล่ม เช่น Leading change (1996) และ The heart of change (2001) ซึ่งกล่าวว่า ในการเปลี่ยนแปลงที่ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องดำเนินการ 8 ขั้นตอน มีผู้นำแนวความคิดของ Kotter ไปใช้ในการเปลี่ยนแปลงองค์กรแล้วได้รับผลสำเร็จเป็นอย่างดี หลายรูปแบบการเปลี่ยนแปลง 8 ขั้นตอนดังกล่าว ได้แก่

1. สร้าง หรือกระตุ้นความรู้สึกถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้ผู้คนในองค์กรรู้สึกร้อนที่จะอยู่อย่างเดิม ซึ่งผู้นำจำเป็นต้องใช้วิธีการหลากหลาย เช่น ชี้ให้เห็นโลกภายนอก ประเทศอื่น ๆ สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยเพียงใด เทคโนโลยีก้าวหน้าไปถึงไหน ตลาดเป็นอย่างไร คู่แข่ง และพันธมิตรเป็นอย่างไร ทำอะไรได้ วิกฤติปัจจุบัน หรือวิกฤติที่จะเกิดในอนาคตเป็นอย่างไร โชคและโอกาสอะไรที่รออยู่

2. หาสมัครพรรคพวก หรือพันธมิตรที่จะมาช่วยการเปลี่ยนแปลงให้เริ่มออกจากเส้นสตาร์ตพัฒนา ความรู้สึกนึกคิดจากการเป็นพันธมิตรให้กลายเป็นทีมงาน (ตามหลักวิชาการบริหารจัดการ)

3. สร้างวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ ทั้งสองอย่างนี้จะเป็นตัวช่วยนำทาง และตัวเร่งให้ไปสู่ความสำเร็จ

4. ใช้วิธีการหลากหลายในการสื่อสารวิสัยทัศน์ และยุทธศาสตร์ไปสู่บุคคลทุกระดับในองค์กร

5. สร้างพลังให้แก่สมาชิกในองค์กร ตีอาวูททางความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึกมุ่งมั่น และผูกพันกับวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ ที่ขาดเสียมิได้ คือ การจัดหาและจัดสรรทรัพยากรที่ต้องใช้

6. ไม่มีมวางแผนทดลองชัยชนะ เมื่อเดินทางถึงจุดย่อยที่กำหนด เพราะการเปลี่ยนแปลงมักต้องการระยะเวลาที่ยาวนาน และถ้าหากคอยจนถึงเส้นชัย ผู้คนอาจจะหมดแรงไปเสียก่อน การทดลองย่อย ๆ จะช่วยสร้างกำลังใจ

7. เมื่อสร้างกำลังใจจากการทดลองแล้ว ก็มาตรวจสอบดูว่าสิ่งที่กำลังทำอยู่นั้น มีข้อบกพร่องหรือไม่ประการใด จะปรับปรุงส่วนไหนเพื่อจะได้ทำงานกันต่อไปได้อย่างดี

8. นำเอาการเปลี่ยนแปลงเข้ามาใช้ในองค์กรทำให้เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร จากความหมายของภาวะผู้นำ ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวมาแล้วข้างต้น สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำคือ ความสามารถของบุคคลที่ใช้อิทธิพลจูงใจให้ผู้ร่วมงานร่วมมือร่วมใจกับตนในทุกสถานการณ์ โดยใช้กระบวนการ การติดต่อสื่อสารหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา และผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย

แนวความคิดเกี่ยวกับผู้นำ

สำหรับเรื่อง แนวความคิดเกี่ยวกับผู้นำ จากการศึกษา และรวบรวมแนวความคิดของผู้รู้เกี่ยวกับผู้นำในแง่มุมของแนวความคิดต่างๆ จะนำเสนอดังต่อไปนี้

กวี วงศ์พูน (2539, หน้า 10) ได้นำเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับผู้นำว่า หัวหน้าควรมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เพื่อให้การบริหารงานของผู้บังคับบัญชา และงานในองค์กรได้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากมนุษย์ทุกรูปทุกนาม ต่างก็มี

ความต้องการให้งานตนเองดำเนินไปอย่างมีความสุขกายสบายใจ และพึงพอใจสำหรับในแต่ละวัน อาจจะได้มาโดยความเรียบง่ายไม่มีปัญหา อุปสรรค แต่ในบางวันอาจจะได้มาโดยความขัดแย้งกับผู้อื่น ดังนั้น ผู้บริหารจึงใช้ความเป็นผู้นำในการจัดความขัดแย้งดังกล่าวให้หมดสิ้นไป

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2540, หน้า 66) ได้นำเสนอแนวความคิดเกี่ยวกับผู้นำไว้ว่า ผู้นำอาจได้รับการเลือกตั้งจากกลุ่ม หรือได้รับการแต่งตั้งจากฝ่ายบริหารที่มีอำนาจให้ไปทำหน้าที่ในการพัฒนา และสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้กับองค์กร หรือหน่วยงานโดยนำไปสู่ความถูกต้อง ทำให้องค์กรมีความมั่นคงอยู่รอดปลอดภัยและมีชีวิตยืนยาว

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2540, หน้า 199) ได้กล่าวเกี่ยวกับผู้นำไว้ว่า “Managers are made not born” หมายความว่า ผู้บริหารสามารถสร้างขึ้นได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีพรสวรรค์มาแต่กำเนิด โดยสร้างตนเองให้มีความศรัทธาเคารพนับถือให้เกิดขึ้นกับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งจะได้นำใจผู้ใต้บังคับบัญชา และได้ทำงานที่ผู้บังคับบัญชาได้ร่วมกันกระทำเป็นการทำงานด้วยใจรัก ผู้นำหรือผู้บริหารสามารถสร้างได้ภายใต้เรื่องต่อไปนี้ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำที่ดี มีศิลปะในการบริหาร และประพฤติตนให้เป็นตัวอย่างแก่ผู้ร่วมงาน

จากทฤษฎีต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้นำ จะเห็นว่าผู้นำจะเป็นแบบทางการ หรือไม่แบบทางการก็ตาม ต่างก็ได้รับความไว้วางใจ ความรัก ความศรัทธา และเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม จะต้องแสดงพฤติกรรมการเป็นผู้นำของบุคคลคือสมาชิกในองค์กร และพฤติกรรมการเป็นผู้นำในการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สมาชิกในหน่วยงานทุกคนต่างมีความสุข และมีความจงรักภักดีต่อองค์กร พร้อมทั้งกล่าวในตอนสรุปว่า ผู้นำต้องเป็นนักแก้ปัญหาไม่ใช่คนสร้างปัญหา โดยทำปัญหาใหญ่ให้เป็นปัญหาเล็ก และทำปัญหาเล็กให้หมดไป เพื่อให้องค์กรหรือหน่วยงานเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด ความเป็นผู้นำ และภาวะผู้นำต้องมีอยู่คู่กับองค์กรหน่วยงานตลอดไป

คุณสมบัติของผู้นำที่ดี

ความรู้ (Knowledge) การเป็นผู้นำนั้น ความรู้เป็นสิ่งจำเป็นที่สุด ความรู้ในที่นี้มิได้หมายถึง เฉพาะความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่เท่านั้น หากแต่รวมถึงการใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมในด้านอื่น ๆ ด้วย การจะเป็นผู้นำที่ดี หัวหน้างานจึงต้องเป็นผู้รอบรู้ ยิ่งรอบรู้มากเพียงใด ฐานะแห่งความเป็นผู้นำก็จะยิ่งมั่นคงมากขึ้นเพียงนั้น

ความริเริ่ม (Initiative) คือ ความสามารถที่จะปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดในขอบเขตอำนาจหน้าที่ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องคอยคำสั่ง หรือความสามารถแสดงความคิดเห็นที่จะแก้ไขสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ดีขึ้น หรือเจริญขึ้นได้ด้วยตนเอง ความริเริ่มจะเจริญงอกงามได้ หัวหน้างานจะต้องมีความกระตือรือร้น คือ มีใจจดจ่องานดี มีความเอาใจใส่ต่อหน้าที่ มีพลังใจที่ต้องการความสำเร็จอยู่เบื้องหน้า

มีความกล้าหาญ และความเด็ดขาด (Courage and firmness) ผู้นำที่ดีจะต้องไม่กลัวต่ออันตราย ความยากลำบาก หรือความเจ็บปวดใด ๆ ทั้งทางกาย วาจา และใจ ผู้นำที่มีความกล้าหาญ จะช่วยให้สามารถผจญต่องานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ นอกจากความกล้าหาญแล้ว ความเด็ดขาด ก็เป็นลักษณะอันหนึ่งที่จะต้องทำให้เกิดมีขึ้นในตัวของผู้นำเองต้องอยู่ในลักษณะของการ “กล้าได้กล้าเสีย” ด้วย

การมีมนุษยสัมพันธ์ (Human relations) ผู้นำที่ดีจะต้องรู้จักประสานความคิด ประสานประโยชน์สามารถทำงานร่วมกับคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษาได้ ผู้นำที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี จะช่วยให้ปัญหาใหญ่เป็นปัญหาเล็กได้

มีความยุติธรรม และซื่อสัตย์สุจริต (Fairness and honesty) ผู้นำที่ดีจะต้องอาศัยหลักของความถูกต้อง หลักแห่งเหตุผล และความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง และผู้อื่น เป็นเครื่องมือในการวินิจฉัยสั่งการ หรือปฏิบัติงานด้วยจิตที่ปราศจากอคติ ปราศจากความลำเอียง ไม่เล่นพรรคเล่นพวก

มีความอดทน (Patience) ความอดทน จะเป็นพลังอันหนึ่งที่จะผลักดันงานให้ไปสู่จุดหมายปลายทางได้ อย่างแท้จริง

มีความตื่นตัวแต่ไม่ตื่นตูม (Alertness) ความตื่นตัว หมายถึง ความระมัดระวัง ความสุขุมรอบคอบ ความไม่ประมาท ไม่ยืดขาดขาดความกระฉับกระเฉง มีความจับไวในการปฏิบัติงานทันต่อเหตุการณ์ ความตื่นตัวเป็นลักษณะที่แสดงออกทางกาย แต่การไม่ตื่นตูม เป็นพลังทางจิตที่จะหยุดคิดไตร่ตรองต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รู้จักใช้ดุลยพินิจที่จะพิจารณาลึกลง ๆ หรือเหตุต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องพุดง่าย ๆ ผู้นำที่ดีจะต้องรู้จักควบคุมตัวเองนั่นเอง (Self-control)

มีความภักดี (Loyalty) การเป็นผู้นำ หรือหัวหน้าที่ดีนั้น จำเป็นต้องมีความจงรักภักดีต่อหมู่คณะ ต่อส่วนรวม และต่อองค์การ ความภักดีนี้ จะช่วยให้หัวหน้าได้รับความไว้วางใจ และปกป้องภัยอันตรายในทุกทิศได้เป็นอย่างดี

มีความสงบเสงี่ยมไม่ถือตัว (Modesty) ผู้นำที่ดีจะต้อง ๆ ไม่หยิ่งยโส ไม่จองหอง ไม่วางอำนาจ และไม่ภูมิใจในสิ่งที่ไร้เหตุผล ความสงบเสงี่ยมนี้ ถ้ามีอยู่ในหัวหน้างานคนใดแล้วก็จะทำให้ลูกน้องมีความนับถือ และให้ความร่วมมือเสมอ

การศึกษาแบบผู้นำสามารถช่วยให้การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำ และลักษณะการดำเนินงานขององค์การได้เป็นอย่างดี การแบ่งแบบของผู้นำในลักษณะต่างๆ นั้น ได้มีการพิจารณาหลายรูปแบบ หรือหลายลักษณะ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับบุคคลที่แบ่งนั้นว่ายึดลักษณะใดเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ซึ่งพิจารณาได้หลายแบบดังนี้

ลักษณะของผู้นำที่ได้รับอำนาจ มี 3 ประเภท

1. ผู้นำแบบใช้พระเดช (Legal leader) ผู้นำลักษณะนี้มักถืออำนาจที่ได้รับตามกฎหมาย เป็นข้ออ้าง มักใช้อำนาจที่ตนมีอยู่ ทำทุกอย่างที่ตนพอใจ โดยไม่มีการยัดหย่น
2. ผู้นำแบบใช้พระคุณ (Charismatic leader) ผู้นำลักษณะนี้ มิได้ใช้อำนาจที่ตนมีอยู่ เป็นเครื่องมือในการบริหาร แต่กลับใช้อำนาจ และศิลปะของการเป็นผู้นำที่ตนมีอยู่ ก่อให้เกิด ความศรัทธาจากผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาที่ช่วยทำให้เกิดความเห็นอกเห็นใจตามมา และมุ่งสร้างมนุษย์ สัมพันธ์ในหมู่ผู้ร่วมงาน ก่อให้เกิดความเคารพนับถือ และผลพลักดันให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานด้วยความเต็มใจ
3. ผู้นำแบบพอพระ (Symbolic leader) ผู้นำในลักษณะนี้ เป็นผู้นำที่พยายามทำตนให้ ควรแก่การเคารพนับถือ ตามตำแหน่ง และหน้าที่ที่ได้รับ โดยให้ความเห็นอกเห็นใจ และความเป็น ธรรมแก่ทุกคน

ลักษณะผู้นำที่ใช้อำนาจ มี 3 ประเภท

1. ผู้นำแบบอัตตานิยม หรือเผด็จการ (Autocratic leaders)

ผู้นำลักษณะนี้ จะเน้นเรื่องการบังคับบัญชา และการออกคำสั่งเป็นเรื่องสำคัญ ใช้อำนาจ วินิจฉัยสั่งการโดยพลการ ถือว่าการวินิจฉัยสั่งการในการแก้ปัญหาใด ๆ นั้น ตนมีอำนาจสูงสุด ลักษณะผู้นำประเภทนี้ เป็นไปในลักษณะที่เป็นเจ้านายอย่างเด่นชัด ผู้นำแบบนี้มักจะเน้น ที่สมรรถภาพของการทำงาน และต้องการขยายอำนาจของตนออกไปในทุกทางด้วยวิธีการต่าง ๆ เท่าที่จะทำได้ โดยทั่วไปการบริหารของผู้นำแบบเผด็จการจะมีลักษณะดังนี้

- 1.1 นิยมใช้อำนาจหน้าที่อยู่เกือบตลอดเวลา ทั้ง ๆ ที่บางโอกาสไม่มีความจำเป็น ที่จะต้องปฏิบัติ
- 1.2 การตัดสินใจวินิจฉัยสั่งการต่าง ๆ มักเป็นไปตามอารมณ์มุ่งประโยชน์ส่วนตน มากกว่าประโยชน์ส่วนรวม หรือผู้ร่วมงาน ทั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นว่าตนมีอำนาจเต็มที่ในการ ดำเนินการเกือบทุกเรื่อง
- 1.3 การตัดสินใจ และแก้ปัญหา มีการผูกขาดอยู่ที่ผู้บังคับบัญชา เพื่อสร้าง ความสำคัญให้ตนเอง
- 1.4 ผู้บังคับบัญชาใช้วิธีเป็นผู้รู้ข้อเท็จจริงเพียงผู้เดียว เพื่ออาศัยวิธีการดังกล่าว เป็นเครื่องควบคุมผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาให้จำต้องสยบเข้าหาผู้บังคับบัญชาเสมอ โดยความจำเป็น เพื่อขอทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน
- 1.5 นโยบาย วัตถุประสงค์มาตรฐานการปฏิบัติงานระบบการจัดการ เป็นเรื่องที่สั่งลง มาจากเบื้องบนทั้งสิ้น ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชา แม้หากจะฟัง

ความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาบ้างก็เป็นเพียงพิธีเท่านั้น การตัดสินใจมักเป็นไปในลักษณะยึด
 ความคิดเห็นของตนเป็นสำคัญ การวินิจฉัยสั่งการโดยการติดต่อสื่อสารมีจากเบื้องบนเพียงทางเดียว

1.6 มิได้มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่แน่นอนของหน่วยงานนั้น หากอาจเปลี่ยนแปลง
 ได้ตามอารมณ์ของผู้นำทั้งสิ้น ไม่นิยมการใช้หลักเหตุผลในการดำเนินงาน

2. ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic leaders)

ผู้นำชนิดนี้จะมีความตรงกันข้ามกับเผด็จการ หรืออัตนนิยม จะให้ความสำคัญกับผู้อยู่
 ใต้บังคับบัญชามากกว่า และจะไม่เน้นการใช้อำนาจหน้าที่ก่อให้เกิดความเกรงกลัวต่อตัวผู้นำ
 หากแต่จะเปิดโอกาสให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีโอกาสแสดงความคิดเห็น และพูดคุยด้วย ในการ
 บริหารงานจะเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น
 มีการกระจายอำนาจ และหน้าที่รับผิดชอบ

3. ผู้นำแบบเสรีนิยม (Laissez-fairs leaders)

ผู้นำชนิดนี้จะแตกต่างจากผู้นำประชาธิปไตยที่ว่า จะปล่อยให้ผู้บังคับบัญชามีอิสระเต็มที่
 หรือปล่อยให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาตัดสินใจกันเองอย่างเต็มที่ ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจะถูกมอบให้
 ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีอำนาจกระทำใด ๆ ตามใจชอบ ผู้ใต้บังคับบัญชาจะได้รับสิทธิให้จัดทำ
 เป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง หรืออาจจะให้จัดทำแผนต่าง ๆ ตามใจชอบในทาง
 ปฏิบัติยอมเป็นไปไม่ได้ที่ผู้นำจะปฏิบัติเช่นนั้น เพราะจะเป็นการเปิดโอกาสไม่ให้นำมีสิทธิใช้
 อำนาจหน้าที่ควบคุมงานที่ตนรับผิดชอบอยู่ได้

ตะวัน สาดแสง (2548, หน้า 125-127) ความเข้าใจของคนทั่วไป เมื่อพูดถึงผู้นำก็จะนึกถึง
 ผู้นำประเทศ คือ นายกรัฐมนตรี แต่ถ้าเป็นชาวบ้านเขาก็จะนึกถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แต่แปลกที่
 ชาวบ้านกลับไม่นับเอาปลัดอำเภอ นายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการเป็นผู้นำของเขา นี้อือ ช่องว่างของ
 การบริหารประเทศที่อำนาจรวมศูนย์สู่ส่วนกลาง พนักงานในองค์กรเมื่อพูดถึงผู้นำจะนึกถึง
 กรรมการผู้จัดการ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ เป็นต้น ความเข้าใจดังกล่าวเป็นความเข้าใจที่ถูกต้อง แต่ไม่
 ครบถ้วน ความจริงคำว่า ผู้นำมีความหมายกว้างกว่าที่กล่าวข้างต้น กล่าวคือ ยังรวมเอาผู้บริหาร
 หรือผู้ที่มีอิทธิพลต่อผู้อื่นให้กระทำ หรือไม่กระทำตามที่ตนต้องการ ผู้นำจึงมีหลายประเภททั้งที่
 ชอบธรรม และไม่ชอบธรรม เช่น หัวหน้ากลุ่มโจร หัวหน้าคุ่มบ้านก็เป็นผู้นำในคุ่มบ้านของตนเอง
 แม้ไม่ได้รับการแต่งตั้งจากทางการก็ตาม ดังนั้น ผู้นำที่มีการสอนกันในระบบการศึกษาการบริหาร
 องค์กร จึงเป็นผู้นำที่ทำหน้าที่บริหารในองค์กร ได้แก่ ผู้บริหารทุกระดับ เมื่อเราทราบ
 บุคลิกลักษณะพิเศษ และหน้าที่ของผู้นำแล้ว เรายังสามารถจำแนกประเภทผู้นำได้หลายประเภท
 โดยใช้ปัจจัยที่มาของผู้นำ วิธีปฏิบัติของผู้นำ หรือการใช้อำนาจของผู้นำเพื่อกำหนดประเภทของ
 ผู้นำ ได้แก่

1. ผู้นำตามประเพณี (Traditional leader) เป็นผู้นำที่มีการสืบทอดกันตามสายโลหิต ได้มาโดยกำเนิด เช่น กษัตริย์ จักรพรรดิ ความเชื่อเช่นนี้ยังใช้ได้กับองค์การธุรกิจที่บริหารงานแบบครอบครัว หรือกิ่งครอบครัว เช่น ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) บริษัทเจริญโภคภัณฑ์ จำกัด (มหาชน) เป็นต้น

2. ผู้นำที่เป็นที่รู้จักของสังคม (The known leader) หมายถึง ผู้ที่มีชื่อเสียงในสังคม สร้างชื่อให้เป็นที่รู้จักของสังคม อาจจะเป็นผู้อยู่ในสังคมชั้นสูง ผู้มีสถานบรรดาศักดิ์ ผู้นำชุมชน หรือผู้ที่ประสบความสำเร็จในการบริหารองค์กร เป็นต้น

3. ผู้นำโดยการแต่งตั้ง (The appointed leader) ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นบุคคลที่มีอำนาจสูงกว่า แต่งตั้ง มอบหมายหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายเรื่องก็ได้

4. ผู้นำแบบราชการ (The bureaucratic leader) จะเป็นผู้บริหารหรือผู้นำ ในองค์การที่มีการจัดระบบบริหารในรูปแบบราชการในองค์การของรัฐ เช่น อธิบดี รัฐมนตรี ปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด ส่วนภาคเอกชนส่วนใหญ่จะมีอยู่ในองค์กรที่จัดรูปแบบโครงสร้างสูง และมีการบริหารงานแบบราชการ เช่น กรรมการผู้จัดการ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หัวหน้าส่วน เป็นต้น โดยทั่วไปจะมีการแต่งตั้งผู้นำอย่างเป็นทางการ จึงเป็นผู้นำที่มีความชอบธรรมตามตำแหน่งที่ครองอยู่

5. ผู้นำตามหน้าที่ หรือผู้นำตามความชำนาญ (The functional or expert leader) เป็นผู้นำที่ครองตำแหน่งเพราะหน้าที่ และความชำนาญเป็นพลังอำนาจ จนทำให้เกิดความมั่นคง ฉะนั้นผู้ที่จะเป็นผู้นำประเภทนี้ได้ต้องมีความชำนาญในงาน หรือในการแก้ปัญหา หรือมีประสบการณ์ในหน้าที่ ที่รับผิดชอบมาหลายปี เช่น อธิบดี ปลัดกระทรวง ผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการ เป็นต้น ผู้นำประเภทนี้ นอกจากมีความชำนาญตามวิชาชีพแล้ว ยังมีความสามารถในการบริหารด้วย เพราะความรอบรู้ และลึกในเนื้อหาของงานจะทำให้กล้าตัดสินใจ

6. ผู้นำที่มีบารมี (The charismatic leader) ผู้นำประเภทนี้เป็นผู้นำที่เกิดจากการยอมรับในคุณลักษณะพิเศษเฉพาะตัว ผู้นำประเภทนี้มีทั้งผู้นำที่ดี หรือผู้นำที่ไม่ดีก็ได้ เช่น นโปเลียน (Napoleon) ฮิตเลอร์ (Adolf Hitler) และวินสตัน เชอร์ชิล (Winston Churchill) อดีตนายกรัฐมนตรีอังกฤษสมัยสงครามโลก นางมากาเร็ต แททเชอร์ (Margaret Thatcher) หรือผู้นำประเทศไทย เช่น จอมพล ป. พิบูลย์สงคราม จอมพลถนอม กิตติขจร เป็นต้น

7. ผู้นำแบบไม่เป็นทางการ (The informal leader) เป็นผู้นำที่เกิดจากคุณความดีส่วนตัว อาจมีสาเหตุมาจากบารมี ความชำนาญ การสั่งการในการใช้ทรัพยากร ทั้งนี้ ความชอบธรรมของผู้นำประเภทนี้ อาจเป็นตำแหน่งงานที่ดำรงอยู่ อาจเป็นการแต่งตั้งอย่างไม่เป็นทางการ หรือการแต่งตั้งตามจารีตประเพณี เช่น ผู้นำสหภาพแรงงาน เป็นต้น

Likert (n.d. อ้างถึงใน วรินทร กาญจนระวีกุล, 2541, หน้า 10) ได้ทำการวิจัยรูปแบบการบริหารของผู้จัดการฝ่ายผลิตที่มีผลผลิตสูง โดยใช้เปรียบเทียบรูปแบบการบริหารที่ผู้จัดการฝ่ายผลิตกลุ่มอื่นใช้ พบว่า แบบของความเป็นผู้นำแบ่งออกเป็นสองประเภทคือ

1. ผู้นำที่ให้ความสำคัญกับคนงาน (Employee centered) ผู้นำแบบนี้ให้ความสนใจในปัญหาของผู้ใต้บังคับบัญชา และการสร้างกลุ่มงานที่มีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายการปฏิบัติงานที่สูง สามารถทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าใจถึงเป้าหมายได้อย่างชัดเจน และการปล่อยให้ทุกคนมีเสรีภาพในการทำงาน
2. ผู้นำที่ให้ความสำคัญกับงาน (Job centered) เป็นแบบที่มีการควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด ใช้สิ่งจูงใจต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นการผลิต และกำหนดอัตราของผลผลิตด้วยการใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การศึกษาในเรื่องของเวลาที่ใช้ไปในการทำงาน เป็นต้น ผู้นำในแต่ละสถานการณ์นั้น Likert ได้แบ่งแบบการบริหารออกเป็นสี่แบบคือ (1) แบบเผด็จการ (Exploitive authoritative) (2) แบบเผด็จการอย่างมีศิลป์ (Benevolent authoritative) (3) แบบปรึกษาหารือ (Consultative) และ (4) แบบมีส่วนร่วม (Participative)

Blake and Mouton (n.d. อ้างถึงใน วรินทร กาญจนระวีกุล, 2541, หน้า 10) ได้นำเอาแนวความคิดเรื่องภาวะผู้นำที่ Ohio State Michigan และ Group Dynamics โดยมุ่งความสนใจไปยังมโนทัศน์ทางทฤษฎีสองมโนทัศน์ คือ เน้นหนักในด้านสัมฤทธิ์ผลของงาน และเน้นหนักในการพัฒนามนุษย์สัมพันธ์โดยนำไปสร้างตารางการบริหาร (Managerial grid) ซึ่งได้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวางในองค์กร และโครงการพัฒนาด้านการบริหารในตารางการบริหารมีภาวะผู้นำ 5 แบบอยู่บนพื้นฐานของการคำนึงผลผลิต (งาน) และคำนึงถึงคน (มนุษย์สัมพันธ์) ดังนี้ คือ

1. แบบขี้แพ้ (Impoverished) สนใจงาน และคนน้อยมาก ในการทำงานที่จำเป็นต้องให้สำเร็จ ใช้ความพยายามน้อยมาก เพียงแต่รักษาสมาชิกขององค์กรให้คงอยู่เท่านั้น
2. แบบชุมนุมสังสรรค์ (Country club) สนใจในความต้องการของคนอย่างรอบคอบ เพื่อตอบสนองมนุษย์สัมพันธ์อันนำไปสู่บรรยากาศที่ราบรื่นเป็นกันเองในองค์กร และสันติสุขในงาน
3. แบบงานขึ้นสมอง (Task) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เป็นผลมาจากการเตรียมงานอย่างมีระบบ โดยของค์ประกอบด้านมนุษย์สัมพันธ์เข้ามาเกี่ยวข้องน้อยสุด
4. แบบเดินสายกลาง (Middle of the road) การปฏิบัติงานขององค์กรที่ดี และเป็นไปได้ นั่น อยู่ที่การสร้างสมดุลระหว่างการดำเนินงานที่จำเป็นให้สำเร็จ และการรักษากำลังขวัญของคนให้อยู่ในระดับที่พอใจ

5. แบบทำงานเป็นทีม (Team) สัมฤทธิ์ผลของงานเกิดจากคนที่มีความมั่นใจในตนเอง ตั้งใจจริง มีการอาศัยซึ่งกัน และกันเพื่อเข้าเป้าหมายร่วมกันในองค์กร นำไปสู่ความสัมพันธ์อันดี ในลักษณะที่เชื่อถือไว้วางใจ และการยกย่องนับถือในตารางร่วมกันในองค์กร นำไปสู่ ความสัมพันธ์อันดีในลักษณะที่เชื่อถือไว้วางใจ และการยกย่องนับถือในตารางการบริหาร ได้บอกไว้ว่า พฤติกรรมที่พึงปรารถนาที่สุด คือ การบริหารเป็นทีมที่คำนึงผลผลิต และคนสูงสุด

คุณลักษณะของผู้นำ

Stogdill (1967, pp. 157-158 อ้างถึงใน บัญชา ชื่นชม, 2539, หน้า 13-14) ได้ทำการ ทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ และจำแนกผู้นำออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. ลักษณะทางกาย (Physical characteristics) ได้แก่ อายุ ลักษณะท่าทาง ส่วนสูง น้ำหนัก เขาได้สรุปว่า จากการศึกษากรณีประสิทธิภาพของคนงานเหล็กกล้า ปัจจัยทางด้านกายภาพ มิได้เกี่ยวข้องกับความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

2. ภูมิหลังทางสังคม (Social background) โดยพิจารณาจากการศึกษาสถานภาพทาง สังคม และการเลื่อนฐานะทางสังคม สรุปได้ว่า

2.1 สถานภาพทางเศรษฐกิจสูง ถือเป็นข้อดีต่อสถานภาพความเป็นผู้นำ

2.2 ผู้นำต่าง ๆ มีแนวโน้มได้รับการศึกษาคีขึ้น

จากคุณลักษณะข้างต้น พบว่า ภูมิหลังทางสังคมมีผลต่อความเป็นผู้นำ อย่างไรก็ดี ต้องพิจารณาจากปัจจัยอื่นประกอบด้วย

3. สถิติปัญญาความรู้ความสามารถ (Intelligence) ได้ตรวจสอบความสัมพันธ์ ระหว่าง สถิติปัญญาความรู้ความสามารถกับสถานภาพความเป็นผู้นำ เช่น พุคเก่ง ตัดสินใจดี ความรู้ดี

4. บุคลิกภาพ (Personality) โดยตรวจสอบปัจจัยด้านบุคลิกภาพ และเสนอแนะว่า ผู้นำที่มี ประสิทธิภาพมักจะมีคุณลักษณะของบุคลิกภาพ คือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

5. ลักษณะที่เกี่ยวกับงาน (Task-related characteristic) ผู้นำตามลักษณะนี้ จะมีความ ต้องการความสำเร็จ และความรับผิดชอบสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

6. ลักษณะต่าง ๆ ทางสังคม (Social characteristic) เป็นผู้นำที่ต้องการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างกระตือรือร้น เป็นผู้ที่ชอบการติดต่อพบปะสังสรรค์กับบุคคลอื่น และให้ความร่วมมือกับบุคคลต่าง ๆ เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นผู้นำที่มีคุณลักษณะดังกล่าว มักจะมีส่วนที่ทำให้ ความเป็นปึกแผ่นของกลุ่มเหนียวแน่น

Davis (n.d. อ้างถึงใน เทพพนม เมืองแมน, 2529, หน้า 187) ได้ให้ความเห็นว่า คุณลักษณะของผู้นำที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

1. ความฉลาดหลักแหลม คือ มีความสามารถในการจูงใจให้ผู้บังคับบัญชาเกิดความสมานฉันท์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะต้องอาศัยความชำนาญในการสื่อข้อความเป็นส่วนประกอบ

2. ความเป็นผู้ใหญ่ และมีใจกว้าง คือ จะต้องไม่เป็นคนโลเล มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นผู้ที่มิทศนะกว้างไกล และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สนใจในสิ่งแวดลอมทั่วไป

3. มีพลังจูงใจ และปรารถนาที่จะบรรลุความสำเร็จ คือ จะต้องมีความใฝ่หาหมายในชีวิตที่ก้าวหน้า และจะต้องผลักดันตนเองไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ และเมื่อบรรลุถึงเป้าหมายระดับหนึ่งแล้ว ก็จะต้องสร้างเป้าหมายระดับต่อไป เพื่อยกระดับความสำเร็จให้สูงขึ้น

4. มีทัศนคติในด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ ผู้นำจะต้องถือว่า ความสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนผู้ร่วมงานทุกระดับ ผู้นำจะต้องไม่หมกตัวอยู่แต่เฉพาะงาน แต่ควรจะออกมาคบหาสมาคมกับบุคคลทั่วไปให้มาก และจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

Yukl (1998) ได้ศึกษาลักษณะความเป็นผู้นำไว้ 2 ประเด็น ประเด็นแรก ได้แก่ ลักษณะพื้นฐาน (Traits) ประเด็นที่สอง ได้แก่ ความชำนาญ (Skills)

ลักษณะพื้นฐาน (Traits) ของผู้นำที่ประสบความสำเร็จ ได้แก่

1. การรู้จักการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์
2. มีความตื่นตัวกับสิ่งแวดล้อมทางสังคม
3. มีความทะเยอทะยาน และมุ่งสร้างความสำเร็จ
4. มีความสามารถในการอธิบายจุดยืนของตน
5. สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้
6. มีความกล้าตัดสินใจ
7. เป็นบุคคลที่เชื่อถือได้
8. มีความต้องการครอบงำมีอิทธิพลเหนือคนอื่น
9. มีความกระตือรือร้น
10. มีความพยายาม
11. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
12. เป็นบุคคลที่สามารถอยู่ท่ามกลางความเครียดได้
13. มีความเต็มใจที่จะเป็นผู้รับผิดชอบ

ความชำนาญ (Skills) ของผู้นำที่มักประสบความสำเร็จ ได้แก่

1. มีความเฉลียวฉลาด

2. มีความสามารถในการใช้มโนทัศน์
3. เป็นผู้มีความคิดริเริ่ม
4. เป็นนักการพูด และมีความแนบเนียนในการติดต่อ
5. มีทักษะในการพูดเก่ง
6. มีความรอบรู้งานของกลุ่ม
7. มีความสามารถในการเชิงบริหาร
8. สามารถโน้มน้าวจิตใจคนเก่ง
9. สามารถเข้ากับสังคมได้ดี

อรุณ รักธรรม (2533, หน้า 200-204) กล่าวว่า ผู้นำที่ดีควรประกอบด้วย

1. ความรู้ในการเป็นผู้นำนั้น ความรู้จำเป็นที่สุด เพราะจะเป็นเครื่องมือรักษา สถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ผู้นำจะต้องเป็นคนรอบรู้ เป็นพหุสูต
2. ความคิดริเริ่ม คือ ความต้องการที่จะปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้โดยไม่ต้องมีคำสั่ง และแสดงข้อคิดเห็นที่จะแก้ไขสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ดีขึ้น หรือเจริญขึ้น โดยผู้นำจะต้องคิดก่อนทำเสมอ และควรมีในตัวผู้นำอย่างยิ่ง
3. ความกล้าหาญ คือ ลักษณะอาการที่ไม่กลัวต่ออันตราย ความลำบาก หรือ ความเจ็บป่วยใด ๆ ความกล้าหาญนี้จะต้องมีทั้งกาย วาจา และจิตใจ จึงปฏิบัติการอันเป็นผู้นำที่ดีได้ เพราะผู้นำที่มีความกล้าหาญจะต้องสามารถผจญต่องานต่าง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงด้วยทุกอย่าง โดยไม่กลัวการต่อต้านขัดขวางใดๆนอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความมั่นใจอีกด้วย
4. ความเด็ดขาด คือ ความสามารถที่จะตัดสินใจได้ทันที และทันกับเวลาที่เรากำลังต้องการ ทั้งความแน่นอน ชัดเจนไม่คลุมเครือ
5. ความแนบเนียน คือ ความสามารถที่จะติดต่อเกี่ยวข้องกับผู้อื่น ด้วยกิริยาอาการ และวาจาที่ถูกต้อง และเหมาะสม โดยไม่ทำให้ผู้ที่เรติดต่อด้วยนั้นเกิดความกระด้างกระเดื่องไม่พอใจ
6. ความยุติธรรม คือ การปฏิบัติตนให้ถูกต้องเป็นกลาง ไม่เอนเอียงในการที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ หรือเป็นโทษต่อผู้หนึ่งผู้ใด ความยุติธรรมที่กล่าวถึงนี้ ก็คือ ความเที่ยงธรรมนั่นเองผู้นำต้องยึดความยุติธรรมจึงจะไม่ทำให้ส่วนรวมขาดความศรัทธาได้
7. ทำทางที่ดี คือ การแสดงออกซึ่งรูปร่าง ลักษณะกิริยาอาการ ตลอดจนการแต่งกาย ก็ต้องเหมาะสมถูกกาลเทศะด้วยผู้นำที่ดีต้องมีลักษณะทำทางที่ดีด้วย
8. ความอดทน คือ ความสามารถทางร่างกาย และจิตใจที่จะทนต่อการปฏิบัติกิจการ หรือหน้าที่สมเหตุสมผลให้บรรลุความสำเร็จได้

9. ความกระตือรือร้น คือ ความมีใจจดจ่อที่ดี และเอาใจใส่ต่อหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่เสมอ
 10. ความไม่เห็นแก่ตัว คือ การขจัดเสียดความสุข หรือผลประโยชน์แห่งตนเป็นการบังคับไม่ให้เกิดความโลภ ความหลง นั่นเอง
 11. ความตื่นตัว คือ ความสุขุมรอบคอบ ไม่ประมาท ไม่ยึดขาดมีความว่องไวปราดเปรียวอยู่เสมอ
 12. ดุลยพินิจ คือ การพิจารณาตกลงใจกับสิ่งต่าง ๆ ได้ถูกต้อง
 13. ความสงบเสงี่ยม ไม่หยิ่งยโส ไม่จองหอง แต่มีความพอดี ปฏิบัติตนในขอบเขตที่ติงาม
 14. ความเห็นอกเห็นใจเป็นคนที่เมตตาปราณี สงสาร เห็นใจผู้อื่น และรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม
 15. ความจงรักภักดี คือ คุณสมบัติที่มีประจำตัวบุคคล ที่มีความซื่อสัตย์ ซื่อตรงต่อผู้อื่น ต่อหน้าที่ ต่อรัฐ ต่อหมู่คณะ และต่อส่วนรวม
 16. การสังคมนิยม คือ การปรับตัวเข้ากับสังคมอย่างแนบเนียน และถูกต้อง
 17. การบังคับตัวเอง คือ การสามารถบังคับจิตใจ โดยผ่านทางอารมณ์ตัวเอง ไม่หลงในรูป รส กลิ่น เสียง
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2529, หน้า 96) กล่าวว่า ผู้นำจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 6 ประการดังนี้
1. มีความสามารถ ประกอบด้วย ความมีปัญญา ไหวพริบ การตื่นตัวเสมอทันต่อเหตุการณ์ การใช้เวลา และภาษาที่ถูก ความเป็นผู้มีความคิดริเริ่มเป็นของตนเอง และความเป็นผู้มีการตัดสินใจปัญหาที่ดี
 2. มีความสำเร็จเป็นความสำเร็จทางด้านวิชาการ แสวงหาความรู้ความสำเร็จทางการกีฬา
 3. มีความรับผิดชอบเป็นคนที่คนอื่นพึ่งพาได้ มีความคิดริเริ่ม มีความสม่ำเสมอมั่นคงอดทน กล้าพูดกล้าทำ มีความเชื่อมั่นตนเอง และมีความปรารถนาที่จะเป็นเลิศ หรือทะเยอทะยาน
 4. มีส่วนร่วม คือ มีส่วนร่วมในค่านิจกิจกรรมสังคม ให้ความร่วมมือรู้จักปรับตัว และมีอารมณ์ขัน
 5. มีฐานะทางสังคม คือ มีตำแหน่งฐานะทางสังคมเป็นที่รู้จักทั่วไป
 6. รู้สภาพการณ์ คือ สามารถรู้สภาวะทางจิตใจของคนในระดับต่าง ๆ รู้ฐานะทักษะความต้องการ และความสนใจของผู้ได้บังคับบัญชา รู้ในวัตถุประสงค์ขององค์การที่จะต้องทำให้สำเร็จ

ชะลอ ธรรมศิริ (2516, หน้า 13) กำหนดของผู้นำว่า ผู้นำควรมีคุณสมบัติทั่วไปดังนี้

1. มีความรู้ความสามารถหลายด้าน
2. มีความเฉลียวฉลาด
3. เป็นที่รักใคร่เชื่อถือ
4. มีจิตใจ เข้มแข็ง อดทน
5. มีความตั้งใจจริง กระตือรือร้น
6. มีมารยาทในสังคมดี
7. มีความรับผิดชอบสูง
8. เสียสละ ใจกว้างขวาง
9. ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น
10. ชอบรักษาระเบียบวินัยและยุติธรรม

Griffiths (1956, pp. 243-253) กล่าวว่า ลักษณะผู้นำที่ดีประกอบด้วย การมีความคิดริเริ่ม หมายถึง ผู้นำที่ดีมักจะแสดงพฤติกรรมในการริเริ่มงานใหม่ ๆ ผู้นำจะต้องทำงานหนักอยู่เสมอ เพื่อให้งานที่เขาริเริ่มใหม่ ๆ บรรลุผลสำเร็จ การรู้จักปรับปรุงแก้ไข หมายถึง ผู้นำที่มีพฤติกรรมคอยแนะนำ กระตุ้นให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน เพื่อปรับปรุงการทำงาน ตลอดจนวิธีการทำงานแบบใหม่ ๆ ให้กับเพื่อนร่วมงาน การให้การยอมรับนับถือ หมายถึง ผู้นำที่มีพฤติกรรมยอมรับผู้อื่น เมื่อผู้อื่นประสบความสำเร็จ รู้จักให้กำลังใจ ชมเชย ไม่ฉวยโอกาสเอาผลงานของคนอื่นมาเป็นของตนเอง ต้องพยายามดึงเอาความสามารถของบุคคลที่แฝงอยู่ในตัวเอามาไว้ใช้ และมองเห็นปัญหาของคนอื่น การให้ความช่วยเหลือ หมายถึง ผู้นำที่มีพฤติกรรม พร้อมทั้งจะช่วยแก้ไขปัญหาคูแฉกทุกข์ สุข ความหวังไข และจัดบริการต่าง ๆ ให้เพื่อนร่วมงาน

การโน้มน้าวจิตใจ หมายถึง ผู้นำที่มีพฤติกรรม ในการชักจูงให้หมู่คณะปฏิบัติงานด้วยความร่วมมือ ประสานสัมพันธ์อันดีต่อกัน จะต้องเป็นผู้มีความสามารถในการใช้ภาษา ซึ่งจะเป็นการสร้างเสน่ห์ ความศรัทธาเชื่อถือ ในการทำงานให้สัมฤทธิ์ผลที่กำหนดไว้

การประสานงาน หมายถึง ผู้นำที่มีพฤติกรรมในการกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานอื่นเข้ามา มีส่วนร่วมในการวางแผนงาน และสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ผู้นำจะต้องเป็นผู้ประสานงานให้คนทำงานร่วมกันอย่างเต็มใจ และมีความเข้าใจต่อกัน

การเข้าสังคมได้ดี หมายถึง ผู้นำต้องมีพฤติกรรมที่สามารถเข้ากับคนในสังคมได้ทุกระดับ ทั้งใน และนอกองค์กร โดยยอมเสียสละเวลา และทุนทรัพย์ส่วนตัวในบางโอกาส

Fiedler (1987, pp. 157-158) สรุปลักษณะผู้นำว่า ขึ้นกับสถานการณ์ สภาพแวดล้อมทัศนคติ และแนวความคิดของบุคคลรวม ทั้งความคาดหวัง และการสนองตอบของผู้ตาม ตลอดจน

ขึ้นอยู่กับระยะเวลา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานนอกจากนี้ ยังต้องพิจารณาถึงอำนาจในตำแหน่ง โครงสร้างงาน กลุ่มบุคคลที่มีภาษา และวัฒนธรรมแบบเดียวกัน รวมถึงความสัมพันธ์ของผู้ใต้บังคับบัญชา

อานันท์ ปันยารชุน (2539, หน้า 12) กล่าวว่า ผู้นำจะต้องมีลักษณะที่ทำให้คนอื่นคล้อยตามด้วยความศรัทธา ต้องมีบารมี ต้องยึดมั่นในหลักการเรื่องคุณธรรม จริยธรรมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ต้องมีวิสัยทัศน์ มีระบบ ขบวนการทางความคิด

จากความหมาย และลักษณะของผู้นำตามที่ได้มีนักวิชาการศึกษาแล้ว ควรจะได้ศึกษาในรูปแบบของผู้นำ เกี่ยวกับการใช้รูปแบบแห่งอำนาจของผู้นำในอุดมคติของ Max Weber นั้น เขาได้แบ่งรูปแบบแห่งอำนาจการปกครองบังคับบัญชาออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบการใช้อำนาจเฉพาะตัว หรือแบบที่อาศัยบารมี (Charismatic domination) ผู้นำแบบนี้จะอาศัยบุคลิกลักษณะ คุณสมบัติ ความสามารถพิเศษเฉพาะตัว หรือบารมีที่มีอยู่ในตัว เป็นปัจจัยสำคัญในการ โน้มน้าวจิตใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งหลายมีความเชื่อมั่น เลื่อมใสศรัทธาในตัวเขา ขอมรับ ขอมเชื่อถือ และขอมที่จะปฏิบัติตามคำสั่งคำบัญชา และความต้องการของผู้นำด้วยความเต็มใจ ด้วยความจงรักภักดีต่อผู้นำ ภายใต้สังคมที่มีผู้นำแบบนี้ กลไกการบริหารที่เหมาะสม คือ ระบบเผด็จการ (Dictatorship) หรือระบบคอมมูน (Communal) กลไกการบริหารแบบนี้จะหลวมไม่เคร่งครัด และไม่มีเสถียรภาพข้าราชการมักทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้นำกับประชาชน

2. รูปแบบการใช้อำนาจแบบประเพณีนิยม (Traditional domination) ผู้นำแบบนี้จะได้ อำนาจมาจากความเชื่อถือ และจารีตประเพณีดั้งเดิม หรือสิ่งที่ยึดถือเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติ ต่อเนื่องกันมาเป็นเวลาช้านาน ผู้ตามขอมเชื่อฟัง และปฏิบัติตามคำสั่งของผู้นำประเภทนี้ เพราะเห็นว่า เขาเป็นหัวหน้าที่ถูกต้องตามจารีตประเพณี ถ้าไม่ทำตามก็จะเป็นการจัดต่อความเชื่อถือหรือประเพณีปฏิบัติ ดังนั้น ผู้นำแบบนี้จึงเปรียบเสมือนเป็นเจ้านาย ถ้าเจ้านายสั่งการใด ๆ ภายใต้กรอบของจารีตประเพณีแล้วผู้ตามจะต้องปฏิบัติตาม เพราะความเชื่อถือในสถานภาพในทางสังคมของผู้นำในสังคมที่มีผู้นำแบบนี้กลไกการบริหารที่เหมาะสม ก็คือ ระบบศักดินา หรือระบบเจ้าขุนมูลนาย (Feudal หรือ Patrimonial)

3. รูปแบบอาศัยอำนาจตามกฎหมาย (Legal domination) ผู้นำแบบนี้ได้อำนาจมาจากกฎหมายผู้ตามขอมทำตาม เพราะเห็นว่าผู้นำนั้นเป็นผู้ที่มาดำรงตำแหน่งอย่างชอบธรรมตามกฎหมาย และเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ไม่ใช่เป็นผู้ที่มาเป็นผู้นำเพราะอาศัยจารีตประเพณี หรืออำนาจบารมีส่วนตัว เพราะฉะนั้น ผู้ตามจึงต้องขอมรับ และปฏิบัติตามคำสั่งคำบัญชาของผู้นำ โดยถือเป็นหน้าที่ที่ตนเองต้องทำตามกฎหมายด้วย ภายใต้สังคมที่มี

ผู้นำแบบอาศัยกฏหมายนี้ กลไกการบริหารที่เหมาะสม ก็คือ ระบบราชการ หรือองค์การที่มีแบบแผน (Bureaucracy) นั่นเอง ทั้งนี้ เพราะระบบราชการเป็นวิธีการจัดองค์การที่ตั้งอยู่บนรากฐานของกฎหมายเป็นสำคัญ ระบบราชการจะทำหน้าที่เป็นกลไกการบริหารงานของกลุ่มชน โดยผู้นำจะใช้อำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายปกครองมวลชน โดยผ่านระบบราชการนั่นเอง (ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา, 2539 หน้า 46-47)

อย่างไรก็ตาม ในมุมมองของนักวิชาการที่ศึกษาลักษณะผู้นำ ตามแนวทางตะวันตก เมื่อเทียบกับลักษณะสังคม และพฤติกรรมของคนไทยแล้ว อาจมีข้อแตกต่างกันบ้าง ทั้งนี้ เนื่องจากพื้นฐานทางวัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม และประเพณีที่ต่างกัน ทั้งนี้ อาจสรุปลักษณะความเป็นผู้นำในสังคมไทย ดังนี้ (วีระเดช สมวรรณ, 2539, หน้า 17)

1. ผู้นำต้องยอมรับกระแสการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากสังคมมีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้นำต้องพัฒนาริเริ่มการทำงานในองค์กรให้รู้ดหน้า มิให้หยุดอยู่กับที่ ความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ย่อมเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จขององค์กร
2. ผู้นำในสังคมไทย ควรมีการพิจารณาสูง ยอมรับหลักการ และเหตุผลในการตัดสินใจ ดังนั้น การบริหารงาน หรือทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ผู้นำต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และใช้กระบวนการตัดสินใจที่ถูกต้องชอบธรรม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่
3. ผู้นำในสังคมไทย ยังนิยมใช้หลักเมตตาธรรม ได้แก่ การอะลุ่มอล่วยต่อกัน ซึ่งหากจะพิจารณาโดยละเอียดแล้ว นอกจากจะเป็นการกระทำที่ขาดหลักการแล้ว อาจก่อให้เกิดผลเสียเกิดขึ้นกับองค์การในภายหลัง

เมื่อพิจารณาประเภท และคุณลักษณะของผู้นำ ตามที่นักวิชาการได้กำหนดไว้ดังกล่าวข้างต้นจะพบว่า ผู้นำแต่ละประเภทจะมีคุณลักษณะการเป็นผู้นำที่แตกต่างกันไป ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า คำนั้น ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้นำหมู่บ้านที่มาจาก การเลือกตั้ง เป็นผู้นำที่ต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน คือ เป็นผู้นำที่มีเหตุผล มีหลักการ มองการณ์ไกล สุขุม รอบคอบ มีความเป็นผู้นำ มีเมตตาธรรม มีความยุติธรรมใช้พระคุณมากกว่าพระเดช สนับสนุนการมีส่วนร่วม สนับสนุนการทำงานร่วมคิดร่วมทำ มีมนุษยสัมพันธ์ จริงใจ คิดไวทำไว กล้าคิดกล้าตัดสินใจ สร้างวิกฤตให้เป็น โอกาสเป็นนักประชาสัมพันธ์ เป็นนักคิดใน มีความเป็นนักพัฒนา เป็นนักวิชาการ มีความรู้ความสามารถมีบุคลิกภาพที่ดี มีน้ำใจ เก่งในด้านการประสานงาน ยอมรับอุดมการณ์ของบุคคลอื่นเป็นนักประชาธิปไตย ซึ่งดังกล่าวเป็นลักษณะของภาวะผู้นำ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ความหมายของความต้องการ ราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 436) ให้ความหมายของคำว่า ความต้องการ หมายถึง ความอยากได้ใคร่ได้ หรือประสงค์จะได้ และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวจะทำให้ร่างกายเกิดความขาดสมดุล เนื่องมาจากสิ่งเร้ามากระตุ้น มีแรงขับภายในเกิดขึ้น ทำให้ร่างกายไม่อาจอยู่นิ่ง ต้องพยายามดิ้นรน และแสวงหา เพื่อตอบสนองหาความต้องการนั้น ๆ เมื่อร่างกายได้รับตอบสนองแล้ว ร่างกายมนุษย์ก็กลับสู่ภาวะสมดุลอีกครั้งหนึ่ง และก็จะเกิดความต้องการใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด

รชยา หลักทอง (2551, หน้า 36-37) กล่าวถึง ความต้องการว่า หมายถึง ความต้องการของมนุษย์เป็นเครื่องกระตุ้น และเป็นแรงผลักดันให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา ในอันที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จ บนพื้นฐานความเชื่อ หรือสมมุติฐานว่ามนุษย์มีความต้องการ และพฤติกรรมของมนุษย์จากความต้องการ ซึ่งจากการศึกษาของนักจิตวิทยาที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของมนุษย์ที่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไป

James (1997 อ้างถึงใน เชื้อวชาญ อาศุวัฒนกุล, 2530, หน้า 108) กล่าวถึง แนวคิดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ประการหนึ่งว่า การพัฒนาของมนุษย์ในองค์กรจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อการพัฒนานั้นสอดคล้องกับความต้องการในชีวิต และศักยภาพของเขา

มณฑิรา สุวรรณมณีรัตน์ (2553, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของความต้องการ หมายถึง ความต้องการอยากได้ หรือประสงค์อยากได้ และแสวงหา เพื่อตอบสนองความต้องการนั้น

วิจิตร อวกุล (2540 อ้างถึงใน เดชวุฒิ พสุชาติระกูล, 2557, หน้า 8) ได้กล่าวว่า ความต้องการ (Need) เป็นความต้องการของมนุษย์ หมายถึง สภาวะที่บุคคลยังไม่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และมีความต้องการที่จะมี หรือให้ได้มาซึ่งสิ่งเหล่านั้น ซึ่งมีความต้องการจำเป็นที่เป็นพื้นฐานแล้ว มนุษย์ก็จะมีความต้องการทางด้านสังคม การที่บุคคลขวนขวายให้ได้มา ซึ่งตนยังขาดอยู่จะเป็นแรงผลักดันให้บุคคลมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายในตนเองอย่างไม่หยุดยั้ง ด้วยการเรียนรู้ศึกษาจากวิชาการประสบการณ์จนกว่าจะได้รับสิ่งที่ตนปรารถนาตามความต้องการ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, หน้า 436) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความต้องการ หมายถึง ความอยากได้ ใคร่ได้ หรือประสงค์จะได้ และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าว จะทำให้ร่างกายเกิดการขาดความสมดุล เนื่องมาจากมีสิ่งเร้ามากระตุ้น มีแรงขับภายในเกิดขึ้น เมื่อร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว ร่างกายมนุษย์ก็จะกลับสู่ภาวะสมดุลอีกครั้งหนึ่ง และก็จะเกิดความต้องการใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาทดแทนวนเวียนอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด

จากความหมายต่าง ๆ ที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความต้องการ หมายถึง ความอยากได้ หรือประสงค์จะได้ และเมื่อเกิดความรู้สึกดังกล่าวจะมีแรงกระตุ้น และผลักดันให้มนุษย์แสดง

พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา เพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จตามประสงค์

ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of need theory) หรือทฤษฎีการจูงใจ (Maslow's theory of motivation) หลัการ และแนวคิด Maslow (1970, pp. 35-50) เห็นว่า ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์แบ่งออกเป็น 5 ลำดับ ต่อไปนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs)
2. ความต้องการทางด้านความปลอดภัย (Safety needs)
3. ความต้องการทางด้านสังคม (Social needs)
4. ความต้องการที่จะมีฐานะเด่นหรือชื่อเสียง (Esteem needs)
5. ความต้องการที่จะให้ประสบความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization needs)

ประกอบด้วย

1. ความต้องการทางร่างกาย (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค อากาศ น้ำดื่ม การพักผ่อน เป็นต้น

2. ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Security or safety needs) เมื่อมนุษย์สามารถตอบสนองความต้องการทางร่างกายได้แล้ว มนุษย์ก็จะเพิ่มความต้องการในระดับที่สูงขึ้นต่อไป เช่น ความต้องการความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ความต้องการความมั่นคงในชีวิต และหน้าที่การงาน

3. ความต้องการความรัก และความเป็นเจ้าของ (Belongingness and love needs) ความต้องการนี้จะเกิดขึ้น เมื่อความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการความปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้ว บุคคลต้องการได้รับความรัก และความเป็นเจ้าของ โดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความต้องการได้รับการยอมรับ การต้องการได้รับความชื่นชมจากผู้อื่น เป็นต้น

4. ความต้องการการยกย่อง (Esteem needs) หรือ ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นความต้องการการได้รับการยกย่อง นับถือ และสถานะจากสังคม เช่น ความต้องการได้รับความเคารพนับถือ ความต้องการมีความรู้ความสามารถ เป็นต้น

5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization) เป็นความต้องการสูงสุดของแต่ละบุคคล เช่น ความต้องการที่จะทำทุกสิ่งทุกอย่างได้สำเร็จ ความต้องการทำทุกอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง เป็นต้น

ทฤษฎีความต้องการ: ทฤษฎีการจูงใจ ERG ของ Alderfer ได้ชี้ความแตกต่างระหว่างความต้องการ ซึ่งกำหนดลำดับขั้นตอนความต้องการในระดับต่ำ และความต้องการในระดับสูง ซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการของ Maslow 5 ประเภท เหลือเพียง 3 ประเภท ดังนี้

1. ความต้องการในการอยู่รอด (Existence needs: E) เป็นความต้องการในระดับต่ำสุด และมีลักษณะเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย ความต้องการตามทฤษฎี Maslow คือ ความต้องการของร่างกาย และความต้องการความปลอดภัย

2. ความต้องการความสัมพันธ์ (Related needs: R) มีลักษณะเป็นรูปธรรมน้อยลง ประกอบด้วย ความต้องการด้านสังคม ตามทฤษฎีของ Maslow บวกด้วยความต้องการความปลอดภัย และความต้องการยกย่อง

3. ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth needs: G) เป็นความต้องการในระดับสูงสุด ในระดับขั้นตอนของ Alderfer และมีความเป็นรูปธรรมต่ำที่สุด ประกอบด้วยส่วนที่เป็นความต้องการการยกย่องบวก ด้วยความต้องการประสบความสำเร็จตามทฤษฎีของ Maslow

Alderfer ไม่เชื่อว่าบุคคลจะได้รับการตอบสนองความพึงพอใจอย่างสมบูรณ์ ในระดับของความต้องการก่อนที่จะก้าวหน้าไปสู่ระดับอื่น เขาพบว่า บุคคลจะได้รับการกระตุ้น โดยความต้องการมากกว่าหนึ่งระดับ ตัวอย่างความต้องการที่จะได้รับเงินเดือนที่เพียงพอ (ความต้องการความอยู่รอด) ในขณะที่เดียวกันจะเกิดความต้องการการยอมรับ ความพอใจ (ความต้องการทางสังคม) และเกิดความต้องการการสร้างสรรค์ ต้องการความก้าวหน้า (ความต้องการการเจริญเติบโต) ยิ่งกว่านั้น Alderfer ค้นพบว่า ลำดับของประเภทความต้องการ จะแตกต่างกันในแต่ละบุคคล ผู้ประกอบการจะแสวงหาการยกย่องนับถือ (ความต้องการความสัมพันธ์) และความรู้สึกรับรู้สร้างสรรค์ เป็นความต้องการความเจริญเติบโตก่อนที่จะคำนึงถึงความต้องการด้านรูปธรรม เช่น ความหิว และความกระหาย (เป็นความต้องการการอยู่รอด)

บทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน

ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ และตามกฎหมายอื่นที่ระบุอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านไว้ พบว่า มีมากมาย ทั้งในฐานะนักปกครอง ที่มีหน้าที่บำบัดทุกข์ บำรุงสุขต่อประชาชน และในฐานะนักพัฒนา เพื่อสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ชุมชน และท้องถิ่น หน้าที่ดังกล่าว จะเห็นได้จากภารกิจในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย และสร้างความปลอดภัย ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ในยามเกิดวิกฤติการณ์ต่าง ๆ อันเป็นหน้าที่ที่มีมาตั้งแต่เดิม เมื่อปี พ.ศ. 2457 เป็นต้นมา แต่อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์บ้านเมืองได้เปลี่ยนแปลงไป บทบาทหน้าที่ บางอย่างได้ลดลงไป โดยมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเข้ามาดูแลแทนที่ แต่ ขณะเดียวกันก็มีบทบาทใหม่เพิ่มขึ้น เช่น ในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม และ ป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด เป็นต้น

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นับได้ว่าเป็นผู้นำโดยธรรมชาติ เป็นผู้นำท้องถิ่นที่มีบทบาทอันสำคัญยิ่งทั้งในปัจจุบัน และอนาคต ที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน ทั้งภาครัฐ และประชาชน ในวิถีทางที่จะนำไปสู่การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันเป็นแม่บทแบบการปกครองที่ประเทศของเราใช้อยู่ในปัจจุบัน (เฉลิมศักดิ์ แห่งบงาน, 2535, หน้า 3) จากการพิจารณาพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะเห็นได้ว่ามีเจตนารมณ์ เพื่อให้มีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นเจ้าหน้าที่คอยตรวจตราความทุกข์สุขของราษฎรตามพื้นบ้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญอย่างหนึ่งในการปกครองบ้านเมือง นอกจากนั้น ก็เพื่อรักษาพระราชอำนาจตามกำหนดกฎหมายให้ประชาชนพึงปฏิบัติตามด้วยความเรียบร้อยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. 116 ประกาศใช้มาประมาณ 17 ปี ก็ได้มีการปรับปรุงใหม่ และได้ตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ขึ้นใช้บังคับแทน และเป็นหลักของการปกครองท้องที่ในประเทศไทยมาจนตราบททุกวันนี้

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457

บทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2547, หน้า 12) คือ

1. ด้านการปกครอง และรักษาความสงบเรียบร้อยของราษฎร

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการปกครอง และรักษาความสงบเรียบร้อยของราษฎร ดังนี้

1.1 ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ปกครองราษฎรที่อยู่ในเขตหมู่บ้าน (มาตรา 10)

1.2 ผู้ใหญ่บ้านเป็นหัวหน้าของราษฎรในหมู่บ้านของตนมีอำนาจ และหน้าที่ในการปกครอง และรักษาความสงบเรียบร้อยของราษฎร กล่าวคือ (มาตรา 27)

ก. รักษาความสงบ และความสุภาพเรียบร้อยช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร และที่สามารถจะทำได้ การที่กล่าวนี้ ถ้าสมควรจะต้องปรึกษาหารือ และช่วยกันกับเพื่อนผู้ใหญ่ที่ดี กับกำนันนายตำบลที่ดี ก็เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่จะต้องปฏิบัติให้สมควรแก่การที่จะรักษาประโยชน์ และความสุภาพของลูกบ้าน ซึ่งได้มอบไว้ให้เป็นธุระในพระราชบัญญัตินี้

ข. ควบคุมดูแลลูกบ้านให้ปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งจะต้องพึงกระทำตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของราชการ

ค. กระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการได้แนะนำ

1.3 บรรดาการที่จะตรวจตรารักษาความปกติเรียบร้อยในตำบล คือ การที่จะว่ากล่าวราษฎรในตำบลนั้น ให้ประพฤติตนตามพระราชกำหนด กฎหมายก็ดี หรือการที่จะป้องกันภัยอันตราย และรักษาความสุภาพเรียบร้อยของราษฎรในตำบลนั้นก็ดี หรือการที่จะรับกิจสุขทุกข์ของราษฎรในตำบลนั้นร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการเมือง กรมการอำเภอ และจะรับข้อราชการมาประกาศแก่

ราษฎรในตำบลนั้น ๆ ก็ดี หรือที่จะจัดการตามพระราชกำหนด เช่น การตรวจแนะนำเก็บภาษีอากร ในตำบลนั้นก็ดี การตั้งนี้อยู่ในหน้าที่ของกำนันผู้เป็นนายตำบล ผู้ใหญ่ทั้งปวงในตำบลนั้น และ แพทย์ประจำตำบลจะต้องช่วยกันเป็นธุระจัดการให้เรียบร้อยได้ตามสมควรแก่หน้าที่ (มาตรา 34)

1.4 นอกจากอำนาจหน้าที่ที่กล่าว โดยเฉพาะให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกำนัน กำนัน มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้านด้วย (มาตรา 34 ทวิ)

2. ด้านการที่เกี่ยวกับความอาญา

ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ที่กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่ในการเกี่ยวข้องกับความอาญา ดังต่อไปนี้ (มาตรา 28)

2.1 เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้น หรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้น ในหมู่บ้านของตนต้องแจ้งความต่อกำนัน นายตำบลให้ทราบ

2.2 เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้น หรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้น ในหมู่บ้านที่ใกล้เคียงต้องแจ้งความต่อผู้ใหญ่บ้านนั้นให้ทราบ

2.3 เมื่อตรวจพบของกลางที่ผู้กระทำผิดกฎหมายมีอยู่ก็ดี หรือสิ่งของที่สงสัยว่าได้มาจากการกระทำผิดกฎหมาย หรือเป็นสิ่งของสำหรับใช้ในการกระทำผิดกฎหมายก็ดี ให้จับสิ่งของนั้นไว้และรีบนำส่งต่อกำนันนายตำบล

2.4 เมื่อปรากฏว่าผู้ใดกำลังกระทำผิดก็ดี หรือมีเหตุสมควรสงสัยว่าเป็นผู้ที่ได้กระทำผิดกฎหมายก็ดี ให้จับตัวผู้นั้นไว้ และรีบนำส่งต่อกำนันนายตำบล

2.5 ถ้ามีหมาย หรือมีคำสั่งตามหน้าที่ราชการ ให้จับผู้ใดในหมู่บ้านนั้น เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่จะจับผู้นั้น และรีบส่งต่อกำนัน หรือกรรมการอำเภอตามสมควร

2.6 เมื่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ออกหมายสั่งให้ค้น หรือยึดผู้ใหญ่บ้านต้องจัดการให้เป็นไปตามกฎหมาย

กำนันมีหน้าที่ และอำนาจในการที่เกี่ยวข้องด้วยตามอาญา ดังนี้ (มาตรา 35)

1. เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้น หรือสงสัยว่าจะได้เกิดขึ้นในตำบลของตนต้องแจ้งความต่อกรรมการอำเภอให้ทราบ

2. เมื่อทราบข่าวว่ามีการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้น หรือสงสัยว่าจะได้เกิดขึ้นในตำบลที่ใกล้เคียงต้องแจ้งความต่อกำนัน นายตำบลนั้นให้ทราบ

3. เมื่อปรากฏว่าผู้ใดกำลังกระทำผิดกฎหมายก็ดี หรือมีเหตุควรสงสัยว่าเป็นผู้ที่ได้กระทำผิดกฎหมายก็ดี ให้จับผู้นั้นไว้ และรีบนำส่งต่อกรรมการอำเภอ

4. ถ้ามีหมาย หรือมีคำสั่งตามหน้าที่ราชการ ให้จับผู้ใดในตำบลนั้นเป็นหน้าที่ของกำนันที่จะจับผู้นั้น แล้วรีบส่งกรรมการอำเภอตามสมควร

5. เมื่อเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ออกหมายสั่งให้ค้น หรือให้ยึด กำหนดจัดการให้เป็นไปตามกฎหมาย

6. ถ้ามีผู้มาขออายัดตัวคน หรือสิ่งของก็ดี หรือผู้ต้องโจรกรรมจะทำหมายตราสิน หรือมีผู้จะมาขอทำการชันสูตรบาดแผลก็ดี ทั้งนี้ ให้กำนันสืบสวนฟังข้อความแล้วรีบนำตัวผู้ขอ และผู้ต้องอายัด และทรัพย์สินของบรรดาที่จะพาไปด้วยนั้น ไปยังกรมการอำเภอถ้าสิ่งของอย่างใดจะพาไปไม่ได้ ก็ให้กำนันชันสูตรให้รู้เห็นแล้วนำความไปแจ้งต่อกรมการอำเภอในขณะนั้น

3. ด้านงานทะเบียน

ตามกฎหมาย ว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ได้กำหนดให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานทะเบียนดังต่อไปนี้

3.1 เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านที่จะทำบัญชีสำมะโนครัวในหมู่บ้าน และคอยแก้ไขบัญชีนั้นให้ถูกต้องเสมอ (มาตรา 27 ข้อ 4)

3.2 ถ้ามีคนจรแปลกหน้านอกสำมะโนครัวหมู่บ้านนั้นเข้ามาอาศัย เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านจะต้องไต่ถาม ให้รู้จักตัว และรู้เหตุการณ์ที่มาอาศัย ถ้าเห็นว่าไม่ได้มาโดยสุจริต ให้เอาตัวผู้นั้นส่งกำนันนายตำบลของตน (มาตรา 27 ข้อ 6)

3.3 ให้กำนันดูแลคนเดินทาง ซึ่งไม่มีเหตุควรสงสัยว่าจะเป็นผู้ร้ายให้ได้มีที่พักตามสมควร (มาตรา 38)

3.4 ถ้าผู้เดินทางด้วยราชการจะต้องการคนนำทาง หรือขาดแคลนพาหนะ เสบียงอาหารในระหว่างทาง และจะต้องขอต่อกำนันให้ช่วยสงเคราะห์ กำนันต้องช่วยจัดทำให้ตามที่ทำได้ถ้าหากว่าการช่วยเหลือจะต้องออกราคาจ้างเพียงใด ให้กำนันเรียกเอาแก่ผู้เดินทางนั้น (มาตรา 38)

3.5 กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ต้องรักษาบัญชีสำมะโนครัว และทะเบียนบัญชีของรัฐบาลในตำบลนั้น และคอยแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องตรงตามบัญชีของผู้ใหญ่บ้าน (มาตรา 41)

3.6 เมื่อผู้ใหญ่บ้านนำคนจรแปลกหน้า นอกจากสำมะโนครัวตำบลมาส่งกำนันตามความในมาตรา 27 ข้อ 6 ให้กำนันปรึกษาหารือกับผู้ใหญ่บ้าน เมื่อเห็นสมควรจะขับไล่ผู้นั้นออกไปเสียจากท้องที่ตำบลนั้นก็ได้ (มาตรา 53)

3.7 ในการที่จัดสำรวจสำมะโนครัว และจดทะเบียนบัญชีต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในราชการเช่น การที่จะสำรวจสำมะโนครัว และทำบัญชีไร่นา และสิ่งของ ต้องพิทักษ์อาการในตำบลนั้น กำนันจะเรียกผู้ใหญ่บ้านทั้งปวงประชุมกันตรวจทำบัญชีให้ถูกต้อง และลงชื่อพร้อมกันเป็นพยานในบัญชีที่จะยื่นต่อเจ้าพนักงานก็ได้ (มาตรา 57)

4. ด้านการพัฒนาตำบล และส่งเสริมอาชีพของราษฎร

ตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ นายอำเภอ และกำนันมีหน้าที่ดูแลรักษาสิ่ง ซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์ของแผ่นดิน ซึ่งในทางปฏิบัติผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้มีส่วนช่วยเหลืออำเภอ และกำนัน ในการดำเนินการดังนี้

4.1 ชี้แจงให้ประชาชนเห็นความสำคัญของที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ซึ่งในอนาคตเมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้นจำนวนของประชาชนก็จะเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ เมื่อถึงเวลานั้นแล้ว จะไม่มีที่ดินสาธารณประโยชน์สำหรับให้สาธารณชนใช้ร่วมกัน

4.2 ตรวจสอบที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน จากทะเบียนเดิมให้เป็นปัจจุบัน กำนันท้องที่เป็นคณะกรรมการ ที่อำเภอแต่งตั้งร่วมกับปลัดอำเภอ ที่ดินอำเภอ และป่าไม้อำเภอดำเนินการสอบสวน ตรวจสอบทะเบียนที่ดินสาธารณประโยชน์

4.3 ทำการพัฒนาที่ดินสาธารณประโยชน์โดยประสานงานกับอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือจากข้าราชการ พ่อค้า ประชาชน และมวลชนในท้องที่ ชุคลุ ทำถนน ปลูกต้นไม้ โดยรอบที่ดินสาธารณประโยชน์ อาจจะจัดทำในรูปโครงการที่มีงบประมาณของทางราชการ สนับสนุนอยู่แล้ว หรือการพัฒนาท้องถิ่นในโอกาสอันควร เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันฉัตรมงคล วันจักรี เป็นต้น หรืออื่น ๆ

4.4 เสนอให้อำเภอพิจารณาในการใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ เพราะอำเภออาจนำที่ดินสาธารณประโยชน์ไปใช้เป็นสนามกีฬา หรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ หรืออาจนำไปใช้เป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจแก่ส่วนรวม เช่น ใช้เป็นแปลงทดสอบปลูกพืชชนิดต่าง ๆ ใช้เป็นสถานที่กลางสำหรับนำสินค้าไปจำหน่าย ใช้เป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ หรือใช้บางส่วนเป็นแหล่งสาธารณะประจำตำบลหมู่บ้าน เป็นต้น

4.5 ช่วยเหลืออำเภอตรวจตราดูแลมิให้บุคคล หรือหน่วยราชการใดเข้าไปใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ ก่อนที่จะได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทย กรณีมีผู้บุกรุกครอบครองทำประโยชน์มิชอบในที่ดินดังกล่าว ให้รายงานอำเภอทราบ เพื่อรีบดำเนินการแก้ไขทันทีก่อนที่ปัญหาจะเพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้กฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ซึ่งกำหนดให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการสาธารณประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. ถ้าเกิดเหตุจลาจลก็ดี ฆ่ากันตายก็ดี ตีชิงก็ดี ปล้นทรัพย์ก็ดี ไฟไหม้ก็ดี หรือเหตุร้ายสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่ง ในหมู่บ้านของตน หรือในหมู่บ้านใกล้เคียงอันสมควร จะช่วยได้เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านจะต้องเรียกลูกบ้านของตนออกช่วยต่อสู้ติดตามจับผู้ร้ายเอาของกลางคืน

หรือดับไฟ หรือช่วยอย่างอื่นที่สมควรโดยเต็มกำลัง

2. ผู้ใหญ่บ้านเห็นลูกบ้านของตนคนใดแสดงความอาฆาตมาดร้ายแก่ผู้อื่นก็ดี หรือเป็นคนจรจัดไม่ปรากฏการทำมาหาเลี้ยงชีพ และไม่สามารถจะชี้แจงให้เห็นความบริสุทธิ์ของตนได้ก็ดี ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจที่จะเรียกลูกบ้านคนนั้นมาไต่ถาม และว่ากล่าวสั่งสอน ถ้าไม่ฟังให้เอาตัวส่งกำนันจัดการตามความ ในมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (มาตรา 27 ข้อ 8)

3. ถ้าเกิดเหตุจลาจลที่ผิดมากันตายก็ดี ชิงทรัพย์ก็ดี ปล้นทรัพย์ก็ดี ไฟไหม้ก็ดี หรือเหตุร้ายสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่งในตำบลของตน หรือในตำบลที่ใกล้เคียงอันสมควรจะช่วยให้ก็ดี หรือมีผู้ร้ายแต่ที่อื่น ๆ มาฆ่าสุ่มในตำบลก็ดี หรือมีเหตุควรสงสัยว่าลูกบ้านคนในตำบลนั้น บางคนจะเกี่ยวข้องกับโจรผู้ร้ายก็ดี เป็นหน้าที่ของกำนันจะต้องเรียกผู้ใหญ่บ้าน และลูกบ้านในตำบลออกช่วยต่อสู้ติดตามจับผู้ร้ายหรือติดตามเอาของกลางคืน หรือดับไฟ หรือช่วยอย่างอื่นตามสมควรแก่การโดยเต็มกำลัง (มาตรา 37)

4. กำนันต้องตรวจจับการสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อันอยู่ในตำบลนั้น เช่น สระน้ำ ศาลาอาศัย ที่เลี้ยงปลสุตว์ เป็นต้น (มาตรา 40)

5. กำนันกระทำการตามหน้าที่จะเรียกผู้ใดมาหา หรือให้ช่วยก็ได้ (มาตรา 43) ถ้ามีเหตุสงสัยว่าผู้ใดในตำบลนั้น แสดงความอาฆาตมาดร้ายแก่ผู้อื่นก็ดี หรือเป็นคนจรจัดไม่ปรากฏการทำมาหาเลี้ยงชีพ และไม่สามารถชี้แจงความบริสุทธิ์ของตนได้ ก็ให้กำนันเรียกประชุมผู้ใหญ่บ้านสืบสวน ถ้ามีหลักฐานควรเชื่อว่าเป็นความจริงก็ให้เอาตัวผู้นั้นส่งกรมการอำเภอไปฟ้องร้องเอาโทษตามมาตรา 30 แห่งประมวลกฎหมายอาญา (มาตรา 52)

6. ถ้าลูกบ้านผู้ใดไปตั้งกระท่อม หรือโรงเรือนอยู่ในที่เปลี่ยนในตำบลนั้น ซึ่งน่ากลัวจะเป็นอันตรายด้วยโจรผู้ร้าย หรือน่าสงสัยว่าจะเป็นสำนักโจรกายอย่างนี้ ให้กำนันกับผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นประชุมปรึกษากันดู เมื่อเห็นเป็นการสมควรแล้วจะบังคับให้ลูกบ้านคนนั้นย้ายเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านราษฎรก็ได้ และให้นำความแจ้งต่อกรมการอำเภอด้วย (มาตรา 54)

7. ในวันเวลาใดจะมีอันตรายแก่การทำมาหากินของลูกบ้านในตำบลนั้น เช่น มีโรคภัยไข้เจ็บติดต่อก่อเกิดขึ้น หรือมีน้ำมาก หรือมีน้ำน้อยเกินไป เป็นต้น ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบล ปรึกษาหารือกันในการที่จะป้องกันแก้ไขเยียวยา ภัยอันตรายด้วยการแนะนำลูกบ้านให้ทำอย่างใด หรือลงแรงช่วยกันได้ประการใด กำนันมีอำนาจที่จะบังคับการนั้น ได้ ถ้าเห็นเป็นการเรื่องกำลังให้ร้องเรียนต่อกรมการอำเภอ และผู้ว่าราชการเมืองขอกำลังรัฐบาลช่วย (มาตรา 56)

8. ในเวลาใดมีการนัดชดถุกษ์ หรือเป็นการประชุมการใหญ่ในตำบลนั้น กำนันจะเรียกผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบลพร้อมกัน มาช่วยพิทักษ์รักษาความสงบเรียบร้อยในที่อันนั้น ถ้าเห็นความจำเป็นแล้วจะขอแรงราษฎรมาช่วยก็ได้ (มาตรา 60)

ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเท่าที่กฎหมายระบุไว้ ดังกล่าวข้างต้นนั้น ก็คือ การบริหารภายในตำบล หรือปกครองตำบลให้เรียบร้อย บางเรื่องก็เป็นที่กำนันจะต้องปฏิบัติด้วยตนเอง หากไม่สามารถปฏิบัติได้ก็จะมอบหมายให้ผู้ใหญ่บ้านคนอื่น ๆ ทำการแทน หรือถ้าเป็นเรื่องสำคัญก็ต้องร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติหลายฝ่าย เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่คนหมู่มาก กำนันก็สามารถจะทำการเรียกประชุมผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำหมู่บ้าน สารวัตรกำนัน ร่วมกันปรึกษาหารือแก้ไขปัญหานั้น ๆ ให้เรียบร้อย ถ้าจะมีเหตุการณ์ลุกลามออกไปอีกจนพ้นวิสัยที่กำนันจะแก้ไขปัญหานั้นด้วยตนเองได้ ก็ต้องรายงานให้นายอำเภอทราบ เพื่อแก้ไขต่อไปอีกชั้นอีก และโดยเหตุที่กำนันมีงานดังกล่าวมากมาย จึงจำเป็นต้องมีที่ปรึกษา อันได้แก่คณะกรรมการตำบล เพื่อขอคำปรึกษา หรือเสนอข้อคิดเห็นในการปกครองตำบลให้เรียบร้อยในทุก ๆ ด้าน ซึ่งเท่ากับเป็นหู เป็นตา ให้แก่อำนาจหน้าที่กำนันในการบริหารงานภายในตำบลนั่นเอง

กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นสถาบันที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาโดยตลอด โดยเป็นผู้ช่วยเหลือทางราชการ ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ประชาชนในตำบลหมู่บ้าน และเป็นผู้แทนประชาชนในตำบลหมู่บ้าน ในการติดต่อกับภาคส่วนต่าง ๆ ถึงแม้สภาพสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย จนปัจจุบัน และต่อไปในอนาคต จะทำให้ภารกิจบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านเพิ่มมากขึ้น กรมการปกครองเป็นกรมกำกับดูแลกำนันผู้ใหญ่บ้าน ก็ได้ช่วยเสริมศักยภาพให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน ด้วยการขยายเวลาการทำงานให้ถึง 60 ปี เพราะประสบการณ์จะช่วยสร้างเสริมความมั่นใจในการทำงาน รวมทั้งปรับปรุงคณะกรรมการหมู่บ้านให้เป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอและผู้ช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ กำนันผู้ใหญ่บ้านจะเป็นที่ยอมรับ หรือได้รับความศรัทธาจากประชาชนมากน้อยเท่าใดนั้น ก็ขึ้นอยู่กับการทำงานที่ทุ่มเทกำลังใจกำลังกายในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขของประชาชนของกำนันผู้ใหญ่บ้านนั่นเองที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว (2556, บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของผู้นำ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของผู้นำ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลโคกม่วง อำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 380 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของ Krejcie and Morgan การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละหมู่บ้าน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม

และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) ผลจากการวิจัย พบว่า (1) ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะผู้นำอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านทางกายภาพ ด้านบุคลิกภาพ ด้านภูมิหลัง ด้านสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ด้านลักษณะเกี่ยวกับงาน และ ด้านลักษณะทางสังคม (2) ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้นำแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีอายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปราณี เกื้อธนารักษ์ (2553, บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้ และความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ศึกษากรณี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการรับรู้ และความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน (2) เปรียบเทียบการรับรู้ของประชาชนต่อบทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (3) เปรียบเทียบการรับรู้ และความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน โดยทำการศึกษาเก็บข้อมูลจาก ประชาชน อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี จำนวน 398 คน ด้วยแบบสอบถาม ผลการศึกษา พบว่า (1) การรับรู้ของประชาชนใน อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ต่อบทบาท และหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่รับรู้มากที่สุด ไปจนถึงน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านอื่น ๆ ด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเมือง ด้านการทะเบียน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการปกครอง และรักษาความสงบเรียบร้อย และ ด้านการพัฒนาอาชีพ และสังคม (2) ประชาชนใน อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี มีความคาดหวังต่อบทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากด้านที่คาดหวังมากที่สุด ไปจนถึงน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาด้านอื่น ๆ ด้านการปกครอง และรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการทะเบียน และด้านการพัฒนาอาชีพ และสังคม อยู่ในระดับปานกลาง (3) ประชาชน ในอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีการรับรู้บทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มี อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้บทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านต่างกัน (4) ประชาชน ในอำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ที่มี เพศ และอาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้บทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านไม่แตกต่างกัน (5) ประชาชนใน อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี

ที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อบทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านแตกต่างกัน โดยมีแนวโน้มว่า เพศชาย มีความคาดหวังต่อบทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านมากกว่าเพศหญิง 6. การรับรู้ และความคาดหวังของประชาชนใน อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ต่อบทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน มีความแตกต่างกัน โดยระดับการรับรู้สูงกว่าระดับความคาดหวัง

เบญญาทิพ สุทร (2549, บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลหนองแดง อำเภอแมริม จังหวัดน่าน พบว่า อิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลหนองแดง ด้านคุณสมบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบด้วย บุคลิกภาพรูปร่างหน้าตา ลักษณะเป็นคนเปิดเผย พุดจาตรงไปตรงมา เป็นคนพูดจริงทำจริง รักษาคำพูด ใช้ถ้อยคำสุภาพตลอดเวลา มีความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการศึกษา และฐานะทางสังคม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ราตรี แสงจิต (2548, บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้ใหญ่บ้าน ในความคาดหวังของประชาชน: ศึกษากรณีชุมชนในเขตตำบลบ้านปึก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านตามความคาดหวังของประชาชนในเขตตำบลบ้านปึกอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในด้านการรักษาความสงบเสถียร และด้านการรักษาความมั่นคงของประเทศ ที่มีกำหนดในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้านตามความคาดหวังของประชาชนกับคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้ใหญ่บ้าน ในเขตตำบลบ้านปึก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนในหมู่บ้านในเขตตำบลบ้านปึก อำเภอเมืองชลบุรี จำนวน 4,418 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย จากหมู่บ้านทั้งสิ้น 7 หมู่บ้าน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 257 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านตามความคาดหวังของประชาชน ใช้สถิติ t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของปัจจัย ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ใหญ่บ้าน ความคาดหวังของประชาชน ในชุมชนตำบลบ้านปึก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านที่อยู่ในความคาดหวังของประชาชนในเขตตำบลบ้านปึก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับสูง โดยเมื่อพิจารณาจำแนกตามรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า คุณลักษณะด้านความมั่นคงภายในประเทศ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และ อยู่ในระดับสูงที่สุด รองลงมา คือ ด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย อยู่ในระดับสูง ในขณะที่ด้านการเข้าสังคม ด้านความคิดริเริ่ม

และด้านการให้ความช่วยเหลือ มีค่าเฉลี่ยรองลงมาตามลำดับ

สันติ สวัสดิพงษ์ (2541, บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชนในท้องที่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทสำคัญต่อการชี้แนะให้ประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกบุคคลที่ตนแนะนำให้ และเป็นผู้นำชาวบ้านในการชุมนุมประท้วง หรือนำซื้อร้องเรียนไปยังส่วนราชการ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน อันดับแรก คือ เห็นว่าเงินจากการซื้อเสียงสำคัญที่สุด รองลงมา ได้แก่ บารมีส่วนตัว และความเกรงใจในตัวกำนัน ผู้ใหญ่บ้านความคิดเห็นประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเรื่องบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเรื่องการช่วยเหลือ และพัฒนาท้องถิ่นมีน้อยมาก ส่วนใหญ่ประชาชนจะแก้ไขปัญหาด้วยตนเองมากกว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านจะเข้ามามีบทบาทในเรื่องของการรับความช่วยเหลือจากนักการเมือง ซึ่งเป็นผลประโยชน์ต่างตอบแทนซึ่งกันและกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะผู้ใหญ่วัยบ้าน ในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. วิธีการศึกษา
2. ประชากร
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
8. เกณฑ์การแปลผล

วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าผู้ใหญ่วัยบ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้ศึกษาได้ใช้แหล่งข้อมูล และวิธีการในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary research) ได้จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ใหญ่วัยบ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

2. การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถาม ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนใน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ประชากร

ประชากร (Population) ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนใน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีทั้งหมด 80 ครัวเรือน

(ฝ่ายงานทะเบียนราษฎร อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ณ วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2559)
จึงได้ทำการศึกษาจากกลุ่มประชากรทั้งหมด จำนวน 80 ครัวเรือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม ศึกษาคุณลักษณะ
ผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง
จังหวัดสมุทรปราการ ไปปฏิบัติโดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ด้านข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะ
เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาในการ
อาศัยอยู่ในหมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ และประสบการณ์
ในการติดต่อกับผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่ 2 คุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5
ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

2.1 ด้านความรู้ความสามารถ

2.2 ด้านภาวะผู้นำ

2.3 ด้านจริยธรรม

2.4 ด้านบุคลิกภาพ

2.5 ด้านมนุษยสัมพันธ์

โดยมีหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

คุณลักษณะที่ต้องการมากที่สุด ให้ 4 คะแนน

คุณลักษณะที่ต้องการมาก ให้ 3 คะแนน

คุณลักษณะที่ต้องการน้อย ให้ 2 คะแนน

คุณลักษณะที่ต้องการน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามฉบับนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้าน

ในความต้องการของประชาชน จากนั้นนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนด
นิยามศัพท์ และเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาคุณลักษณะผู้ใหญ่วัยบ้านในความต้องการของประชาชน และตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถาม ว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์ หรือไม่ แล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และพิจารณา เพื่อหาจุดบกพร่องรวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

3.1 ดร.กฤษฎา นันทเพ็ชร อาจารย์วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

3.2 นางสำเภา รอดสน ผู้ใหญ่วัยบ้าน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

3.3 นายพงศ์สุริยา มั่นนาค ผู้ช่วยผู้ใหญ่วัยบ้าน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

4. นำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูล (Try out) จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.944

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตถึงคณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อดำเนินการแจกแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตัวเอง โดยป้อนข้อมูลส่วนบุคคลในข้อคำถาม ป้อนข้อมูลส่วนบุคคล ด้านอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยจัดเก็บในประชากร อายุตั้งแต่ 16-17 ปี

3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 80 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 80 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการประมวลผลค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ในโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูล และตอบวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ใน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ และประสบการณ์ในการติดต่อกับผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) นำเสนอแบบตารางประกอบการบรรยาย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 5 ด้านคือ (1) ด้านความรู้ความสามารถ (2) ด้านภาวะผู้นำ (3) ด้านจริยธรรม (4) ด้านบุคลิกภาพ และ (5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) นำเสนอแบบตารางประกอบการบรรยาย

3. ข้อมูลที่ใช้เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) คือ ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) นำเสนอแบบตารางประกอบการบรรยาย

เกณฑ์การแปลผล

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการของประชาชน ในหมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ เป็น 4 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การคิดคะแนนจากสูตรการหาอันตรภาคชั้น (Class interval) (ลือชัย วงษ์ทอง, 2555, หน้า 91) ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{สูตรการหาอัตราภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} \\
 &= \frac{4-1}{4} \\
 &= 0.75
 \end{aligned}$$

เกณฑ์ในการแปลผล นำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย โดยทุกช่วงคะแนนมีเกณฑ์
 คะแนนเฉลี่ย 3.26-4.00 มีความต้องการ มากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.25 มีความต้องการ มาก
 คะแนนเฉลี่ย 1.76-2.50 มีความต้องการ น้อย
 คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.75 มีความต้องการ น้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย และได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกออกเป็น 2 ส่วน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวน ค่าร้อยละ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชาชน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนประชากร (80)	ร้อยละ (100.00)
เพศ		
ชาย	34	42.50
หญิง	46	57.50
รวม	80	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 18 ปี	2	2.50
18-30 ปี	26	32.50
31-40 ปี	9	11.25
41-50 ปี	20	25.00
51 ปีขึ้นไป	23	28.75
รวม	80	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	12	15.00
ประถมศึกษา	11	13.75

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวนประชากร (80)	ร้อยละ (100.00)
มัธยมศึกษาปีที่ 3	6	7.50
มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช.	19	23.75
อนุปริญญา/ ปวส.	11	13.75
ปริญญาตรี	20	25.00
สูงกว่าปริญญาตรี	1	1.25
รวม	80	100.00
อาชีพ		
เกษตรกร	7	8.75
ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	16	20.00
รับราชการ/ ลูกจ้างส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	6	7.50
พนักงานบริษัทเอกชน	34	42.50
อื่นๆ (นักเรียน, นักศึกษา, รับจ้างทั่วไป เป็นต้น)	17	21.25
รวม	80	100.00
ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่		
น้อยกว่า 1 ปี	2	2.50
1-3 ปี	1	1.25
4-5 ปี	5	6.25
6-10 ปี	8	10.00
มากกว่า 10 ปี	64	80.00
รวม	80	100.00
ประสบการณ์ในการติดต่อ		
ผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่		
ติดต่อเป็นประจำ	36	45.00
ติดต่อนานๆ ครั้ง	38	47.50
ไม่เคยติดต่อ	6	7.50
รวม	80	100.00

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป มีดังนี้

เพศ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.50 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 42.50

อายุ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.50 รองลงมา คือ อายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 28.75 อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.00 อายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.25 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ อายุต่ำกว่า 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.50

ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็น ร้อยละ 25.00 รองลงมา คือ ระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช. คิดเป็นร้อยละ 23.75 ระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 15.00 ระดับการศึกษานุปริญญา/ ปวส. คิดเป็น ร้อยละ 13.75 ระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 13.75 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 7.50 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 1.25 อาชีพ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ เป็นพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 42.50 รองลงมา คือ อื่นๆ (นักเรียน, นักศึกษา, รับจ้างทั่วไป เป็นต้น) คิดเป็นร้อยละ 21.25 ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 20.00 เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 8.75 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ รับราชการ/ ลูกจ้าง ส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 7.5

ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ อาศัยมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมา คือ อาศัย 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 10 อาศัย 4-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.25 อาศัยน้อยกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.5 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ อาศัย 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.25

ประสบการณ์ในการติดต่อกับผู้ใหญ่บ้าน พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ ในการติดต่อกัน ๑ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมา คือ ติดต่อเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 45 และที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ไม่เคยติดต่อ คิดเป็นร้อยละ 7.5

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 2 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับคุณลักษณะของ
ผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง
จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความรู้ความสามารถ

ด้านความรู้ ความสามารถ	ระดับคุณลักษณะ				(μ)	(σ)	ระดับความ ต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. มีวุฒิทาง การศึกษาอย่างน้อย ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า	28 (35.00)	49 (61.25)	2 (2.50)	1 (1.25)	3.30	0.58	มากที่สุด	4
2. มีความรู้ ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ และความ รับผิดชอบของ ผู้ใหญ่บ้าน	57 (71.25)	23 (28.75)	-	-	3.71	0.46	มากที่สุด	1
3. มีความรู้ ในกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับในการ ปกครองท้องถิ่น	57 (71.25)	23 (28.75)	-	-	3.71	0.46	มากที่สุด	1
4. มีความรู้ ในวิชาการสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์	32 (40.00)	41 (51.25)	5 (6.25)	2 (2.50)	3.29	0.70	มากที่สุด	5
5. มีความรู้ ด้านภาษาอังกฤษ พอสมควร	25 (31.25)	45 (56.25)	8 (10.00)	2 (2.50)	3.16	0.70	มาก	6

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ด้านความรู้ ความสามารถ	ระดับคุณลักษณะ				(μ)	(σ)	ระดับความ ต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด				
6. ติดตามข้อมูล ข่าวสาร ทันเหตุการณ์ และภาวะการณ์ ที่เปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา	45 (56.25)	34 (42.50)	1 (1.25)	-	3.55	0.53	มากที่สุด	3
7. สามารถ เชื่อมโยงความรู้ และประสบการณ์ เพื่อประโยชน์ ต่อหมู่บ้าน และประชาชน	52 (65.00)	27 (33.75)	1 (1.25)	-	3.64	0.51	มากที่สุด	2
ภาพรวมด้านความรู้ความสามารถ					3.48	0.39	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า โดยภาพรวมด้านความรู้ความสามารถ โดยประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.48$, $\sigma = 0.39$) เพื่อพิจารณาตามรายชื่อ สรุปได้ดังนี้ มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้ใหญ่บ้าน และมีความรู้ในกฎหมายระเบียบข้อบังคับในการปกครองท้องถิ่น พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีความรู้กฎหมายอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.71$, $\sigma = 0.46$) เป็นอันดับ 1

สามารถเชื่อมโยงความรู้ และประสบการณ์ เพื่อประโยชน์ต่อหมู่บ้าน และประชาชน พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ และประสบการณ์ เพื่อประโยชน์ต่อหมู่บ้าน และประชาชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.48$, $\sigma = 0.51$) เป็นอันดับ 2

ติดตามข้อมูลข่าวสาร ทันเหตุการณ์ และภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา พบว่าประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่ติดตามข้อมูลข่าวสาร ทันเหตุการณ์ และภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=3.55$, $\sigma=0.53$) เป็นอันดับ 3

มีวุฒิทางการศึกษาอย่างน้อยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า พบว่าประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีวุฒิทางการศึกษาอย่างน้อยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.30$, $\sigma = 0.58$) เป็นอันดับ 4

มีความรู้ในวิชาการสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ พบว่าประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีความรู้ในวิชาการสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.29$, $\sigma = 0.70$) เป็นอันดับ 5

มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษพอสมควร พบว่าประชาชนมีความต้องการใหญ่บ้านที่มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษพอสมควร อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.16$, $\sigma = 0.70$) เป็นอันดับ 6

ตารางที่ 3 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านภาวะผู้นำ

ด้านภาวะผู้นำ	ระดับคุณลักษณะ				(μ)	(σ)	ระดับความต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
1. เป็นผู้มีความรับผิดชอบ	63 (78.75)	17 (21.25)	-	-	3.79	0.41	มากที่สุด	1
2. เป็นผู้กล้าตัดสินใจ	49 (61.25)	31 (38.75)	-	-	3.61	0.49	มากที่สุด	5
3. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นทั้งนักคิด และนักประยุกต์ที่ดี	45 (56.25)	34 (42.50)	1 (1.25)	-	3.55	0.53	มากที่สุด	6
4. เป็นผู้มีความวิचारณญาณในการทำงาน ที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่	41 (51.25)	38 (47.50)	1 (1.25)	-	3.50	0.53	มากที่สุด	7

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ด้านภาวะผู้นำ	ระดับคุณลักษณะ				(μ)	(σ)	ระดับความต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
5. เป็นผู้นำในการวางแผน เพื่อป้องกันปัญหาได้	52 (65.00)	28 (35.00)	-	-	3.66	0.50	มากที่สุด	2
6. เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงาน และการทำงานเป็นทีม	52 (65.00)	28 (35.00)	-	-	3.65	0.48	มากที่สุด	3
ภาพรวมด้านภาวะผู้นำ					3.63	0.36	มากที่สุด	

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านภาวะผู้นำ พบว่า โดยภาพรวมด้านภาวะผู้นำ โดยประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.63$, $\sigma = 0.36$) เพื่อพิจารณาตามรายชื่อ สรุปได้ดังนี้

เป็นผู้มีความรับผิดชอบ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.71$, $\sigma = 0.46$) เป็นอันดับ 1

เป็นผู้นำในการวางแผนเพื่อป้องกันปัญหา พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้นำในการวางแผนเพื่อป้องกันปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.66$, $\sigma = 0.50$) เป็นอันดับ 2

เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงาน และการทำงานเป็นทีม พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงาน และการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.65$, $\sigma = 0.48$) เป็นอันดับ 3

สามารถโน้มน้าวประชาชนให้ทำงาน และสร้างความสามัคคีให้เกิดในกลุ่ม และในหมู่บ้าน พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่สามารถโน้มน้าวประชาชนให้ทำงาน และสร้างความสามัคคีให้เกิดในกลุ่ม และในหมู่บ้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.30$, $\sigma = 0.50$) เป็นอันดับ 4

เป็นผู้กล้าตัดสินใจ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้กล้าตัดสินใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.61$, $\sigma = 0.49$) เป็นอันดับ 5

เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นทั้งนักคิด และนักประยุกต์ที่ดี พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่วัยที่ เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นทั้งนักคิด และนักประยุกต์ที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.55$, $\sigma = 0.53$) เป็นอันดับ 6

เป็นผู้มีวิจรรย์ญาณในการทำงานที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่วัยที่ เป็นผู้วิจรรย์ญาณในการทำงานที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.50$, $\sigma = 0.53$) เป็นอันดับ 7

ตารางที่ 4 จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ใหญ่วัยในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านจริยธรรม

ด้านจริยธรรม	ระดับคุณลักษณะ				(μ)	(σ)	ระดับความต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
1. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต คือ ปฏิบัติตนทางกาย วาจา จิตใจที่ตรงไปตรงมา ไม่แสดงความคดโกง ไม่หลอกลวง ลั่นวาจาว่าจะทำงานสิ่งใด ก็ต้องทำให้สำเร็จ	66 (82.50)	14 (17.50)	-	-	3.83	0.38	มากที่สุด	1
2. เป็นผู้มีความยุติธรรม	62 (77.50)	18 (22.50)	-	-	3.78	0.42	มากที่สุด	2
3. เป็นผู้มีความเมตตากรุณา	53 (66.25)	26 (32.50)	-	1 (1.25)	3.64	0.56	มากที่สุด	4
4. เป็นผู้เสียสละ คือ การยอมเสียผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อผู้อื่นหรือสังคม	62 (77.50)	18 (22.50)	-	-	3.78	0.42	มากที่สุด	2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ด้านจริยธรรม	ระดับคุณลักษณะ				(μ)	(σ)	ระดับความต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
5. เป็นผู้มีสัมมาคารวะ ต่อผู้อาวุโส	44 (55.00)	34 (42.50)	1 (1.25)	1 (1.25)	3.51	0.60	มากที่สุด	6
6. เป็นผู้ที่รู้จักให้อภัย มีน้ำใจงาม ต่อเพื่อน มนุษย์ เห็นใจผู้อื่น	49 (61.25)	29 (36.25)	2 (2.50)	-	3.59	0.54	มากที่สุด	5
7. เป็นผู้สร้างความคิด ผู้สังคมอย่างสม่ำเสมอ	57 (71.25)	23 (28.75)	-	-	3.71	0.46	มากที่สุด	3
ภาพรวมด้านจริยธรรม					3.69	0.37	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านจริยธรรม พบว่า โดยภาพรวมด้านจริยธรรม โดยประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.69$, $\sigma = 0.37$) เพื่อพิจารณาตามรายชื่อ สรุปได้ดังนี้

เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต คือ ปฏิบัติตน ทางกาย วาจา จิตใจที่ตรงไปตรงมา ไม่แสดงความคดโกงไม่หลอกลวง ลั่นวาจาว่าจะทำงานสิ่งใดก็ต้องทำให้สำเร็จ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต คือ ปฏิบัติตน ทางกาย วาจา จิตใจที่ตรงไปตรงมา ไม่แสดงความคดโกงไม่หลอกลวง ลั่นวาจาว่าจะทำงานสิ่งใดก็ต้องทำให้สำเร็จ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.38$) เป็นอันดับ 1

เป็นผู้มีความยุติธรรม และเป็นผู้เสียสละ คือ การยอมเสียผลประโยชน์ส่วนตัว เพื่อผู้อื่น หรือสังคม พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีความยุติธรรม และเป็นผู้เสียสละ คือ การยอมเสียผลประโยชน์ส่วนตัวเพื่อผู้อื่น หรือสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.78$, $\sigma = 0.42$) เป็นอันดับ 2

เป็นผู้สร้างความคิดผู้สังคมอย่างสม่ำเสมอ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้สร้างความคิดผู้สังคมอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.71$, $\sigma = 0.46$) เป็นอันดับ 3

เป็นผู้มีความเมตตากรุณา พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่ เป็นผู้มีความเมตตากรุณา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.64$, $\sigma = 0.56$) เป็นอันดับ 4

เป็นผู้ที่รู้จักให้อภัย มีน้ำใจงาม ต่อเพื่อนมนุษย์ เห็นใจผู้อื่น พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้ที่รู้จักให้อภัย มีน้ำใจงาม ต่อเพื่อนมนุษย์ เห็นใจผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.59$, $\sigma = 0.54$) เป็นอันดับ 5

เป็นผู้มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโส พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโส อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.51$, $\sigma = 0.60$) เป็นอันดับ 6

ตารางที่ 5 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านบุคลิกภาพ

ด้านบุคลิกภาพ	ระดับคุณลักษณะ				(μ)	(σ)	ระดับความต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด				
1. เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง	25 (31.25)	51 (63.75)	3 (3.75)	1 (1.25)	3.25	0.58	มาก	6
2. เป็นผู้มีความสง่างาม	25 (31.25)	53 (66.25)	1 (1.25)	1 (1.25)	3.28	0.55	มากที่สุด	5
3. เป็นผู้มี ความกระตือรือร้น ว่องไว	26 (32.50)	52 (65.00)	1 (1.25)	1 (1.25)	3.29	0.55	มากที่สุด	4
4. เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตัวเอง	31 (38.75)	47 (58.75)	1 (1.25)	1 (1.25)	3.35	0.58	มากที่สุด	2
5. เป็นผู้แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ สะอาดภูมิฐาน และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน	28 (35.00)	51 (63.75)	-	1 (1.25)	3.33	0.55	มากที่สุด	3
6. เป็นผู้นำเกรงขาม	19 (23.75)	51 (63.75)	8 (10.00)	2 (2.50)	3.09	0.66	มาก	7
7. เป็นผู้ที่ควบคุมอารมณ์ตนเองได้	43 (53.80)	37 (46.30)	-	-	3.54	0.50	มากที่สุด	1
ภาพรวมด้านบุคลิกภาพ					3.30	0.45	มากที่สุด	

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านบุคลิกภาพ พบว่า โดยภาพรวม ด้านบุคลิกภาพ โดยประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.30, \sigma = 0.45$) เพื่อพิจารณาตามรายชื่อ สรุปได้ดังนี้

เป็นผู้ที่ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็น ผู้ที่ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.54, \sigma = 0.50$) เป็นอันดับ 1

เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.35, \sigma = 0.58$) เป็นอันดับ 2

เป็นผู้แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ สะอาดภูมิฐาน และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ สะอาดภูมิฐาน และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.33, \sigma = 0.55$) เป็นอันดับ 3

เป็นผู้มีความกระฉับกระเฉง ว่องไว พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีความกระฉับกระเฉง ว่องไว อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.29, \sigma = 0.55$) เป็นอันดับ 4

เป็นผู้มีความสง่าผ่าเผยวางตัวได้อย่างเหมาะสม พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีความสง่าผ่าเผยวางตัวได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.28, \sigma = 0.55$) เป็นอันดับ 5

เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้สุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.25, \sigma = 0.58$) เป็นอันดับ 6

เป็นผู้มีผู้นำเกรงขาม พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้นำเกรงขาม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.09, \sigma = 0.66$) เป็นอันดับ 7

ตารางที่ 6 จำนวน คำร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับคุณลักษณะของ
 ผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง
 จังหวัดสมุทรปราการ ด้านมนุษยสัมพันธ์

ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระดับคุณลักษณะ				(μ)	(σ)	ระดับ ความ ต้องการ	อันดับ
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อย ที่สุด				
1. เป็นผู้มีความจริงใจ ในการแสดงออก	48 (60.00)	31 (38.75)	1 (1.25)	-	3.59	0.52	มากที่สุด	2
2. เป็นผู้มีความเป็น กันเอง ยิ้มแย้ม แจ่มใส	50 (62.50)	29 (36.25)	1 (1.25)	-	3.61	0.52	มากที่สุด	1
3. ใช้วาจาไพเราะ เหมาะกับกาลเทศะ	46 (57.50)	33 (41.25)	1 (1.25)	-	3.56	0.52	มากที่สุด	4
4. ท่วงทีวาจาชัดเจน สามารถอธิบาย ทำความเข้าใจ แก่ผู้เจรจาได้ดี	46 (57.50)	34 (42.50)	-	-	3.57	0.50	มากที่สุด	3
5. ให้เกียรติผู้อื่น และปฏิบัติต่อผู้อื่น อย่างมีเหตุผล	44 (55.00)	36 (45.00)	-	-	3.55	0.50	มากที่สุด	5
6. แสดงออกด้วย ท่าที่เป็นมิตรต่อผู้มา ติดต่อ	44 (55.00)	36 (45.00)	-	-	3.55	0.50	มากที่สุด	5
7. เป็นผู้มองโลก ในแง่ดี คิดว่าปัญหา ทุกอย่างแก้ไขได้	40 (50.00)	40 (50.00)	-	-	3.50	0.50	มากที่สุด	6
ภาพรวมด้านมนุษยสัมพันธ์					3.56	0.42	มากที่สุด	

จากตารางที่ 6 ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า โดยภาพรวมด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.56$, $\sigma = 0.42$) เพื่อพิจารณาตามรายชื่อ สรุปได้ดังนี้

เป็นผู้มีความเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้าน ที่เป็นผู้มีความเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.61$, $\sigma = 0.52$) เป็นอันดับ 1

เป็นผู้มีความจริงใจในการแสดงออก พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็น ผู้มีความจริงใจในการแสดงออก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.59$, $\sigma = 0.52$) เป็นอันดับ 2

ท่วงทีวาจาชัดเจน สามารถอธิบายทำความเข้าใจแก่ผู้เจรจาได้ดี พบว่า ประชาชน มีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีท่วงทีวาจาชัดเจน สามารถอธิบายทำความเข้าใจแก่ผู้เจรจาได้ดี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.57$, $\sigma = 0.50$) เป็นอันดับ 3

ใช้วาจาไพเราะ เหมาะกับกาลเทศะ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่ใช้วาจา ไพเราะ เหมาะกับกาลเทศะ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.56$, $\sigma = 0.52$) เป็นอันดับ 4

ให้เกียรติผู้อื่น และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างมีเหตุผลใช้ และแสดงออกด้วยท่าที่เป็นมิตร ต่อผู้มาติดต่อ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่ให้เกียรติผู้อื่น และปฏิบัติต่อผู้อื่น อย่างมีเหตุผลใช้ และแสดงออกด้วยท่าที่เป็นมิตรต่อผู้มาติดต่อ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.55$, $\sigma = 0.50$) เป็นอันดับ 5

เป็นผู้มองโลกในแง่ดี คิดว่าปัญหาทุกอย่างแก้ไขได้ พบว่า ประชาชนมีความต้องการ ผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มองโลกในแง่ดี คิดว่าปัญหาทุกอย่างแก้ไขได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.50$, $\sigma = 0.50$) เป็นอันดับ 6

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน
 ในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง
 จังหวัดสมุทรปราการ

คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการ ของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	(μ)	(σ)	ระดับความ ต้องการ	อันดับ
1. ด้านความรู้ความสามารถ	3.48	0.39	มากที่สุด	4
2. ด้านภาวะผู้นำ	3.63	0.36	มากที่สุด	2
3. ด้านจริยธรรม	3.69	0.37	มากที่สุด	1
4. ด้านบุคลิกภาพ	3.30	0.45	มากที่สุด	5
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.56	0.42	มากที่สุด	3
ภาพรวมคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการ ของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	3.53	0.30	มากที่สุด	

จากตารางที่ 7 ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.53$, $\sigma = 0.30$) เพื่อพิจารณาตามรายชื่อ สรุปได้ดังนี้

ด้านจริยธรรม พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.69$, $\sigma = 0.37$) เป็นอันดับ 1

ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.63$, $\sigma = 0.36$) เป็นอันดับ 2

ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.56$, $\sigma = 0.42$) เป็นอันดับ 3

ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.48$, $\sigma = 0.39$) เป็นอันดับ 4

ด้านบุคลิกภาพ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.30$, $\sigma = 0.45$) เป็นอันดับ 5

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามเพศ

คุณลักษณะ ของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการ ของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	เพศ								
	ชาย			หญิง			รวม		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านความรู้ ความสามารถ	3.47	0.39	มากที่สุด	3.49	0.39	มากที่สุด	3.48	0.39	มากที่สุด
2. ด้านภาวะผู้นำ	3.64	0.37	มากที่สุด	3.62	0.37	มากที่สุด	3.63	0.36	มากที่สุด
3. ด้านจริยธรรม	3.66	0.39	มากที่สุด	3.71	0.36	มากที่สุด	3.69	0.37	มากที่สุด
4. ด้านบุคลิกภาพ	3.20	0.47	มากที่สุด	3.38	0.43	มากที่สุด	3.30	0.45	มากที่สุด
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.49	0.44	มากที่สุด	3.62	0.40	มากที่สุด	3.56	0.42	มากที่สุด
คุณลักษณะของ ผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการของ ประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	3.49	0.30	มากที่สุด	3.57	0.30	มากที่สุด	3.53	0.30	มากที่สุด

¶

จากตารางที่ 8 ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชนใน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน เพศหญิง ($\mu = 3.57, \sigma = 0.30$) มีความต้องการคุณลักษณะที่มีความใกล้เคียงกันกับเพศชาย ($\mu = 3.49,$

$\sigma = 0.30$) เมื่อจำแนกตามรายด้านได้ดังนี้

ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า เพศชาย และเพศหญิง มีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มี
คุณลักษณะทางด้านความรู้สามารถใกล้เคียงกัน

ด้านภาวะผู้นำ พบว่า เพศชาย และเพศหญิง มีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้นำ
ในด้านภาวะผู้นำมีความใกล้เคียงกัน

ด้านจริยธรรม พบว่า เพศชาย และเพศหญิง มีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้นำ
ในด้านจริยธรรมมีความใกล้เคียงกัน

ด้านบุคลิกภาพ พบว่า เพศชาย และเพศหญิง มีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้นำ
ในด้านบุคลิกภาพมีความใกล้เคียงกัน

ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า เพศชาย และเพศหญิง มีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้นำ
ในด้านมนุษยสัมพันธ์มีความใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามอายุ

คุณลักษณะ ของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการของ ประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	อายุ														
	18-30 ปี			31-40 ปี			41-50 ปี			51 ปีขึ้นไป			รวม		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านความรู้ ความสามารถ	3.49	0.34	มากที่สุด	3.75	0.27	มากที่สุด	3.49	0.42	มากที่สุด	3.35	0.42	มากที่สุด	3.48	0.39	มากที่สุด
2. ด้านภาวะผู้นำ	3.71	0.28	มากที่สุด	3.75	0.34	มากที่สุด	3.64	0.41	มากที่สุด	3.48	0.38	มากที่สุด	3.63	0.36	มากที่สุด
3. ด้านจริยธรรม	3.74	0.27	มากที่สุด	3.79	0.31	มากที่สุด	3.76	0.40	มากที่สุด	3.52	0.44	มากที่สุด	3.69	0.37	มากที่สุด

ตารางที่ 9 (ต่อ)

คุณลักษณะ ของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการของ ประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	อายุ														
	18-30 ปี			31-40 ปี			41-50 ปี			51 ปีขึ้นไป			รวม		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
4. ด้านบุคลิกภาพ	3.45	0.43	มากที่สุด	3.33	0.39	มากที่สุด	3.26	0.40	มากที่สุด	3.14	0.50	มากที่สุด	3.30	0.45	มากที่สุด
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.66	0.39	มากที่สุด	3.70	0.35	มากที่สุด	3.55	0.44	มากที่สุด	3.40	0.43	มากที่สุด	3.56	0.42	มากที่สุด
คุณลักษณะของ ผู้ใหญ่บ้านในความ ต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	3.61	0.25	มากที่สุด	3.66	0.28	มากที่สุด	3.54	0.31	มากที่สุด	3.38	0.32	มากที่สุด	3.53	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 9 ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชนในกลุ่มอายุ 31-40 ปี ($\mu = 3.66, \sigma = 0.28$) มีความต้องการคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านต่างไปจาก กลุ่มอายุ 18-30 ปี ($\mu = 3.60, \sigma = 0.25$) กลุ่มอายุ 41-50 ปี ($\mu = 3.54, \sigma = 0.31$) และอายุ 51 ปีขึ้นไป ($\mu = 3.38, \sigma = 0.32$) เมื่อจำแนกตามรายด้าน ได้ดังนี้

ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.48, \sigma = 0.39$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า กลุ่ม 31-40 ปี ($\mu = 3.75, \sigma = 0.27$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจากอายุ 18-30 ปี ($\mu = 3.49, \sigma = 0.34$) อายุ 41-50 ปี ($\mu = 3.49, \sigma = 0.42$) และอายุ 51 ปีขึ้นไป ($\mu = 3.35, \sigma = 0.42$)

ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.63, \sigma = 0.36$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า กลุ่ม 31-40 ปี ($\mu = 3.75, \sigma = 0.34$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจากอายุ 18-30 ปี ($\mu = 3.71, \sigma = 0.28$) อายุ 41-50 ปี ($\mu = 3.64, \sigma = 0.41$) และอายุ 51 ปีขึ้นไป ($\mu = 3.47, \sigma = 0.38$)

ด้านจริยธรรม พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.68, \sigma = 0.37$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า กลุ่ม 31-40 ปี ($\mu = 3.80, \sigma = 0.31$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจากอายุ 41-50 ปี ($\mu = 3.76, \sigma = 0.40$) อายุ 18-30 ปี ($\mu = 3.74, \sigma = 0.27$) และอายุ 51 ปีขึ้นไป ($\mu = 3.52, \sigma = 0.44$)

ด้านบุคลิกภาพ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.30, \sigma = 0.45$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า กลุ่ม 18-30 ปี ($\mu = 3.45, \sigma = 0.42$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจากอายุ 31-40 ปี ($\mu = 3.33, \sigma = 0.39$) อายุ 41-50 ปี ($\mu = 3.26, \sigma = 0.40$) และอายุ 51 ปีขึ้นไป ($\mu = 3.14, \sigma = 0.50$)

ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.56, \sigma = 0.42$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า กลุ่ม 31-40 ปี ($\mu = 3.70, \sigma = 0.35$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจาก อายุ 18-30 ปี ($\mu = 3.66, \sigma = 0.39$) อายุ 41-50 ปี ($\mu = 3.55, \sigma = 0.44$) และอายุ 51 ปีขึ้นไป ($\mu = 3.40, \sigma = 0.43$)

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชนใน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	ระดับการศึกษา								
	ต่ำกว่า ประถมศึกษา			ประถมศึกษา ปีที่ 6			มัธยมศึกษา ปีที่ 3		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านความรู้ความสามารถ	3.25	0.44	มาก	3.42	0.39	มากที่สุด	3.62	0.38	มากที่สุด
2. ด้านภาวะผู้นำ	3.33	0.36	มากที่สุด	3.51	0.39	มากที่สุด	3.67	0.31	มากที่สุด
3. ด้านจริยธรรม	3.46	0.45	มากที่สุด	3.65	0.45	มากที่สุด	3.79	0.28	มากที่สุด
4. ด้านบุคลิกภาพ	3.05	0.31	มาก	3.33	0.64	มากที่สุด	3.45	0.43	มากที่สุด
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.21	0.39	มาก	3.55	0.46	มากที่สุด	3.71	0.39	มากที่สุด
คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	3.26	0.30	มากที่สุด	3.49	0.36	มากที่สุด	3.65	0.31	มากที่สุด

ตารางที่ 10 (ต่อ)

คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	ระดับการศึกษา											
	มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช.			ปวส./ อนุปริญญา			ปริญญาตรี			รวม		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านความรู้ความสามารถ	3.56	0.39	มากที่สุด	3.42	0.30	มากที่สุด	3.57	0.39	มากที่สุด	3.48	0.39	มากที่สุด
2. ด้านภาวะผู้นำ	3.74	0.33	มากที่สุด	3.69	0.27	มากที่สุด	3.73	0.36	มากที่สุด	3.63	0.36	มากที่สุด
3. ด้านจริยธรรม	3.74	0.38	มากที่สุด	3.82	0.25	มากที่สุด	3.69	0.33	มากที่สุด	3.69	0.37	มากที่สุด
4. ด้านบุคลิกภาพ	3.38	0.44	มากที่สุด	3.30	0.40	มากที่สุด	3.31	0.44	มากที่สุด	3.30	0.45	มากที่สุด
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.62	0.42	มากที่สุด	3.73	0.30	มากที่สุด	3.59	0.42	มากที่สุด	3.56	0.42	มากที่สุด
คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	3.61	0.29	มากที่สุด	3.59	0.21	มากที่สุด	3.58	0.27	มากที่สุด	3.53	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 10 ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชนที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ($\mu = 3.65, \sigma = 0.31$) มีความต้องการคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านที่ต่างไปจาก มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช. ($\mu = 3.61, \sigma = 0.29$) ปวส./ อนุปริญญา ($\mu = 3.59, \sigma = 0.21$) ปริญญาตรี ($\mu = 3.57, \sigma = 0.27$) ประถมศึกษาปีที่ 6 ($\mu = 3.49, \sigma = 0.36$) และต่ำกว่าประถมศึกษา ($\mu = 3.26, \sigma = 0.30$) เมื่อจำแนกตามรายด้าน ได้ดังนี้

ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.48, \sigma = 0.39$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่าระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 ($\mu = 3.62, \sigma = 0.38$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจากปริญญาตรี ($\mu = 3.57, \sigma = 0.37$) มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช. ($\mu = 3.55, \sigma = 0.39$) ปวส./ อนุปริญญา ($\mu = 3.41, \sigma = 0.30$) ประถมศึกษาปีที่ 6 ($\mu = 3.41, \sigma = 0.39$) และต่ำกว่าประถมศึกษา ($\mu = 3.42, \sigma = 0.39$)

ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.63, \sigma = 0.36$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่าระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช. ($\mu = 3.73, \sigma = 0.33$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจากปริญญาตรี ($\mu = 3.72, \sigma = 0.36$) ปวส./ อนุปริญญา ($\mu = 3.68, \sigma = 0.27$) มัธยมศึกษาปีที่ 3 ($\mu = 3.67, \sigma = 0.31$) ประถมศึกษาปีที่ 6 ($\mu = 3.51, \sigma = 0.39$) และต่ำกว่าประถมศึกษา ($\mu = 3.33, \sigma = 0.36$)

ด้านจริยธรรม พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.69, \sigma = 0.37$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่าระดับการศึกษาปวส./ อนุปริญญา ($\mu = 3.81, \sigma = 0.25$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจากมัธยมศึกษาปีที่ 3 ($\mu = 3.67, \sigma = 0.31$) มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช. ($\mu = 3.74, \sigma = 0.38$) ปริญญาตรี ($\mu = 3.69, \sigma = 0.33$) ประถมศึกษาปีที่ 6 ($\mu = 3.64, \sigma = 0.45$) และต่ำกว่าประถมศึกษา ($\mu = 3.46, \sigma = 0.45$)

ด้านบุคลิกภาพ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.30, \sigma = 0.45$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่าระดับการศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 3 ($\mu = 3.45, \sigma = 0.43$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจากมัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช. ($\mu = 3.38, \sigma = 0.44$) ประถมศึกษาปีที่ 6 ($\mu = 3.3, \sigma = 0.64$)

ปริญญาตรี ($\mu = 3.31, \sigma = 0.44$) ปวส./ อนุปริญญา ($\mu = 3.30, \sigma = 0.40$) และต่ำกว่าประถมศึกษา ($\mu = 3.04, \sigma = 0.31$)

ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.56, \sigma = 0.42$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า ปวส./ อนุปริญญา ($\mu = 3.72, \sigma = 0.30$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจาก มัธยมศึกษาปีที่ 3 ($\mu = 3.71, \sigma = 0.39$) มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช. ($\mu = 3.62, \sigma = 0.42$) ปริญญาตรี ($\mu = 3.58, \sigma = 0.39$) ประถมศึกษาปีที่ 6 ($\mu = 3.55, \sigma = 0.46$) และต่ำกว่าประถมศึกษา ($\mu = 3.21, \sigma = 0.39$)

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามอาชีพ

คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	อาชีพ								
	เกษตรกร			ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว			รับราชการ/ ลูกจ้างส่วน ราชการ/ รัฐวิสาหกิจ		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านความรู้ความสามารถ	3.14	0.26	มาก	3.44	0.44	มากที่สุด	3.64	0.27	มากที่สุด
2. ด้านภาวะผู้นำ	3.24	0.20	มาก	3.57	0.39	มากที่สุด	3.79	0.40	มากที่สุด
3. ด้านจริยธรรม	3.53	0.46	มากที่สุด	3.66	0.44	มากที่สุด	3.64	0.31	มากที่สุด
4. ด้านบุคลิกภาพ	3.20	0.42	มาก	3.14	0.38	มาก	3.19	0.33	มาก
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.18	0.19	มาก	3.46	0.33	มากที่สุด	3.57	0.30	มากที่สุด
คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	3.26	0.19	มากที่สุด	3.46	0.33	มากที่สุด	3.57	0.30	มากที่สุด

ตารางที่ 11 (ต่อ)

คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	อาชีพ								
	พนักงานบริษัทเอกชน			อื่น ๆ (นักเรียน, นักศึกษา, รับจ้างทั่วไป เป็นต้น)			รวม		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านความรู้ความสามารถ	3.54	0.35	มากที่สุด	3.47	0.45	มากที่สุด	3.48	0.39	มากที่สุด
2. ด้านภาวะผู้นำ	3.71	0.33	มากที่สุด	3.62	0.34	มากที่สุด	3.63	0.36	มากที่สุด
3. ด้านจริยธรรม	3.76	0.34	มากที่สุด	3.66	0.38	มากที่สุด	3.69	0.37	มากที่สุด
4. ด้านบุคลิกภาพ	3.29	0.48	มากที่สุด	3.55	0.45	มากที่สุด	3.30	0.45	มากที่สุด
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.58	0.27	มากที่สุด	3.61	0.33	มากที่สุด	3.56	0.42	มากที่สุด
คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการของประชาชน หมู่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	3.58	0.27	มากที่สุด	3.61	0.33	มากที่สุด	3.53	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 11 ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชนในอาชีพอื่น ๆ (นักเรียน, นักศึกษา, รับจ้างทั่วไป เป็นต้น) ($\mu = 3.61, \sigma = 0.33$) มีความต้องการคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านต่างไปจาก พนักงานบริษัทเอกชน ($\mu = 3.58, \sigma = 0.27$) รับราชการ/ ลูกจ้างส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ($\mu = 3.57, \sigma = 0.30$) ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว ($\mu = 3.46, \sigma = 0.33$) และเกษตรกร ($\mu = 3.26, \sigma = 0.19$) เมื่อจำแนกตามรายด้าน ได้ดังนี้

ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.48, \sigma = 0.39$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า อาชีพรับราชการ/ ลูกจ้างส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ($\mu = 3.64, \sigma = 0.27$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจาก พนักงานบริษัทเอกชน ($\mu = 3.54, \sigma = 0.35$) อื่นๆ (นักเรียน, นักศึกษา, รับจ้างทั่วไป เป็นต้น) ($\mu = 3.47, \sigma = 0.45$) ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว ($\mu = 3.44, \sigma = 0.44$) และเกษตรกร ($\mu = 3.14, \sigma = 0.26$)

ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.63, \sigma = 0.36$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า อาชีพรับราชการ/ ลูกจ้างส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ($\mu = 3.78, \sigma = 0.40$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจาก พนักงานบริษัทเอกชน ($\mu = 3.71, \sigma = 0.33$) อื่นๆ (นักเรียน, นักศึกษา, รับจ้างทั่วไป เป็นต้น) ($\mu = 3.62, \sigma = 0.34$) ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว ($\mu = 3.57, \sigma = 0.39$) และเกษตรกร ($\mu = 3.24, \sigma = 0.20$)

ด้านจริยธรรม พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.69, \sigma = 0.37$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ($\mu = 3.75, \sigma = 0.34$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจาก อาชีพอื่น ๆ (นักเรียน, นักศึกษา, รับจ้างทั่วไป เป็นต้น) ($\mu = 3.66, \sigma = 0.38$) ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว ($\mu = 3.66, \sigma = 0.43$) รับราชการ/ ลูกจ้างส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ($\mu = 3.64, \sigma = 0.31$) และเกษตรกร ($\mu = 3.53, \sigma = 0.46$)

ด้านบุคลิกภาพ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.30, \sigma = 0.45$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า อาชีพอื่น ๆ (นักเรียน, นักศึกษา, รับจ้างทั่วไป เป็นต้น) ($\mu = 3.55, \sigma = 0.45$) มีความต้องการ

คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจาก อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ($\mu = 3.29, \sigma = 0.48$)
เกษตรกร ($\mu = 3.20, \sigma = 0.42$) รับราชการ/ ลูกจ้างส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ($\mu = 3.19, \sigma = 0.33$)
และค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว ($\mu = 3.14, \sigma = 0.38$)

ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน
ด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.56, \sigma = 0.42$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า
อาชีพอื่น ๆ (นักเรียน, นักศึกษา, รับจ้างทั่วไป เป็นต้น) ($\mu = 3.72, \sigma = 0.37$) มีความต้องการ
คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจาก อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ($\mu = 3.60, \sigma = 0.38$)
รับราชการ/ ลูกจ้างส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ($\mu = 3.57, \sigma = 0.47$) ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว
($\mu = 3.48, \sigma = 0.46$) และเกษตรกร ($\mu = 3.18, \sigma = 0.34$)

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามระยะเวลาในการอาศัยอยู่ใน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการ ของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ หมู่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ														
	1-3 ปี			4-5 ปี			6-10 ปี			มากกว่า 10 ปี			รวม		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ด้านความรู้ความสามารถ	3.86	0.25	มากที่สุด	3.34	0.39	มากที่สุด	3.66	0.42	มากที่สุด	3.45	0.38	มากที่สุด	3.48	0.39	มากที่สุด
2. ด้านภาวะผู้นำ	3.95	0.08	มากที่สุด	3.74	0.29	มากที่สุด	3.66	0.37	มากที่สุด	3.60	0.37	มากที่สุด	3.63	0.36	มากที่สุด
3. ด้านจริยธรรม	4.00	0.00	มากที่สุด	3.91	0.19	มากที่สุด	3.66	0.36	มากที่สุด	3.66	0.39	มากที่สุด	3.69	0.37	มากที่สุด
4. ด้านบุคลิกภาพ	3.81	0.22	มากที่สุด	3.26	0.53	มากที่สุด	3.23	0.37	มากที่สุด	3.30	0.46	มากที่สุด	3.30	0.45	มากที่สุด
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.00	0.00	มากที่สุด	3.71	0.23	มากที่สุด	3.66	0.31	มากที่สุด	3.52	0.43	มากที่สุด	3.56	0.42	มากที่สุด
คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการของ ประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	3.92	0.11	มากที่สุด	3.59	0.24	มากที่สุด	3.58	0.29	มากที่สุด	3.51	0.31	มากที่สุด	3.53	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 12 ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามระยะเวลาในการอาศัยอยู่ใน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน โดยระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ระยะเวลา 1-3 ปี ($\mu = 3.92, \sigma = 0.11$) มีความต้องการคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านที่ต่างไปจากระยะเวลา 4-5 ปี ($\mu = 3.59, \sigma = 0.24$) 6-10 ปี ($\mu = 3.58, \sigma = 0.29$) และมากกว่า 10 ปี ($\mu = 3.51, \sigma = 0.31$) เมื่อจำแนกตามรายด้าน ได้ดังนี้

ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.48, \sigma = 0.39$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า ระยะเวลา 1-3 ปี ($\mu = 3.85, \sigma = 0.25$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจาก ระยะเวลา 6-10 ปี ($\mu = 3.66, \sigma = 0.42$) มากกว่า 10 ปี ($\mu = 3.45, \sigma = 0.38$) และ 4-5 ปี ($\mu = 3.34, \sigma = 0.39$)

ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.63, \sigma = 0.36$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า ระยะเวลา 1-3 ปี ($\mu = 3.95, \sigma = 0.08$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจาก ระยะเวลา 4-5 ปี ($\mu = 3.74, \sigma = 0.29$) 6-10 ปี ($\mu = 3.66, \sigma = 0.37$) และมากกว่า 10 ปี ($\mu = 3.60, \sigma = 0.37$)

ด้านจริยธรรม พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.68, \sigma = 0.37$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า ระยะเวลา 1-3 ปี ($\mu = 4.00, \sigma = 0.00$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจาก 4-5 ปี ($\mu = 3.91, \sigma = 0.19$) 6-10 ปี ($\mu = 3.66, \sigma = 0.36$) และมากกว่า 10 ปี ($\mu = 3.66, \sigma = 0.39$)

ด้านบุคลิกภาพ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.30, \sigma = 0.45$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า ระยะเวลา 1-3 ปี ($\mu = 3.80, \sigma = 0.22$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจาก ระยะเวลา มากกว่า 10 ปี ($\mu = 3.29, \sigma = 0.46$) 4-5 ปี ($\mu = 3.25, \sigma = 0.53$) และ 6-10 ปี ($\mu = 3.23, \sigma = 0.37$)

ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.56, \sigma = 0.42$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า ระยะเวลา 1-3 ปี ($\mu = 4.00, \sigma = 0.00$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจาก ระยะเวลา 4-5 ปี ($\mu = 3.71, \sigma = 0.23$) 6-10 ปี ($\mu = 3.66, \sigma = 0.31$) และมากกว่า 10 ปี ($\mu = 3.52, \sigma = 0.43$)

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการติดต่อกับผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	ประสบการณ์ในการติดต่อกับผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ											
	ติดต่อเป็นประจำ		ระดับ	ติดต่อ นาน ๆ ครั้ง		ระดับ	ไม่เคยติดต่อ		ระดับ	รวม		ระดับ
	μ	σ		μ	σ		μ	σ		μ	σ	
1. ด้านความรู้ความสามารถ	3.50	0.38	มากที่สุด	3.42	0.39	มากที่สุด	3.74	0.41	มากที่สุด	3.48	0.39	มากที่สุด
2. ด้านภาวะผู้นำ	3.58	0.37	มากที่สุด	3.64	0.36	มากที่สุด	3.90	0.17	มากที่สุด	3.63	0.36	มากที่สุด
3. ด้านจริยธรรม	3.67	0.39	มากที่สุด	3.66	0.37	มากที่สุด	4.00	0.00	มากที่สุด	3.69	0.37	มากที่สุด
4. ด้านบุคลิกภาพ	3.20	0.45	มาก	3.32	0.43	มากที่สุด	3.76	0.32	มากที่สุด	3.30	0.45	มากที่สุด
5. ด้านมนุษยสัมพันธ์	3.52	0.40	มากที่สุด	3.55	0.44	มากที่สุด	3.90	0.17	มากที่สุด	3.56	0.42	มากที่สุด
คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้าน ในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	3.49	0.31	มากที่สุด	3.52	0.30	มากที่สุด	3.86	0.12	มากที่สุด	3.53	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 13 ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการติดต่อกับผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน โดยประสบการณ์ในการติดต่อกับผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ ไม่เคยติดต่อ ($\mu = 3.86, \sigma = 0.12$) มีความต้องการคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้าน ที่ต่างไปจากประสบการณ์ติดต่อกันนาน ๆ ครั้ง ($\mu = 3.52, \sigma = 0.30$) และติดต่อประจำ ($\mu = 3.50, \sigma = 0.31$) เมื่อจำแนกตามรายด้าน ได้ดังนี้

ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.48, \sigma = 0.39$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า ไม่เคยติดต่อ ($\mu = 3.73, \sigma = 0.41$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจากติดต่อประจำ ($\mu = 3.50, \sigma = 0.38$) และติดต่อกันนาน ๆ ครั้ง ($\mu = 3.42, \sigma = 0.39$)

ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.63, \sigma = 0.36$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า ไม่เคยติดต่อ ($\mu = 3.90, \sigma = 0.17$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจากติดต่อกันนาน ๆ ครั้ง ($\mu = 3.63, \sigma = 0.36$) และติดต่อประจำ ($\mu = 3.58, \sigma = 0.37$)

ด้านจริยธรรม พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.68, \sigma = 0.45$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า ไม่เคยติดต่อ ($\mu = 4.00, \sigma = 0.00$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจากติดต่อประจำ ($\mu = 3.67, \sigma = 0.39$) และติดต่อกันนาน ๆ ครั้ง ($\mu = 3.66, \sigma = 0.37$)

ด้านบุคลิกภาพ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.30, \sigma = 0.45$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า ไม่เคยติดต่อ ($\mu = 3.76, \sigma = 0.32$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจากติดต่อกันนาน ๆ ครั้ง ($\mu = 3.31, \sigma = 0.43$) และติดต่อประจำ ($\mu = 3.21, \sigma = 0.45$)

ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ประชาชนมีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 3.56, \sigma = 0.42$) เมื่อจำแนกตามกลุ่ม จะพบว่า ไม่เคยติดต่อ ($\mu = 3.90, \sigma = 0.17$) มีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านต่างไปจากติดต่อกันนาน ๆ ครั้ง ($\mu = 3.55, \sigma = 0.44$) และติดต่อประจำ ($\mu = 3.52, \sigma = 0.40$)

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่ และประสบการณ์ในการติดต่อผู้ใหญ่บ้านในพื้นที่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย ซึ่งมีอายุระหว่าง 18-30 ปี เป็นส่วนใหญ่ และอายุต่ำกว่า 18 ปี มีน้อยที่สุด โดยส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี และระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีน้อยที่สุด ในขณะที่อาชีพส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน และอาชีพรับราชการ/ ลูกจ้างส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจ มีน้อยที่สุด ในส่วนของระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในพื้นที่อาศัยอยู่มากกว่า 10 ปีมีมากที่สุด และน้อยกว่า 1-3 ปี มีน้อยที่สุด และมีประสบการณ์ในการติดต่อกับผู้ใหญ่บ้านส่วนใหญ่จะมีการติดต่อกัน ๑ ครั้ง

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อพิจารณาตามรายชื่อ สรุปได้ดังนี้

ด้านจริยธรรม พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 1

ด้านภาวะผู้นำ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 2

ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 3

ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 4

ด้านบุคลิกภาพ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 5

ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลเสาชาง อำเภอบางเสาชาง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความรู้ความสามารถ พบว่า โดยภาพรวม ด้านความรู้ความสามารถ โดยประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีความรู้ความสามารถ อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อพิจารณาตามรายชื่อ สรุปได้ดังนี้

มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ใหญ่บ้าน และมีความรู้ในกฎหมายระเบียบข้อบังคับในการปกครองท้องถิ่น พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีความรู้ความเข้าใจ และมีความรู้กฎหมายอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 1

สามารถเชื่อมโยงความรู้ และประสบการณ์ เพื่อประโยชน์ต่อหมู่บ้าน และประชาชน พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ และประสบการณ์ เพื่อประโยชน์ต่อหมู่บ้าน และประชาชนอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 2

ติดตามข้อมูลข่าวสาร ทันเหตุการณ์ และภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่ติดตามข้อมูลข่าวสาร ทันเหตุการณ์ และภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 3

มีวุฒิทางการศึกษาอย่างน้อยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีวุฒิทางการศึกษาอย่างน้อยระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 4

มีความรู้ในวิชาการสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีความรู้ในวิชาการสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 5

มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษพอสมควร พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษพอสมควรอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 6

ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาชาง อำเภอบางเสาชาง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านภาวะผู้นำ พบว่า โดยภาพรวม ด้านภาวะผู้นำ โดยประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อพิจารณาตามรายชื่อ สรุปได้ดังนี้

เป็นผู้มีความรับผิดชอบ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 1

เป็นผู้นำในการวางแผนเพื่อป้องกันปัญหา พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้นำในการวางแผน เพื่อป้องกันปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 2

เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงาน และการทำงานเป็นทีม พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงาน และการทำงานเป็นทีม

อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 3

สามารถโน้มน้าวประชาชนให้ทำงาน และสร้างความสามัคคีให้เกิดในกลุ่ม และในหมู่บ้าน พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่สามารถโน้มน้าวประชาชนให้ทำงาน และสร้างความสามัคคีให้เกิดในกลุ่ม และในหมู่บ้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 4

เป็นผู้กล้าตัดสินใจ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้กล้าตัดสินใจ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 5

เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นทั้งนักคิด และนักประยุกต์ที่ดี พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นทั้งนักคิด และนักประยุกต์ที่ดี อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 6

เป็นผู้มีวิจรรณญาณในการทำงานที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้วิจรรณญาณในการทำงานที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 7

ผลการศึกษาลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านจริยธรรม พบว่า โดยภาพรวม ด้านจริยธรรม โดยประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อพิจารณาตามรายชื่อ สรุปได้ดังนี้

เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต คือ ปฏิบัติตน ทางกาย วาจา จิตใจที่ตรงไปตรงมา ไม่แสดงความคดโกง ไม่หลอกลวง ลั่นวาจาว่าจะทำงานสิ่งใดก็ต้องทำให้สำเร็จ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต คือ ปฏิบัติตน ทางกาย วาจา จิตใจที่ตรงไปตรงมา ไม่แสดงความคดโกง ไม่หลอกลวง ลั่นวาจาว่าจะทำงานสิ่งใดก็ต้องทำให้สำเร็จ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 1

เป็นผู้มีความยุติธรรม และ เป็นผู้เสียสละ คือ การยอมเสียผลประโยชน์ส่วนตน เพื่อผู้อื่น หรือสังคม พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีความยุติธรรม และ เป็นผู้เสียสละ คือ การยอมเสียผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 2

เป็นผู้สร้างความดีสู่สังคมอย่างสม่ำเสมอ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้สร้างความดีสู่สังคมอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 3

เป็นผู้มีความเมตตากรุณา พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่ เป็นผู้มีความเมตตากรุณา อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 4

เป็นผู้ที่รู้จักให้อภัย มีน้ำใจงาม ต่อเพื่อนมนุษย์ เห็นใจผู้อื่น พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้ที่รู้จักให้อภัย มีน้ำใจงาม ต่อเพื่อนมนุษย์ เห็นใจผู้อื่น

อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 5

เป็นผู้มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโส พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโส อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 6

ผลการศึกษาคูณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านบุคลิกภาพ พบว่า โดยภาพรวมด้านบุคลิกภาพ โดยประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีบุคลิกภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อพิจารณาตามรายชื่อ สรุปได้ดังนี้

เป็นผู้ที่ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้ที่ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 1

เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 2

เป็นผู้แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ สะอาดภูมิฐาน และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ สะอาดภูมิฐาน และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 3

เป็นผู้มีความกระฉับกระเฉง ว่องไว พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีความกระฉับกระเฉง ว่องไว อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 4

เป็นผู้มีความสง่าผ่าเผยวางตัวได้อย่างเหมาะสม พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีความสง่าผ่าเผยวางตัวได้อย่างเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 5

เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้สุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 6

เป็นผู้น่าเกรงขาม พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้น่าเกรงขาม อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 7

ผลการศึกษาคูณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า โดยภาพรวมด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่มีมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อพิจารณาตามรายชื่อ สรุปได้ดังนี้

เป็นผู้มีความเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีความเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 1

เป็นผู้มีความจริงใจในการแสดงออก พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้มีความจริงใจในการแสดงออก อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 2

ท่วงทีวาทะชัดเจน สามารถอธิบายทำความเข้าใจแก่ผู้เจรจาได้ดี พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่วัยที่มีท่วงทีวาทะชัดเจน สามารถอธิบายทำความเข้าใจแก่ผู้เจรจาได้ดี อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 3

ใช้วาจาไพเราะ เหมาะกับกาลเทศะ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่วัยที่ใช้วาจาไพเราะ เหมาะกับกาลเทศะ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 4

ให้เกียรติผู้อื่น และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างมีเหตุผลใจ และแสดงออกด้วยท่าทีเป็นมิตรต่อผู้มาติดต่อ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่วัยที่ให้เกียรติผู้อื่น และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างมีเหตุผลใจ และแสดงออกด้วยท่าทีเป็นมิตรต่อผู้มาติดต่อ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 5

เป็นผู้มองโลกในแง่ดี คิดว่าปัญหาทุกอย่างแก้ไขได้ พบว่า ประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่วัยที่เป็นผู้มองโลกในแง่ดี คิดว่าปัญหาทุกอย่างแก้ไขได้ อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับ 6

อภิปรายผล

ผลการศึกษาคุณลักษณะของผู้ใหญ่วัยในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยสามารถสรุป และอภิปรายผล ได้ดังนี้

คุณลักษณะของผู้ใหญ่วัยในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านจริยธรรม, ด้านภาวะผู้นำ, ด้านมนุษยสัมพันธ์, ด้านความรู้ความสามารถ, และด้านบุคลิกภาพ โดยภาพรวมประชาชนมีความต้องการผู้ใหญ่วัยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของราตรี แสงจิต (2548, บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้ใหญ่วัยในความคิดหวังของประชาชน: ศึกษากรณีชุมชนในเขตตำบลบ้านปึก อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า คุณลักษณะของผู้ใหญ่วัยในความคิดหวังของประชาชนในเขตตำบลบ้านปึก อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับสูง โดยมีผลการศึกษต่างไปจากงานวิจัยของนิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว (2556, บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของผู้นำ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของผู้นำ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีผลการศึกษต่างไปจากงานวิจัยของปราณี เกื้อธนาภิรักษ์ (2553, บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้ และความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่วัย ศึกษากรณี อำเภอมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี พบว่า การรับรู้ของประชาชนในอำเภอมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ต่อบทบาท และหน้าที่ของผู้ใหญ่วัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามเพศ พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน เพศหญิง มีความต้องการคุณลักษณะที่ต่างไปจาก เพศชาย โดยมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว (2556, บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของผู้นำ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้นำแตกต่างกัน

ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามอายุ พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชนในกลุ่มอายุ 31-40 ปี มีความต้องการคุณลักษณะผู้ใหญบ้านต่างไปจาก กลุ่มอายุ 18-30 ปี กลุ่มอายุ 41-50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป โดยมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว (2556, บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของผู้นำ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้นำแตกต่างกัน

ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน ที่มีระดับการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความต้องการคุณลักษณะผู้ใหญบ้านที่ต่างไปจาก มัธยมศึกษาปีที่ 6/ปวช. ปวส./อนุปริญญา ปริญญาตรี ประถมศึกษาปีที่ 6 และต่ำกว่าประถมศึกษา โดยมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว (2556, บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของผู้นำ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้นำแตกต่างกัน

ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชนในอาชีพ อื่น ๆ (นักเรียน, นักศึกษา, รับจ้างทั่วไป เป็นต้น) มีความต้องการคุณลักษณะผู้ใหญบ้านต่างไปจาก พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ/ ลูกจ้างส่วนราชการ/ รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว และเกษตรกร โดยมีความต่างไปจากผลงานวิจัยของปราณี เกื้อชนารักษ์ (2553, บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัยเรื่อง การรับรู้ และความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ศึกษากรณี อำเภอมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี พบว่า อาชีพแตกต่างกัน มีการรับรู้บทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านไม่แตกต่างกัน

ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในหมู่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน โดยระยะเวลาในการอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ระยะเวลา 1-3 ปี มีความต้องการคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านที่ต่างไปจากระยะเวลา 4-5 ปี 6-10 ปี และมากกว่า 10 ปี โดยมีความสอดคล้องทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ วิจิตร อวกุล (2540 อ้างถึงใน เศรษฐี พสุธาตระกูล, 2557, หน้า 8) ได้กล่าวว่า ต้องการ (Need) เป็นความต้องการของมนุษย์ หมายถึง สภาวะที่บุคคลยังไม่มีสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และมีความต้องการที่จะมี หรือให้ได้มาซึ่งสิ่งเหล่านั้น ซึ่งมีความต้องการจำเป็นที่เป็นพื้นฐานแล้วมนุษย์ก็จะมีความต้องการทางด้านสังคม การที่บุคคล ขวนขวายให้ได้มา ซึ่งตนยังขาดอยู่จะเป็นแรงผลักดันให้บุคคลมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมภายในตนเองอย่างไม่หยุดยั้ง ด้วยการเรียนรู้ศึกษาจากวิชาการประสบการณ์จนกว่า จะได้รับสิ่งที่ตนปรารถนาตามความต้องการ

ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามประสบการณ์ ในการติดต่อกับผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า โดยภาพรวมคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน โดยประสบการณ์ในการติดต่อกับผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ ไม่เคยติดต่อ มีความต้องการคุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านที่ต่างไปจาก ประสบการณ์ติดต่อกัน ๑ ครั้ง และติดต่อบ่อย โดยมีความสอดคล้องทฤษฎีเกี่ยวกับ ความต้องการทฤษฎีความต้องการ: ทฤษฎีการจูงใจ ERG Alderfer ความต้องการความสัมพันธ์ (Related needs: R) ประกอบด้วย ความต้องการด้านสังคมให้เกิดความต้องการการยอมรับ ความพอใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาด้านบุคลิกภาพ และด้านความรู้ความสามารถ เป็นด้านที่ประชาชน ให้ความสำคัญเป็นอันดับท้าย ฉะนั้น กระทรวงมหาดไทยควรมีการกำหนดคุณสมบัติของ ผู้ใหญ่บ้านให้ชัดเจนในแต่ละด้าน จึงควรมีการปรับปรุงด้านบุคลิกภาพของการเป็นผู้นำอย่าง เป็นรูปธรรม และผู้ใหญ่บ้านจึงควรมีการวางแผนในการพัฒนาตนเองในด้านความรู้ความสามารถ ให้มีความชัดเจน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ผู้ใหญ่บ้านในตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ต้องศึกษาหาความรู้ด้านภาษาอังกฤษพอสมควร และด้านคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นด้านที่ประชาชนให้ความสำคัญเป็นอันดับท้าย ฉะนั้น ผู้ใหญ่บ้านจึงควรมีการพัฒนาตนเองในเรื่องของความรู้ด้านภาษาอังกฤษ และด้านคอมพิวเตอร์ให้พอมีความรู้ เพื่อสามารถใช้เป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตัวผู้ใหญ่บ้านให้แก่ลูกบ้านได้

2. ผู้ใหญ่บ้านในตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ต้องหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ เนื่องจากประชาชนมีความคาดหวังในตัวผู้ปกครอง ประกอบกับการปกครองส่วนหมู่บ้านเป็นองค์กรที่ไม่ใหญ่ แต่มีความใกล้ชิดกับประชาชนค่อนข้างมาก มีงบประมาณ มีการคัดเลือกบุคลากร และมีการบริหารงานเป็นเอกเทศ โดยประชาชนในแต่ละหมู่บ้านเอง

3. ผู้ใหญ่บ้านในตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ควรต้องมีการฝึกเข้าสังคมให้ดีขึ้น เนื่องจากเป็นคนที่ต้องใกล้ชิดประชาชน และต้องทำงานกับผู้อาวุโสหลาย ๆ ตำแหน่ง หลายอาชีพ เพื่อทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ผู้ใหญ่บ้าน ควรมีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ของตนตลอดเวลา ว่ามีความต้องการคุณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านอย่างไร ซึ่งอาจกำหนดเป็นปีละหนึ่งครั้ง เพื่อให้ทราบถึงความต้องการของประชาชน ต่อการปฏิบัติตัวของผู้ใหญ่บ้าน และเกิดความพึงพอใจให้แก่ประชาชน อันนำไปสู่ความสงบสุขในชุมชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการทำงานของผู้ใหญ่บ้านในด้านต่าง ๆ ว่ามีการทำงานที่ชัดเจน และเป็นระบบอย่างไร เพื่อหาแนวทางแก้ไข และปรับปรุง

2. ควรศึกษาระบบการบริหารงานในหมู่บ้านที่ได้รับรางวัลดีเด่น หรือผู้ใหญ่บ้านดีเด่น สัมภาษณ์วิธีการทำงาน และการบริหารงาน และเปรียบเทียบกับหมู่บ้านของตนเอง เพื่อหาทางปรับปรุง แก้ไขปัญหาในอนาคต

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2547). *คู่มือปฏิบัติงานกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อาสาสมัครกษัตริย์.
- การจัดระเบียบทางสังคม. (2550, 10 ตุลาคม). *บทบาท*. เข้าถึงได้จาก http://krusuda3749.blogspot.com/2010/06/blog-post_1158.html?m=1
- กวี วงศ์พูน. (2539). *การปกครองระดับตำบล หมู่บ้าน กับความมั่นคงแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- คงศักดิ์ วันทนา. (2548). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาเฉพาะเทศบาลตำบลในเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คุณวุฒิ คนฉลาด. (2540). *มนุษย์สัมพันธ์กับนักบริหาร*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- จักรรัช ชีระกุล. (2542). *องค์การและการบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- จารุพร เฟื่องสกุล. (2545). *ความคาดหวังของผู้นำชุมชนต่อบทบาทนักพัฒนาในการส่งเสริมความเข้มแข็งแก่ชุมชนพื้นที่การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเผชิญปัญหาวิกฤตภาคใต้*. วิทยานิพนธ์พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เฉลิมศักดิ์ แห่งงาน. (2535). *ปัญหาแรงงานต่างด้าว ศึกษากรณีกระเหรี่ยงหลบหนีเข้าเมืองอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชะลอ ธรรมศิริ. (2516). *การพัฒนาตนเองและลักษณะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2540). *การบริหารองค์การ*. กรุงเทพฯ: อรุณสภานานพริ้ว.
- เชี่ยวชาญ อาศุวัฒน์กุล. (2530). *มิติใหม่ของการบริการงานบุคคลในภาครัฐบาล*. กรุงเทพฯ: โอ เอส ปรี้นติ้งเฮาส์.
- จิตินันท์ หาญกล้า. (2553). *ความคาดหวังและการรับรู้ต่อคุณภาพการให้บริการรถยนต์นิรภัยกันกระสุน กรณีศึกษา บริษัท ศรีเทพไทยอุตสาหกรรม จำกัด*. การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

- ณรงค์ เส็งประชา. (2541). *มนุษย์กับสังคม* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พริ้นติ้ง เฮาส์.
- เดชวูฒิ พสุธาตระกูล. (2557). *ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรเรือนจำกลางชลบุรี*.
งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป,
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ตะวัน สาดแสง. (2547). *ถอดรหัสลับทักษิณ*. กรุงเทพฯ: กันตนา ดิสทริบิวชั่น.
- ตะวัน สาดแสง. (2548). *บทความวิชาการด้าน HR*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร. (2544). *หน่วยที่ 2 ทฤษฎีระบบ. ในประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎี
และแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 1-4. (หน้า 5-9) นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*.
- เทพพนม เมืองแมน. (2529). *พฤติกรรมองค์กร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีระวุฒิ เจริญราษฎร์. (2524). *พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2529). *หลักการบริหารการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
ศูนย์การพิมพ์กรุงเทพฯ.
- นิวัฒน์ สวัสดิ์แก้ว. (2556). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของผู้นำ และ
เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณลักษณะของผู้นำ*. วิทยานิพนธ์
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ปัญญา ชื่นชม. (2539). *การวิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรมของข้าราชการกองบริหาร
ตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน*. กรุงเทพฯ: กองบริหารตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน.
- เบญญาทิพ สุทร. (2549). *อิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ตำบลหนองแดง
อำเภอแมริม จังหวัดน่าน*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครอง,
บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเสริฐ แยมกลิ่นฟูง. (2544). *สังคมและวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา พละศักดิ์. (2542). *กรรมวิธีของผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชนบท: ศึกษาแง่มุมทางการเมือง
ของผู้นำหมู่บ้านพัฒนาตัวอย่าง เขาป่าเจ้า อำเภอควนขนุน จังหวัดพัทลุง*.
วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ปราณี เกื้อธนาภักดิ์. (2553). *การรับรู้และความคาดหวังของประชาชนต่อบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ศึกษากรณี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปริญญา นาคฉัตรีย์. (2543). การประสานแผนพัฒนาระดับชาติ จังหวัด อำเภอ และท้องถิ่น. *วารสารเทศกาลิบาล*, 95, 4-10.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2545). *การจัดระบบบริหารราชการจังหวัดแบบบูรณาการเพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: กรมการปกครอง.
- พวงเพชร สุรัตน์กวีกล. (2542). *ความรู้พื้นฐานการเป็นผู้นำชุมชน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- พลันต์ ลิ้มปดาพันธ์. (2542). *การพัฒนาองค์การ*. กรุงเทพฯ: ดี ดี บู้สโตร์.
- พิทยา เพชรภักดิ์. (2541). *บทบาทของคณะกรรมการการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรม ในเขตการศึกษา 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พิภพ วงษ์เงิน. (2554). *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น (1977).
- ภิญโญ สาธร. (2523). *การจัดการพัฒนาสังคม กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์*.
- ภุมรินทร์ ทวีศรี. (2554). *ความคาดหวังและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทพรอคเตอร์ แอนด์ แกมเบิล แมนูแฟคเจอร์ริง (ประเทศไทย) จำกัด*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการวิศวกรรมธุรกิจ, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- โภคิน พลกุล. (2547). *ภาวะความเป็นผู้นำของผู้ใหญ่บ้านกับการพัฒนาท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอ โพนพิสัย จังหวัดหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มณฑิรา สุวรรณมณีรัตน์. (2553). *ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2544). *การศึกษาและความเป็นครูไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- รชยา หลักทอง. (2551). *ความต้องการพัฒนาบุคลากรของเจ้าหน้าที่ในเรือนจำกลางชลบุรี*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2544). *ภาวะผู้นำ*. กรุงเทพฯ: ธนรัช การพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์.
- ราตรี แสงจิต. (2548). *คุณลักษณะผู้นำบ้านในความคาดหวังของประชาชน: ศึกษากรณีชุมชนในเขต ตำบลบ้านปึก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. ปัญหาพิเศษ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลือชัย วงษ์ทอง. (2555). *ความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยคอมพิวเตอร์ เพื่องานวิจัยทางสังคมศาสตร์*. ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรินทร์ กาญจนระวีกุล. (2541). *ความสอดคล้องระหว่างแบบภาวะผู้นำตามสถานการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนกับระดับวุฒิภาวะของครูตามทฤษฎีของเฮอเชอร์และบลันชาร์ด กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วิทยา กิตติธาดากุล. (2542). *ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ปลัดอำเภอ*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระเดช สมวรรณ. (2539). *ภาวะผู้นำของกำนัน ผู้นำบ้านในยุคโลกาภิวัตน์*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2545). *จิตวิทยาสังคม*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศิริชัย ไตรสารศรี. (2539). *การรับรู้บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมชุมชน: ศึกษากรณีเฉพาะ ตำบลคลองหลวง อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- ศิริพงษ์ ตดาวัลย์ อยุธยา. (2539). *แนวความคิดและทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์*. เชียงใหม่: ธารพริ้นติ้ง.
- ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. (2540). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: เทคนิค 19.
- สนธยา พลศรี. (2545). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สว่าง จิววรรณ. (2536). *ปัจจัยที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิทยาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สันติ สวัสดิพงษ์. (2541). *ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของชุมชนในท้องที่ อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุทัศน์ ภูมิดันจรินทร์. (2550). *มนุษย์สัมพันธ์กับนักบริหาร*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อรนงค์ เถาทอง. (2547). *คุณภาพการให้บริการของงานบุคคลากรสำนักงานเลขานุการ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อลงกรณ์ สนั่นพันธ์. (2546). *บทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ฝ่ายป้องกันและปราบปรามในสังกัด สถานีตำรวจภูธร อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อานันท์ ปันยารชุน. (2539). *ผู้นำยุคโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- อรุณ รักธรรม. (2533). *มนุษย์สัมพันธ์กับนักบริหาร*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- Fiedler, F. E. (1987). *New approaches to effective leadership: Connective resources and organizational performance*. New York: Wiley.
- Griffiths, D. E. (1956). *Human relations in school administration*. New York: Appleton Century-Crofts.
- Hurlock, E. B. (1973). *Adolescent development* (3rd ed.). USA: McGraw-Hill.
- Maslow, A. (1970). *Motivation and personality*. New York: Harpers & Row.
- Yukl, A. (1998). *Leadership in organization* (4th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง คุณลักษณะผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน
หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้น เพื่อประกอบการทำงานนิพนธ์ ตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์
ในการศึกษาคูณลักษณะของผู้ใหญ่บ้านในความต้องการของประชาชน หมู่ที่ 5 ตำบลบางเสาธง
อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ คำตอบของท่านจะไม่มีผลเสียหายต่อตัวท่านแต่ประการใด
ขอขอบพระคุณทุกท่านสละเวลาทำการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามความเป็นจริง

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ

- () 1. ต่ำกว่า 18 ปี () 2. 18-30 ปี
() 3. 31-40 ปี () 4. 40-50 ปี
() 5. 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- () 1. ต่ำกว่าประถมศึกษา () 2. ประถมศึกษาปีที่ 6
() 3. มัธยมศึกษาปีที่ 3 () 4. มัธยมศึกษาปีที่ 6/ ปวช.
() 5. ปวส./ อนุปริญญา () 6. ปริญญาตรี
() 7. สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

- () 1. เกษตรกร () 2. ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว
() 3. รับราชการ/ ลูกจ้างส่วนราชการ/
รัฐวิสาหกิจ () 4. พนักงานบริษัทเอกชน
() 5. อื่น ๆ (นักเรียน, นักศึกษา,
รับจ้างทั่วไป เป็นต้น)

ของผู้ใหญ่บ้าน	4	3	2	1
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความรู้ความสามารถ				
6. ติดตามข้อมูลข่าวสาร ทันเหตุการณ์ และภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา				
7. สามารถเชื่อมโยงความรู้ และประสบการณ์ เพื่อประโยชน์ต่อหมู่บ้าน และประชาชน				

คุณลักษณะที่ต้องการ ของผู้ใหญ่บ้าน	ระดับคุณลักษณะที่ต้องการ			
	4	3	2	1
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านภาวะผู้นำ				
1. เป็นผู้มีความรับผิดชอบ				
2. เป็นผู้กล้าตัดสินใจ				
3. เป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นทั้งนักคิด และนักประยุกต์ที่ดี				
4. เป็นผู้วิจาร์ณญาณในการทำงาน ที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่				
5. เป็นผู้นำในการวางแผน เพื่อป้องกัน ปัญหาได้				
6. สามารถโน้มน้าวประชาชนให้ทำงาน และสร้างความสามัคคีให้เกิดในกลุ่ม และในหมู่บ้าน				
7. เน้นการมีส่วนร่วมในการทำงาน และการทำงานเป็นทีม				

คุณลักษณะที่ต้องการ ของผู้ใหญ่บ้าน	ระดับคุณลักษณะที่ต้องการ			
	4	3	2	1
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านจริยธรรม				
1. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ สุจริต คือ ปฏิบัติตน ทางกาย วาจา จิตใจ ที่ตรงไปตรงมา ไม่แสดงความคดโกง ไม่หลอกลวง ลั่นวาจาว่าจะทำงานสิ่งใด ก็ต้องทำให้สำเร็จ				
2. เป็นผู้มีความยุติธรรม				
3. เป็นผู้มีความเมตตากรุณา				
4. เป็นผู้เสียสละ คือ การยอมเสีย ผลประโยชน์ส่วนตนเพื่อผู้อื่น หรือสังคม				
5. เป็นผู้มีสัมมาคารวะต่อผู้อาวุโส				
6. เป็นผู้ที่รู้จักให้อภัย มีน้ำใจงาม ต่อเพื่อนมนุษย์ เห็นใจผู้อื่น				
7. เป็นผู้สร้างความคิดสู่สังคม อย่างสม่ำเสมอ				

คุณลักษณะที่ต้องการ ของผู้ใหญ่บ้าน	ระดับคุณลักษณะที่ต้องการ			
	4	3	2	1
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบุคลิกภาพ				
1. เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง				
2. เป็นผู้มีควมสง่าผ่าเผย วางตัว ได้อย่างเหมาะสม				

คุณลักษณะที่ต้องการ ของผู้ใหญ่บ้าน	ระดับคุณลักษณะที่ต้องการ			
	4	3	2	1
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านบุคลิกภาพ				
3. เป็นผู้มีความกระฉับกระเฉง ว่องไว				
4. เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง				
5. เป็นผู้แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ สะอาดภูมิฐาน และเป็นตัวอย่างที่ดี แก่ประชาชน				
6. เป็นผู้นำเกรงขาม				
7. เป็นผู้ที่ควบคุมอารมณ์ตนเองได้				

คุณลักษณะที่ต้องการ ของผู้ใหญ่บ้าน	ระดับคุณลักษณะที่ต้องการ			
	4	3	2	1
	มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านมนุษยสัมพันธ์				
1. เป็นผู้มีความจริงใจในการแสดงออก				
2. เป็นผู้มีความเป็นกันเอง ยิ้มแย้มแจ่มใส				
3. ใช้วาจาไพเราะ เหมาะกับกาลเทศะ				
4. ท่วงทีวาจาชัดเจน สามารถอธิบาย ทำความเข้าใจแก่ผู้เจรจาได้ดี				
5. ให้เกียรติผู้อื่น และปฏิบัติต่อผู้อื่น อย่างมีเหตุผล				
6. แสดงออกด้วยท่าที่เป็นมิตรต่อผู้มาติดต่อ				
7. เป็นผู้มองโลกในแง่ดี คิดว่าปัญหา ทุกอย่างแก้ไขได้				

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ